

Laaja materiaali

4. Aalto: Avokuntoutuksen palveluiden verkoston selvitys

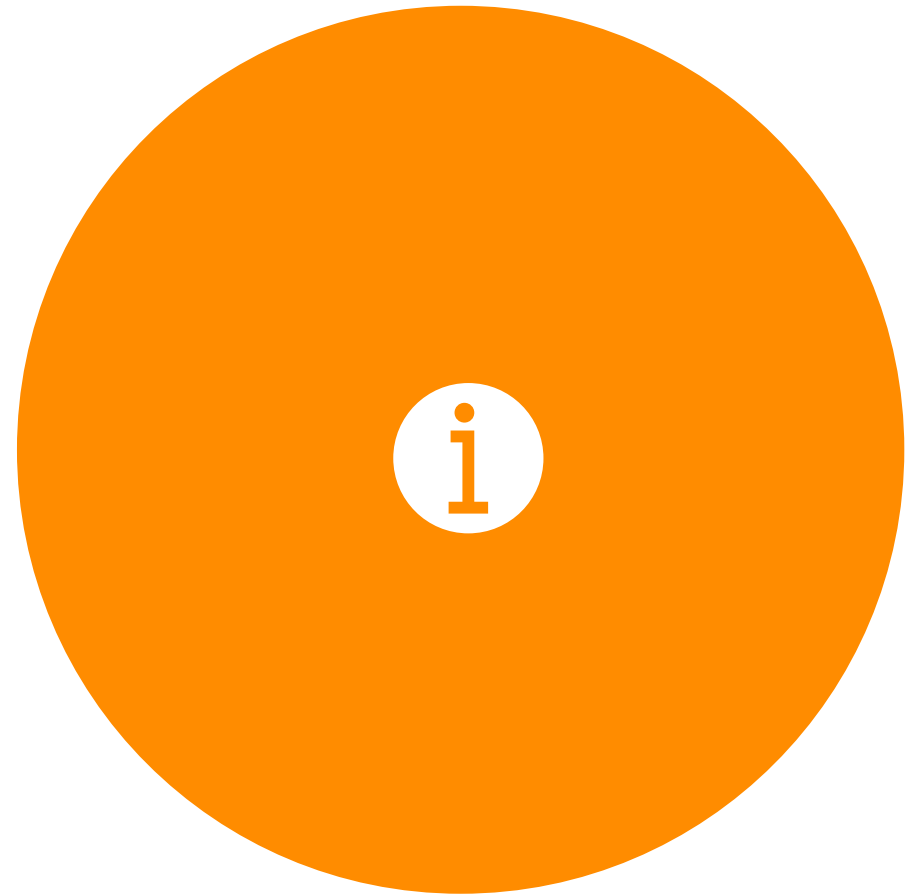
Miten ja missä palvelua tuotetaan asukkaille ja asiakkaille?

Avokuntoutus

Sisällys

- **Johdanto palveluiden verkoston tarkasteluun**
- Taustatietoa hyvinvointialueelta
- Avokuntoutuksen verkoston kehittäminen Pirkanmaalla
- Avokuntoutuksen verkoston suunnittelu 10-11/2023
- Palveluiden verkoston tiekartta
- Vaikutusten arviointi

Johdanto palveluiden verkoston tarkasteluun

Palveluiden verkoston suunnittelulla tähdätään eheään ja monikanavaiseen palveluiden verkostoon

- **Palveluiden verkostolla tarkoitetaan monikanavaista fyysisten palveluiden, liikkuvien palveluiden sekä digi- ja etäpalveluiden muodostamaa kokonaisuutta**
  - Palveluverkolla sen sijaan tarkoitetaan vain fyysistä toimipisteverkkoa
- **Palveluiden verkoston suunnittelun tavoitteet on kirjattu strategian toimeenpano-ohjelmaan**
  - Toimeenpano-ohjelman ydintavoite: ”Palvelemme pirkanmaalaisia paremmin uudistuen rohkeasti ja kestävästi”
  - Palveluiden verkoston suunnittelu kuuluu strategian alatavoitteeseen 2.4 ”Eheä ja monikanavainen palveluiden verkosto”
- **Palveluiden verkoston suunnittelulla pyritään**
  - vastaamaan palvelutarpeeseen ja sen kasvuun
  - varmistamaan henkilöstön riittävyys
  - hillitsemään kustannusten kasvua
  - luomaan ymmärrys tulevista investoinneista (esim. kuntien vuokra-asetus)

Tässä dokumentissa kuvataan Pirhan palveluiden verkoston kehittämisen suunnitelma avokuntoutuksen osalta.

Palveluiden verkoston suunnitelmassa huomioidaan eri näkökulmat

*Palveluiden verkoston suunnittelussa tähdätään **asiakslähtöisesti** hyvinvointialueen palveluiden parempaan saatavuuteen ja **saavutettavuuteen**.*

***Palveluiden verkoston** suunnitelma on konkreettinen toimenpidesuunnitelma, **miten palvelua tuotetaan asukkaille ja asiakkaille** ottaen huomioon mm. henkilöstön saatavuuden ennusteet, väestöennusteet ja teknologian kehittymisen, kuten liikkuvat palvelut sekä digipalvelut.*

Palveluiden verkoston suunnittelu on osa Kärki 2 -hanketta

Strategian kärkihankkeet

Kärki 1: Tärkeintä ihminen

Kärki 2: Yhdenvertaiset, ennaltaehkäisevät ja vaikuttavat palvelut

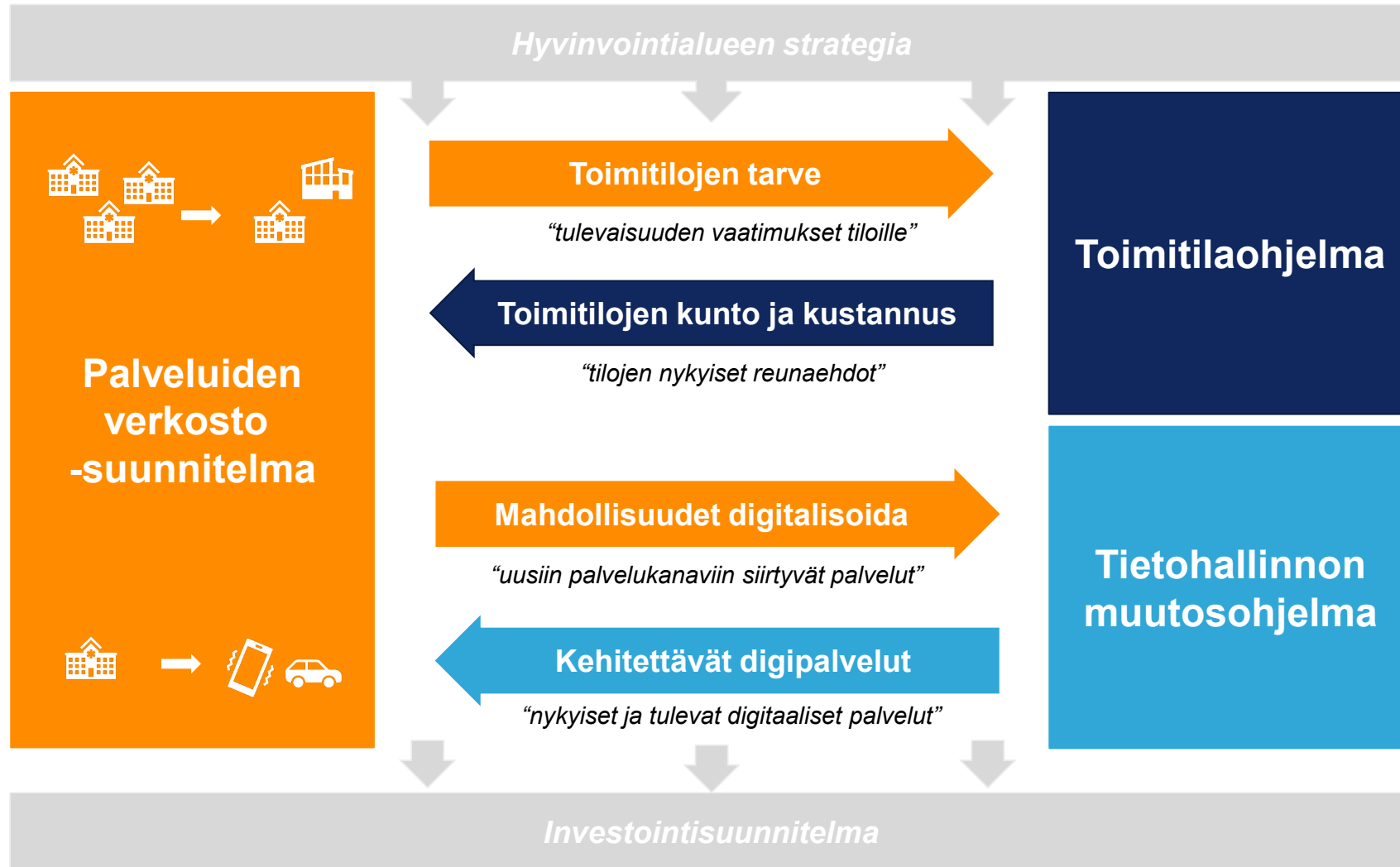
Kärki 3: Hyvinvoivat työntekijät

Kärki 4: Yhdessä yhteentoimiva hyvinvointialue

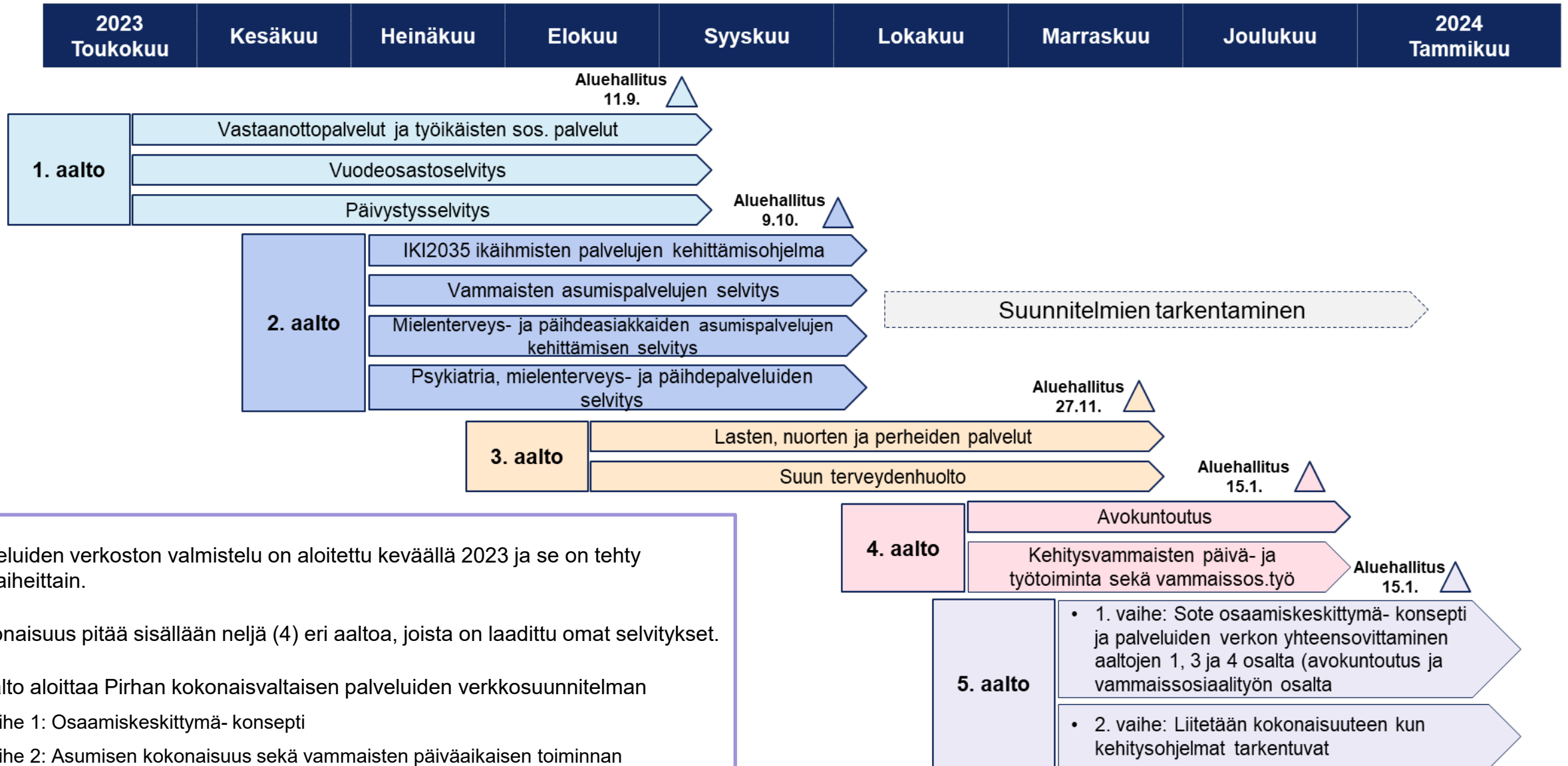

2.4
Eheä ja moni-
kanavainen
palveluiden
verkosto

Toimitilaohjelma, tietohallinnon muutosohjelma ja palveluiden verkosto linkittyvät toisiinsa

Palveluiden verkoston suunnittelun osakokonaisuudet 2023-2024

Palveluiden verkoston valmistelu on aloitettu keväällä 2023 ja se on tehty vaiheittain.

Kokonaisuus pitää sisällään neljä (4) eri aaltoa, joista on laadittu omat selvitykset.

5. aalto aloittaa Pirhan kokonaisvaltaisen palveluiden verkkosuunnitelman

Vaihe 1: Osaamiskeskittymä- konsepti

Vaihe 2: Asumisen kokonaisuus sekä vammaisten päiväaikaisen toiminnan yhteensovittaminen

Palveluiden verkoston kehittämistä linjaavat yleiset periaatteet

1. Asiakaslähtöisyys

2. Saatavuus ja saavutettavuus

3. Väestön palvelutarpeen muutokset

4. Alueelliset osaamiskeskittymät

5. Palvelujen monimuotoisuus

6. Kustannustehokkaat palvelut ja tilat

7. Laaja-alainen yhteistyö

Avokuntoutuksen verkoston kehittämisen keskeisimmät periaatteet

Yleiset periaatteet

1. Asiakslähtöisyys

2. Saatavuus ja saavutettavuus

3. Väestön palvelutarpeen muutokset

4. Alueelliset osaamiskeskittymät

5. Palvelujen monimuotoisuus

6. Kustannustehokkaat palvelut ja tilat

7. Laaja-alainen yhteistyö

Palvelukohtaiset palveluiden verkoston kehittämisen periaatteet

#	Periaate
1	Digitaalisia palveluja lisätään voimakkaasti ja näin luodaan vaihtoehtoja asukkaille ja työntekijöille, siirretään asiakaspalvelua fyysisistä toimipisteistä sähköisiin kanaviin sekä luodaan edellytyksiä fyysisen toimipisteverkon tiivistämiselle
2	Lähiasemat sekä liikkuvat palvelut mahdollistavat palvelujen tarjoamisen tarvittaessa lähipalveluna erityisesti haja-asutusalueilla, joissa julkinen liikenne ei tue palvelujen saavutettavuutta. Liikkuvassa palvelussa hyödynnetään omia ja alueen muiden toimijoiden tiloja.
3	Sote-asema sisältää asukkaiden palvelutarpeen mukaiset avopalvelujen sekä sosiaali- että terveystilat, joilla mahdollistetaan asiakkaalle sujuva asiointi ja helppo yhteydenpäänti. Yhteiset sote-aseman tilat mahdollistavat moniammatillisen yhteistyön, uudet toimintatavat ja laajenevat aukioloajat
4	Sote-asemat sijoittuvat liikenteellisiin solmukohtiin, palvelukeskittymiin, asukkaiden asiointisuunnat huomioiden. Sote-aseman suotuisana väestöpohjana pidetään 20 000 – 30 000 asukkaan väestöpohjaa.
5	Alueelliset-osaamiskeskittymät tarjoavat harvemmin tarvittavia, erityisosaamista vaativia palveluja ja erikoislaitteistoa. Tällaisia palveluita ovat esimerkiksi diabeteksen hoito ja dialyysihoidot
6	Fyysistä toimipisteverkkoa tiivistetään lähiasemien, sote-asemien ja sote-kampuksien muodostamaksi kokonaisuudeksi
7	Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden asumispalvelujen määrä sovitetaan palvelutarpeen kasvun, henkilöstön saatavuuden ja taloudellisen kestävyuden mukaan.

Avokuntoutuksen palveluiden verkostoa yhteiskehitettiin loka-marraskuussa 2023

Kehitystyön aikana **pidettiin kaksi työpajaa**, joihin osallistui avokuntoutuksen johto, henkilöstä sekä tilahallinnon edustus, yhteensä noin 30 henkilöä.

Työpajoissa käsiteltiin palveluverkkoa, palveluiden verkostoa sekä yhteiskehitettiin ratkaisuja muutosten mahdollistamiseksi.

Lisäksi selvitystä on työstetty yhdessä palvelutuotannon johdon kanssa. Asiantuntija apua on saatu myös tila- ja taloushallinnosta.

Selvitystyön koordinointi

Mari Vuorinen (Pirha)
Minna Kylmäniemi (Pirha)

Nick Ahleskog, Futurice
Marika Schaupp, Futurice
Salla Heinänen, Futurice

Tilapalvelut

Timo Turunen
Tommi Helevirta
Miia Päivärinta

Avokuntoutus

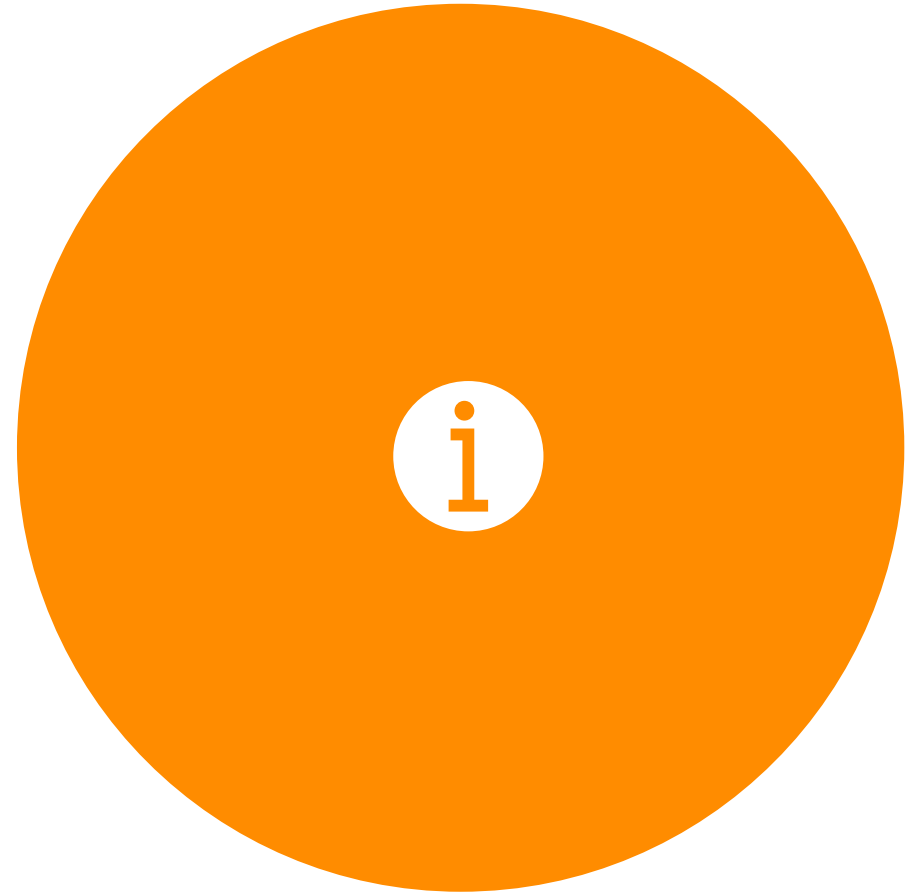
Virpi Heikkinen
Minna Talonen
Saija Mäkinen
Sari Ylinen

Taloushallinto

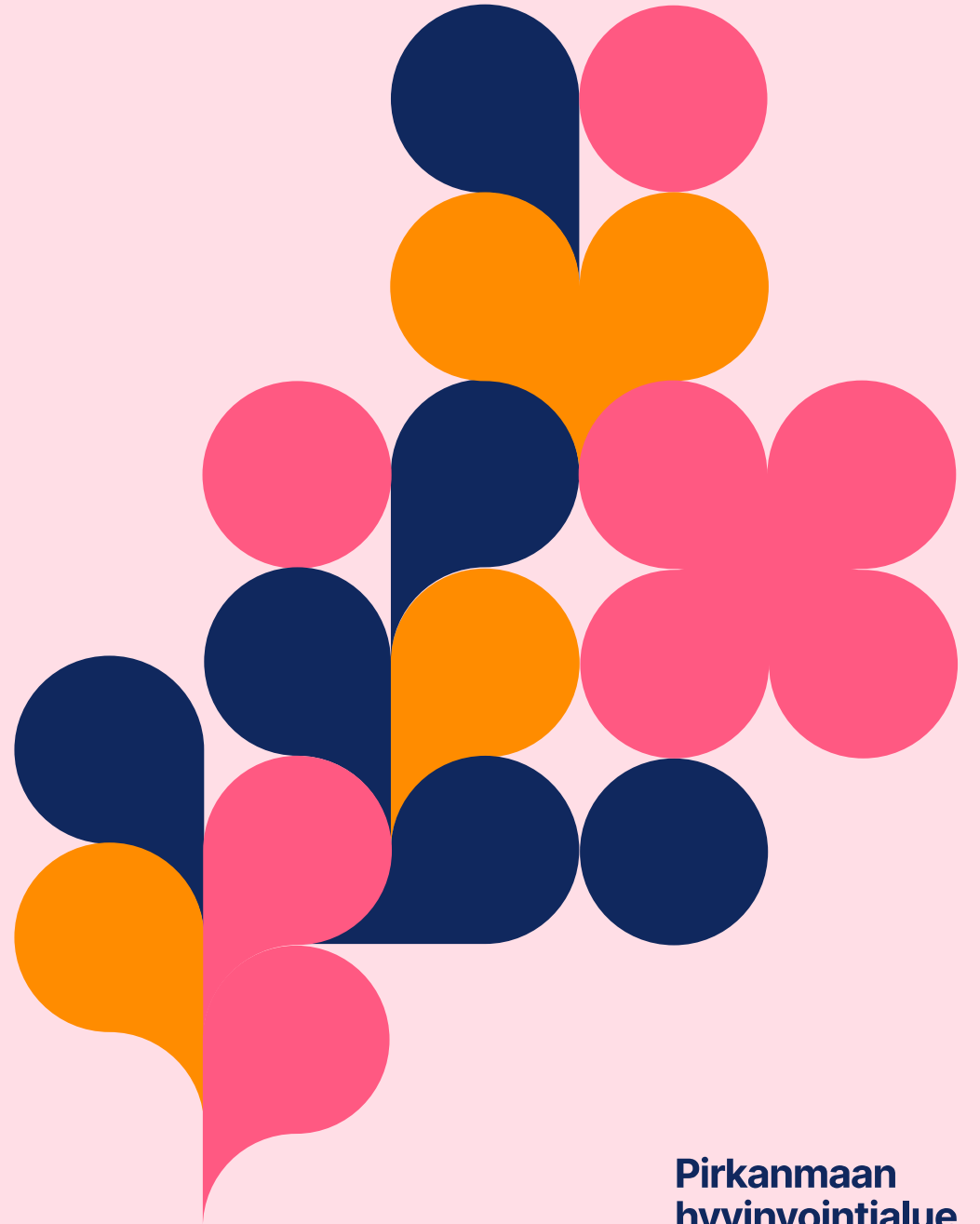
Tapio Salmela

Sisällys

- Johdanto palveluiden verkoston tarkasteluun
- **Taustatietoa hyvinvointialueelta**
- Avokuntoutuksen verkoston kehittäminen Pirkanmaalla
- Avokuntoutuksen verkoston suunnittelu 10-11/2023
- Palveluiden verkoston tiekartta
- Vaikutusten arviointi

Taustatietoa hyvinvointialueelta

Koko Suomi järjestäytyy toimimaan uudella tavalla muuttuvassa ympäristössä

- Hyvinvointialueet **aloittaneet** toiminnan järjestämisen **1.1.2023**

- Suomen **väestö** ikääntyy, mikä osaltaan heijastuu palvelutarpeen kasvuun vaikka toimintakyky säilyykin pidempään hyvänä
- Työntekijöitä on vaikea saada - alaa vaivaa akuutti **työvoimapula**
- Erityisesti syrjäseuduille työvoimaa on haasteellista rekrytoida

- Palvelutuotannon **kustannuksien kasvua** pyritään hillitsemään vaikka palvelutarve kasvaisi

- **Digitaalisten** palveluiden ja ratkaisujen mahdollisuudet täytyy realisoida

Pirkanmaa on otollinen alue toiminnan kehittämiseen

- **Väestön ennakoitaan kasvavan noin 4 %** vuoteen 2035
- **Alueena kompakti** väestön tiheyden, liikenneyhteyksien sekä saavutettavuuden näkökulmasta, mikä **lisää alueen vetovoimaa** erityisesti asutuskeskittymissä
- Vahvuuksia ovat taloudellinen **huoltosuhde**, **työpaikkaomavaraisuus** sekä korkea **kouluttautuneisuus-** ja **työllisyysaste**
- Sairastavuus- sekä kansantauti-**indeksit ovat alle kansallisen keskiarvon ja palvelutarve maan keskiarvoon** verrattavissa
- **Yliopiston ja korkeakouluyhteisön** ympärille on keskittynyt osaamista, kehittämisen ja kokeilemisen kulttuuria sekä aitoa edelläkävijyyttä

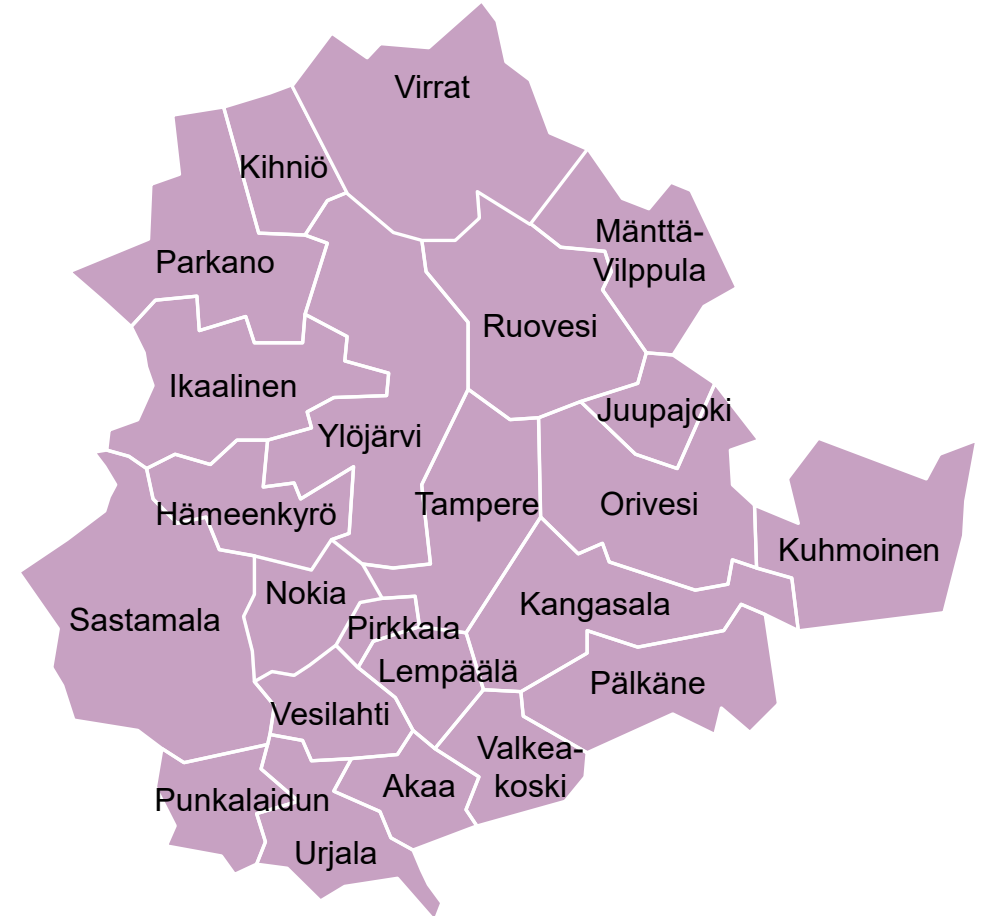
Juuri aloittaneella hyvinvointialueella on useita haasteita ratkottavaksi

- **Digitaalisia palveluja** ei vielä ole otettu käyttöön kaikkialla eikä jo käytössä olevia hyödynnetä täysimääräisesti
- Alueellisesti palveluihin **ei pääse yhtenäisesti**, eivätkä toimintamallit ensilinjassa ole yhtenäisiä
- Nykyinen **palvelurakenne on raskas ja skaalautumaton** vastaamaan kasvavaan kysyntään
- **Ostopalvelujen** hankinta ja **monituottajuuden hyödyntäminen** on epäsystemaattista
- Omaehtoisia ja **ennaltaehkäiseviä palveluja** voidaan vielä vahvistaa
- Riittämätön **integraatio haastaa**, ja palvelurajat ylittävät hoito- ja palveluketjut eivät toimi optimaalisesti
- **Tiedolla johtaminen** on haastavaa, mm. hajanainen asiakas- ja potilastietojärjestelmäkokonaisuus
- **Henkilöstöpula, henkilöstön saatavuus** ja riittävyys haastavat lakisääteisten palveluiden järjestämisen, henkilöstön rekrytointi erityisesti reuna-alueilla on haasteellista
- **Rahoituksen** riittävydessä on suuria epävarmuustekijöitä

Pirha ulottuu 23 kunnan alueelle ja palvelee puolta miljoonaa asukasta

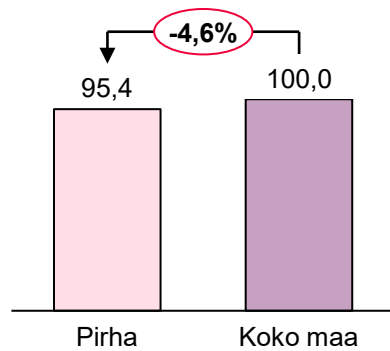
- **Alueella asuu 530 000 asukasta**
  - Pirkanmaalla sairastavuus ja työttömyys ovat hieman koko Suomea alhaisemmalla tasolla¹
  - Pienituloisuutta on hieman enemmän¹ ja kouluttautuneisuusaste on korkea
  - Kokonaisuutena väestö hieman nuorempaa kuin Suomessa yleisesti¹
  - Taloudellinen huoltosuhde ja työpaikkaomavaraisuus ovat hyvät
  - Tampereella on yliopistoja ja korkeakouluja
- **Pirkanmaan keskuspaikasteenä on Tampere**
  - Pirkanmaalla on asukaskeskittymiä ja harvaan asuttuja alueita
  - Asukaskeskittymät ovat hyvin eri kokoisia, sadoista henkilöistä kymmeniin tuhansiin
  - Julkinen liikenne ei tavoita kaikkia asukkaita
- **Alueena kuitenkin kompakti väestön tiheyden, liikenneyhteyksien sekä saavutettavuuden näkökulmasta**
  - Alueen reunoille ajaa Tampereelta puolessatoista tunnissa

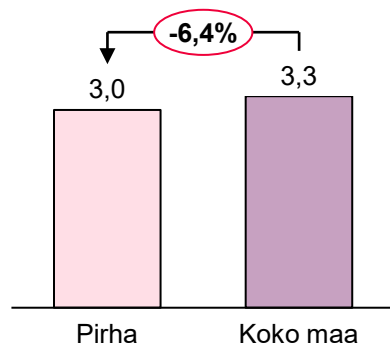
Pirha tarjoaa palveluitaan 23 kunnan alueella, ja jokaisen kunnan alueelta löytyy yksi tai useampi toimipiste

Pirhassa sairastavuus koko maata pienempi kuten myös asukaskohtainen käyntien määrä – väestö nuorempaa

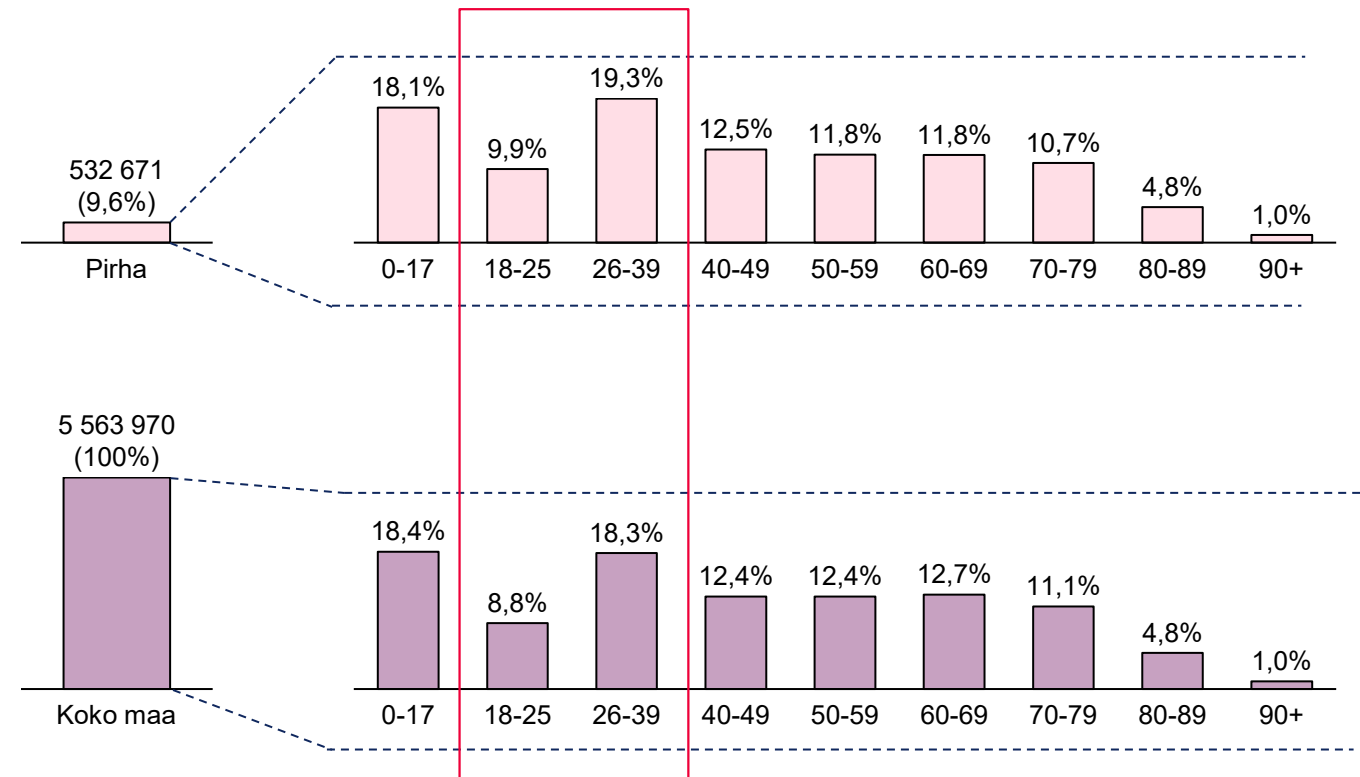
SAIRASTAVUUSINDEKSI, IKÄVAKIOIMATON

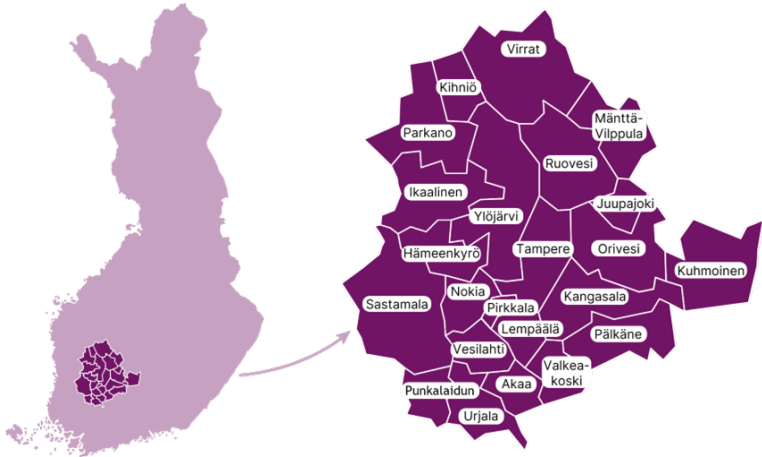
VASTAANOTTOKÄYNTIÄ / ASUKAS

VÄESTÖ JA IKÄJAKAUMA

Isoimmista kunnissa terveempiä ihmisiä – sairastavuus korreloi käyntien määrän kanssa usein, mutta ei aina

HUOM! Avokuntoutuksen käynnit korreloivat erittäin vahvasti koko avohoidon VO-käyntien kanssa (0,96)

**Pirkanmaan
hyvinvointialue**

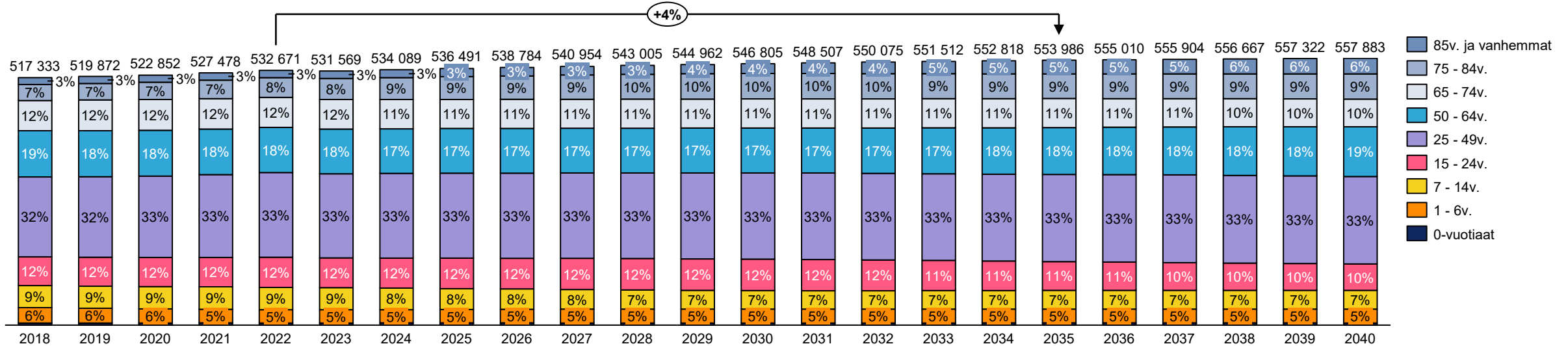
Sairastavuusindeksin väritys: Alle 100 = vihreä, 100 – 120 = keltainen ja yli 120 = punainen
Vastaanottokäyntejä / asukas väritys: Alle 3 = vihreä, 3 – 4 = keltainen ja yli 4 = punainen

Kunta	Väkiluku	Yli 60v (%)	Yli 80v (%)	Sairastavuusindeksi	VO-käyntejä / asukas
Tampere	249 009	24%	5%	88	2,7
Nokia	35 346	27%	5%	99	4,2
Ylöjärvi	33 607	26%	4%	90	3,5
Kangasala	32 959	27%	5%	92	2,8
Lempäälä	24 580	23%	4%	79	2,2
Sastamala	23 734	39%	9%	117	4,2
Valkeakoski	20 703	35%	7%	103	2,1
Pirkkala	20 405	24%	4%	73	2,4
Akaa	16 473	32%	6%	103	2,7
Hämeenkyrö	10 257	33%	6%	111	4,2
Mänttä-Vilppula	9 360	46%	10%	132	3,9
Orivesi	8 935	39%	9%	112	3,1
Ikaalinen	6 804	41%	8%	116	4,6
Virrat	6 395	46%	11%	135	5,7
Pälkäne	6 347	39%	8%	113	3,6
Parkano	6 240	42%	9%	124	4,1
Urjala	4 569	43%	10%	128	2,9
Vesilahti	4 501	26%	5%	81	2,9
Ruovesi	4 114	48%	12%	136	5,2
Punkalaidun	2 675	46%	12%	107	3,6
Kuhmoinen	2 119	55%	14%	114	4,3
Kihniö	1 771	47%	10%	131	4,8
Juupajoki	1 768	41%	8%	110	2,8

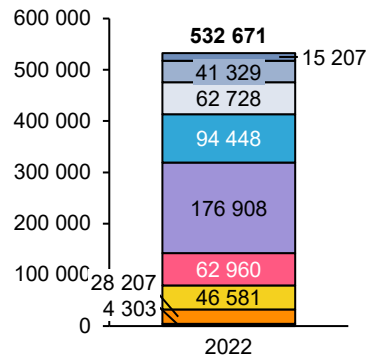
Lähde: AvoHilmo Terveystieteiden tutkimuskeskuksen avohoidon käynnit 2022. Luettu 25.04.2023
Lähde: Tilastokeskus 2022. Luettu 25.04.2023

Väestö kasvaa vuoteen 2035 mennessä n. 4% - suurin vaikutus yli 75-vuotiailla

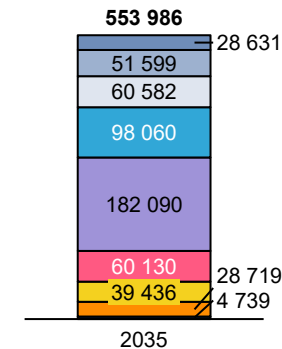
VÄESTÖN KEHITYS JA IKÄRYHMIEN OSUUDET

VERTAILUVUOSIEN KUMULATIIVINEN VÄESTÖN MÄÄRÄ JA ERI IKÄRYHMIEN OSUUS VÄESTÖN KEHITYKSESTÄ

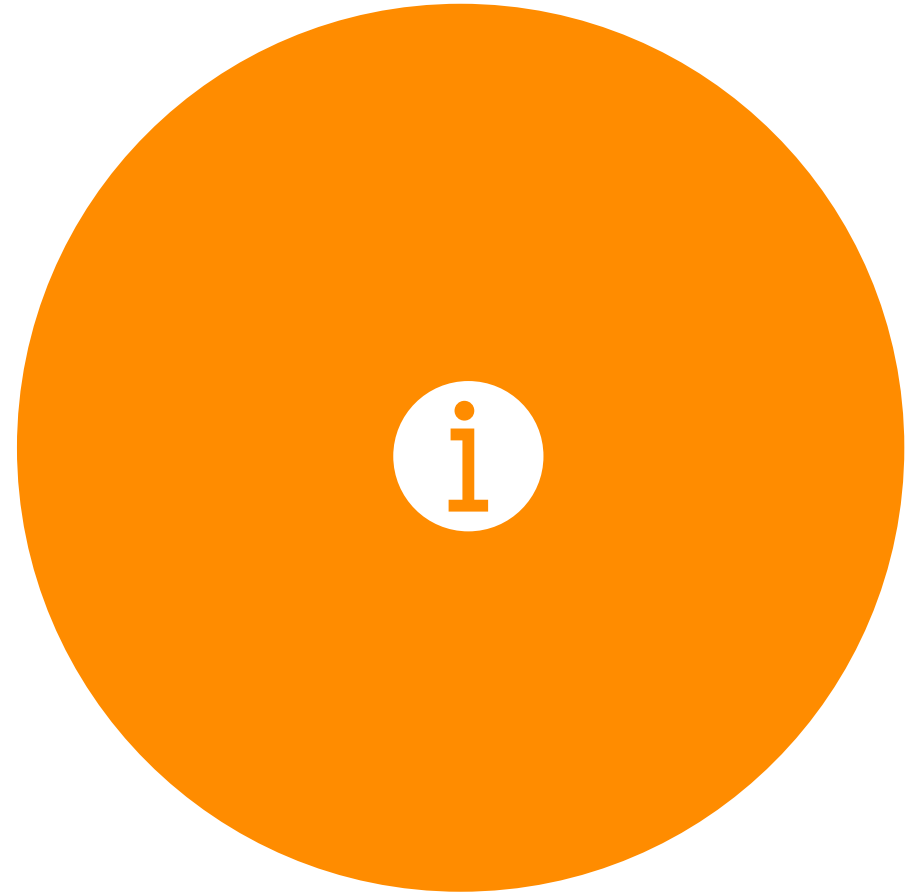

	2022	Δ	2035
0-6v.	4 303 (1%)	436	4 739 (1%)
7-14v.	32 510 (6%)	512	33 458 (6%)
15-24v.	79 091 (15%)	-7 145	72 894 (13%)
25-49v.	142 051 (27%)	-2 830	133 024 (24%)
50-64v.	318 959 (60%)	5 182	315 114 (57%)
65-74v.	413 407 (78%)	3 612	413 174 (75%)
75-84v.	476 135 (89%)	-2 146	473 756 (86%)
85v. ja vanhemmat	517 464 (97%)	10 270	525 355 (95%)
Kokonaan	532 671 (100%)	13 424	553 986 (100%)

Sisällys

- Johdanto palveluiden verkoston tarkasteluun
- Taustatietoa hyvinvointialueelta
- **Avokuntoutuksen verkoston kehittäminen Pirkanmaalla**
  - Avokuntoutuksen taustatietoa
  - Avokuntoutuksen tilastotietoa
- Avokuntoutuksen verkoston suunnittelu 10-11/2023
- Palveluiden verkoston tiekartta
- Vaikutusten arviointi

Avokuntoutuksen verkoston kehittäminen Pirkanmaalla

Avokuntoutuksen taustatietoa

Avokuntoutuksen palvelujen erityispiirteitä

- Toimintakykylähtöistä
- Moniammatillinen henkilöstö
- Vaatii usein aluksi fyysisen tutkimisen
- Toteutuu usein asiakkaan toimintaympäristössä
  - Avokuntoutuksen henkilökunta jalkautuu esimerkiksi kouluille, päiväkodeille sekä asumisyksiköihin
- Vaatii asiakkaan aktiivisuutta
- Kiinnittyy vahvasti vastaanottotoimintaan ja muille linjoille

Nykytila 2023

Uudelle avokuntoutuksen vastuualueelle koottiin yhteen

- 17 kunnan fysio- ja toimintaterapiayksiköt
- Lasten fysio- ja toimintaterapeutit kuntien neuvolatoiminnasta
- Kotikuntoutuksen henkilöstö kotihoidosta
- Asumispalveluiden kuntoutuksen henkilöstö

Kuntien lähisairaaloiden kuntoutushenkilöstö ja osa apuvälineasiantuntijoista siirtyi sairaalapalveluihin.

Kuntien lääkinnällisen kuntoutuksen hankintojen (palvelusetelit ja maksusitoumukset) päätösprosessit keskitettiin yhteen lääkinnällisen kuntoutuksen toimistoon 5/2023.

Taustatietoa avokuntoutuksesta

Kuvaus

Avokuntoutus tuottaa kuntoutusta, joka edistää tai ylläpitää toiminta- ja/tai työkykyä.

Avokuntoutuksen palveluita on:

- Lasten ja aikuisten fysioterapia
- Lasten ja aikuisten toimintaterapia
- Ryhmäkuntoutus
- Apuvälinepalvelut
- Kotikuntoutus
- Asumispalveluiden kuntoutus
- Neuropsykologinen kuntoutus

Lisäksi Avokuntoutuksen alla on keskitetty Lääkinnällisen kuntoutuksen toimisto ja keskitetty työkyvyn tuen palvelu. Avokuntoutuksessa työskentelee kaksi fysiatria, jotka tarjoavat konsultaatiota koko avokuntoutukselle ja myös laajemmin resurssin salliessa.

Henkilökunta

- Vastuualuejohtaja 1 htv
- Kuntoutuspäällikkö 3 htv
- Lähiesihenkilöt 9 htv
- Fysioterapeutit 190 htv
- Toimintaterapeutit 37 htv
- Jalkaterapeutti 2 htv
- Kuntohoitaja 3 htv
- Kunto-ohjaaja 3 htv
- Lähihoitajat 3 htv
- Sihteerit 6 htv
- Lääkärit 6 htv
- Kuntoutuksen ohjaajat 2 htv+ 4 htv= 6 htv
- Psykologit 1 htv
- Aikuisten neuropsykologit 2 htv
- Sosiaalityöntekijät 1 htv + 4 htv (lääkinnällinen kuntoutus) = 5 htv
- Terveystenhoitajat 1 htv

Toimipaikat

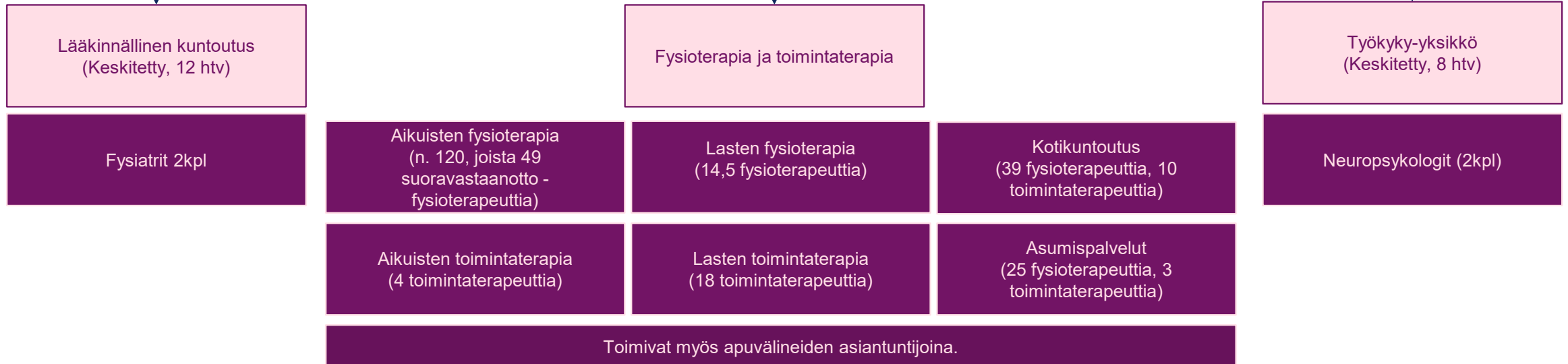
- Toimipaikkoja tällä hetkellä 44, mikä sisältää myös hallinnolliset tilat.
- Toimipisteitä on terveysasemilla
- Erityiskouluissa
- Palvelukeskuksilla
- Palveluasumisen yksiköissä

Arvio vuoden 2023 budjetin toteumasta

- Henkilöstökustannukset: 12.9 m€
- Tilakustannukset: 3.2 m€
- Kuntoutuspalveluiden ostot 4 m€

Avokuntoutuksen palvelut ja henkilöstön lukumäärä

AVOKUNTOUTUS (39 omaa toimipistettä, n. 285 htv)

- Avokuntoutus on jaettu kolmelle lähijohtamisalueelle (eteläinen, läntinen, pohjoinen), joista jokaisesta vasta kuntoutuspäällikkö. Lisäksi avokuntoutuksessa toimii yhdeksän esihenkilöä.
- Avokuntoutuksen henkilöstö jalkautuu myös esimerkiksi päiväkoteihin ja kouluihin sekä palvelutaloihin.

Avokuntoutuksen palvelut

Avokuntoutuksen käsite	Määritelmä
Fysioterapia	Aikuisten Fysioterapia sisältää asiakkaan tutkimisen, ohjausta, neuvontaa, sekä yksilö- ja ryhmäterapiaa liikkumis- ja toimintakyvyn parantamiseksi. Kouluikäisten lasten fysioterapiassa tarjotaan ohjausta ja neuvontaa tuki- ja liikuntaelinongelmiin, kuten niska- ja hartiasseudun vaivoihin, ryhtiongelmiin, ergonomiaan ja alaraajojen pituuseroarviointiin. Pienten lasten fysioterapian tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista toimintakykyä ja liikkumista
Toimintaterapia	Aikuisten toimintaterapiassa keskitytään löytämään keinoja, jotka auttavat asiakasta selviytymään päivittäisistä tehtävistä, kuten kodinhoidosta, työstä ja vapaa-ajasta, toimintakyvyn rajoitteista huolimatta. Lasten toimintaterapia tukee lapsen kokonaiskehitystä ja tavoitteena on itsenäinen suoriutuminen päivittäisistä toiminnoista.
Ryhmäkuntoutus	Asumispalveluissa ja kotikuntoutuksessa järjestettäviä kuntosali-, tuolivoimistelu-, virikkeellisiä liikunta- etä- ja ulkoiluryhmiä.
Apuvälinepalvelut	Pirhassa apuvälineiden hankinta tehdään apuvälinekeskuksen ja avokuntoutuksen yhteistyönä. Lääkinnällisen kuntoutuksen toimisto arvioi omaksi hankittavien apuvälineiden tarpeen ja ohjaa hankinnan ja laskutuksen. Soteasemilla toimii apuvälineiden ammattilaisia, jotka voivat olla avokuntoutuksen tai apuvälineyksikön henkilöstöä, jotka tekevät kierrätettävien apuvälineiden arvioinnin, valinnan ja luovutuksen.
Kotikuntoutus	Kotikuntoutus tukee kotona itsenäistä selviytymistä vaikeutuneissa liikkumisessa ja päivittäisiin askareisiin liittyvissä tilanteissa. Kotikuntoutus soveltuu tilanteisiin, joissa arkiaskareet tai liikkuminen ovat vaikeutuneet esimerkiksi sairauden tai sairaalajakson jälkeen.
Asumispalveluiden kuntoutus	Asumispalveluissa tapahtuva arkikuntoutus on keskeinen osa, joka sisältyy päivittäisiin askareisiin hoitohenkilökunnan avulla. Fysioterapeutti ja hoitohenkilökunta yhdessä arvioivat asukkaan liikkumis- ja toimintakykyä sekä tarvetta apuvälineille. Tämän pohjalta luodaan moniammatillinen liikunta- ja arkikuntoutussuunnitelma, mahdollisesti myös fysioterapiasuunnitelma, jonka mukaisesti kuntoutus toteutetaan.
Työkyky-yksikkö	Työkyky-yksikkö tukee työterveyshuollon ulkopuolelle jääviä työikäisiä terveysongelmien vaikuttaessa työkykyyn. Yksikössä tehdään arvioiteja, suunnitelmia ja ohjataan tarvittaessa sosiaalivakuutuksen etuuden piiriin
Lääkinnällinen kuntoutus	Pirhan alueen lääkinnällisen kuntoutuksen hankintojen valmistelu ja päätöksenteko tapahtuvat Lääkinnällisen kuntoutuksen toimistossa Tampereella. Toimisto myöntää palveluseleitä ja maksusitoumuksia omaksi luovutettaviin apuvälineisiin ja kuntoutukseen erilaisissa terapioiden
Neuropsykologinen kuntoutus	Neuropsykologit suorittavat tutkimuksia ja tarjoavat kuntoutusta sekä ohjausta yli 16-vuotiaille. Tutkimuksen tarkoituksena on arvioida henkilön tiedonkäsittelyn toimintoja, käyttäytymistä ja tunnesäätelyä. Avokuntoutuksen neuropsykologit tuottavat kuntoutusjaksoja ja ohjausjaksoja sekä toimivat asiantuntijoina lääkinnällisen kuntoutuksen työryhmässä, tehden arvioita hankittavista ja Kelan kuntoutuksen jatkojaksoista.
Fysiatriin konsultaatio	Avokuntoutuksessa toimivat kaksi fysiatria tarjoavat konsultaatioita lääkinnällisen kuntoutuksen hankintojen valmisteluun ja apuvälinepäätöksiin. He tarjoavat suoravastaanottoa fysioterapeuteille erityisesti tilanteissa, joissa tarvitaan lääketieteellistä arviointia. Lisäksi fysiatriit antavat konsultaatiota vastaanottopalveluiden lääkäreille tuki- ja liikuntaelämäntilanteiden diagnostiikassa, hoidossa ja kuntoutuksessa liittyvissä asioissa.

Avokuntoutuksen tilastotietoa

Analysoinnissa on käytetty pääosin julkisia tietolähteitä - tilastotieto on suuntaa antavaa

- Käynti- ja asiakasmäärien osalta käytetty THL:n AvoHilmo –dataa, sekä Sotkanetin dataa
  - Dataa saadaan vain kunnittain, ei toimipisteittäin.
  - Pirhan oma tieto käynti- ja asiakasmääristä eroaa **merkittävästi** julkisista datalähteistä. Esim. Avokuntoutuksen osalta ero datalähteissä on n. 8-78%. Yleisesti ottaen Pirhan oma tieto käyntimääristä on vähäisempi kuin julkinen tieto. Palvelutuotannosta saadun tiedon mukaan Pirhan omasta datasta puuttuu kirjauksia.
- Väestötieto on Tilastokeskuksen data vuodelta 2022
- Toimitilaosuuksissa hyödynnetty Pirhan toimitilaohjelman tuotoksia.
- Talousarviot ovat suuntaa-antavia, eivät tarkkoja lukuja puutteellisen datan takia.
- Henkilöstömäärissä käytetty palvelutuotannosta saatua dataa
- Yhteystavat, joita tilastoinnissa on käytetty ovat taulukossa oikealla.

Yhteystavan nimi	Yhteystavan kuvaus
Fyysinen	Asiakkaan käynti vastaanotolla
Etä (reaaliaikainen)	Puhelinyhteys
	Reaaliaikainen etäasiointi
Liikkuva	Ammattihenkilön käynti asiakkaan kotona
	Ammattihenkilön käynti asiakkaan työpaikalla
	Ammattihenkilön käynti muualla kuin kotona tai työ

Tilastotiedossa käytettävät määrittelyt ja niiden selitykset.

Tilastotieto on vuodelta 2022 – sen jälkeen avokuntoutuksessa on tapahtunut paljon muutoksia

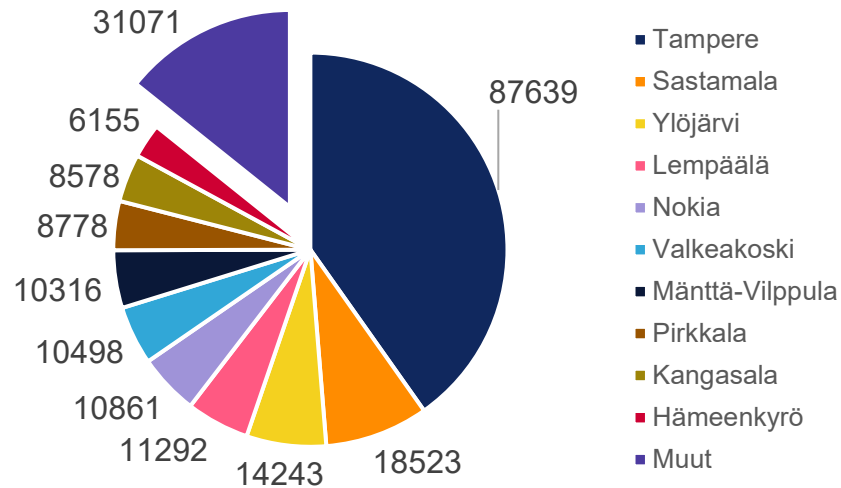
- Tilastotieto on vuodelta 2022, jolloin kirjaamisessa on ollut paljon eroavaisuuksia kuntien välillä
- Avokuntoutuksessa ollaan tehty alkuvuoden aikana paljon töitä kirjaamisen yhtenäistämiseksi
- Esimerkiksi Lempäälässä ja Tampereen kotikuntoutuksessa on ollut muista alueen kunnista poiketen runsaasti kunto-ohjaajia ja lähihoitajia toteuttamassa liikunta- tai virikepalvelua.
- Lasten fysio- ja toimintaterapia on ollut joissakin kunnissa neuvolapalveluissa ja ne on nyt koottu Avokuntoutukseen.
- Kotikuntoutus on siirretty kotihoidosta osaksi Avokuntoutusta
- Lähisairaaloiden kuntoutus on siirretty Sairaalapalveluihin Kuntoutuksen ja psykososiaalisen tuen vastuualueelle
- Työkyvyn tuen palvelut on koottu Tampereen kaupungin aikuisten terveystarkastusten ja vastaanottopalveluiden toiminnoista
- Lääkinnällisen kuntoutuksen hankinnat on keskitetty 5/2023 ja toimintamalleja on yhtenäistetty
- Avokuntoutuksen henkilöstöstä 17 % tekee jo täysin jalkautuvaa työtä (kotikuntoutus) ja mm. lasten terapeutit tekevät osittain jalkautuvaa työtä, mikä kirjautuu tilastoihin fyysisenä asiointina, mutta ei ole toimipisteessä tapahtuvaa asiointia.
- Osassa kuntia apuvälinetyö tehdään Avokuntoutuksesta, osassa sairaalapalveluiden apuvälinetyöntekijöiden toimesta
- Erityisesti ikäihmisten ja lasten palveluiden sekä ryhmätoiminnan data puuttuu vuodelta 2022 Avokuntoutuksesta.

Yleiskuva Pirkanmaan kuntien kuntoutuksen tilasta vuoden 2022 tilastoissa

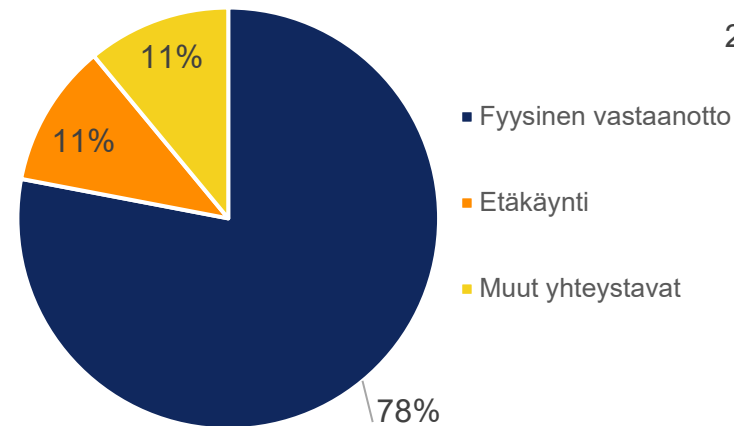
Avokuntoutusta järjestetään 44 toimipisteessä.

- Osassa tiloissa on osa-aikaista käyttöä (esim. kerran viikossa)
- Jonkin verran käytetään myös ikääntyneiden palvelulinjan tiloja, esim. kuntosalia.
- Ostopalveluna avokuntoutuksen palveluja tuotetaan 5 toimipisteessä

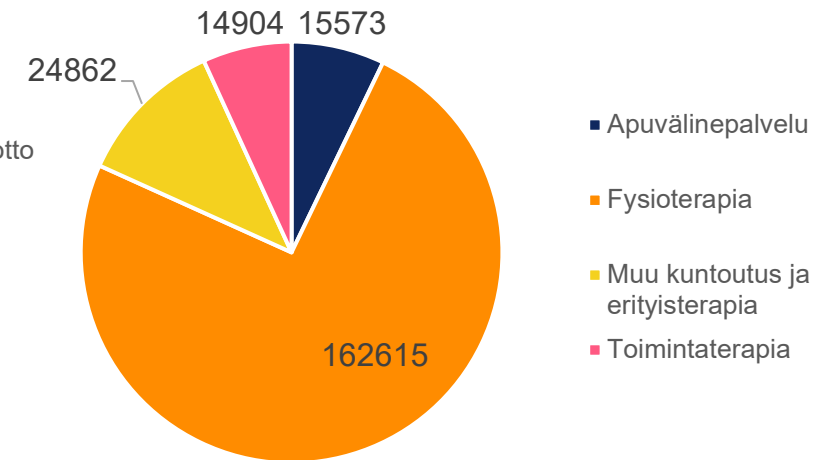
- Käyntien määrä vaihtelee suuresti kunnittain. 86% käynneistä tulee 10 suurimman kunnan alueella ja puolet kahden kunnan alueella. (Kuvio 1)
- Työntekijäkohtaisissa käyntimäärissä on kunnittain suurta vaihtelua.
- Valtaosa käynneistä on vastaanottokäyntejä toimipisteissä. (Kuvio 2)
- Suurin osa käynneistä on fysioterapiaa. (Kuvio 3)

Kuvio 1 : Puolet käynneistä tulee kahden kunnan alueelta

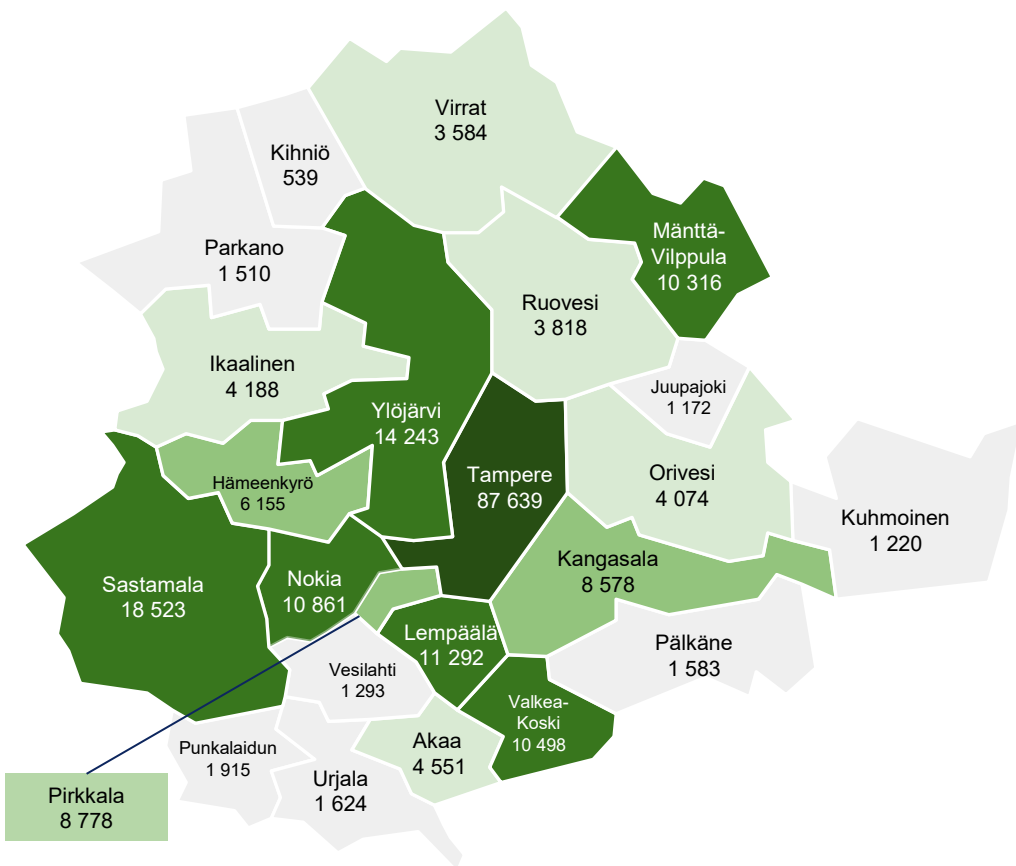
Kuvio 2: Käyntien osuus käyntityypin mukaan.

Kuvio 3 : Käyntien osuus palvelun mukaan.

Suurin osa käyneistä tapahtuu isoimmissa kunnissa

Kunta	Käynnit	Asiakkaat	Väestö	Käynnit /Asiakkaat	Asiakkaat / Väestö	Käynnit, %	Väestö, %
Tampere	87639	26821	249009	3,3	0,03	40,21 %	46,83 %
Sastamala	18523	4572	23734	4,1	0,05	8,50 %	4,46 %
Ylöjärvi	14243	3902	33607	3,7	0,03	6,53 %	6,32 %
Lempäälä	11292	2590	24580	4,4	0,03	5,18 %	4,62 %
Nokia	10861	3101	35346	3,5	0,02	4,98 %	6,65 %
Valkeakoski	10498	3201	20703	3,3	0,04	4,82 %	3,89 %
Mänttä-Vilppula	10316	2178	9360	4,7	0,06	4,73 %	1,76 %
Pirkkala	8778	1783	20405	4,9	0,02	4,03 %	3,84 %
Kangasala	8578	2524	32959	3,4	0,02	3,94 %	6,20 %
Hämeenkyrö	6155	1604	10257	3,8	0,04	2,82 %	1,93 %
Akaa	4551	1877	16473	2,4	0,03	2,09 %	3,10 %
Ikaalinen	4188	914	6804	4,6	0,03	1,92 %	1,28 %
Orivesi	4074	1125	8935	3,6	0,03	1,87 %	1,68 %
Ruovesi	3818	748	4114	5,1	0,05	1,75 %	0,77 %
Virrat	3584	914	6395	3,9	0,04	1,64 %	1,20 %
Punkalaidun	1915	520	2675	3,7	0,05	0,88 %	0,50 %
Urjala	1624	575	4569	2,8	0,03	0,75 %	0,86 %
Pälkäne	1583	532	6347	3,0	0,02	0,73 %	1,19 %
Parkano	1510	699	6240	2,2	0,03	0,69 %	1,17 %
Vesilahti	1293	549	4501	2,4	0,03	0,59 %	0,85 %
Kuhmoinen	1220	320	2119	3,8	0,04	0,56 %	0,40 %
Juupajoki	1172	311	1768	3,8	0,04	0,54 %	0,33 %
Kihniö	539	221	1771	2,4	0,06	0,25 %	0,17 %
Grand Total	217954	61581	23634,91111	3,5	0,03	100,00 %	100,00 %

Asiakaskohtaiset käyntimäärät ja asiakkaiden osuus koko kunnan väkimäärästä.

Avokuntoutuksen ja avohoidon käyntimäärillä on vahva korrelaatio

Avokuntoutuksen vastaanottokäynnit

Kunta	Käynnit	Käynnit, %	Väestö, %
Tampere	87639	40,21 %	46,83 %
Sastamala	18523	8,50 %	4,46 %
Ylöjärvi	14243	6,53 %	6,32 %
Lempäälä	11292	5,18 %	4,62 %
Nokia	10861	4,98 %	6,65 %
Valkeakoski	10498	4,82 %	3,89 %
Mänttä-Vilppula	10316	4,73 %	1,76 %
Pirkkala	8778	4,03 %	3,84 %
Kangasala	8578	3,94 %	6,20 %
Hämeenkyrö	6155	2,82 %	1,93 %
Akaa	4551	2,09 %	3,10 %
Ikaalinen	4188	1,92 %	1,28 %
Orivesi	4074	1,87 %	1,68 %
Ruovesi	3818	1,75 %	0,77 %
Virrat	3584	1,64 %	1,20 %
Punkalaidun	1915	0,88 %	0,50 %
Urjala	1624	0,75 %	0,86 %
Pälkäne	1583	0,73 %	1,19 %
Parkano	1510	0,69 %	1,17 %
Vesilahti	1293	0,59 %	0,85 %
Kuhmoinen	1220	0,56 %	0,40 %
Juupajoki	1172	0,54 %	0,33 %
Kihniö	539	0,25 %	0,17 %
Grand Total	217954	100,00 %	100,00 %

55% käynneistä

Käyntien mukaan
10 suurinta kuntaa
kattaa 86%:a
käynneistä

Avokuntoutuksen
käynnit korreloivat
erittäin vahvasti
koko avohoidon
VO-käyntien
kanssa (0,96)

Avohoidon vastaanottokäynnit

Kunta	VO-käyntien määrä yhteensä
Tampere	669 038
Nokia	148 809
Ylöjärvi	118 127
Sastamala	100 076
Kangasala	91 271
Lempäälä	54 697
Pirkkala	49 349
Akaa	44 055
Valkeakoski	43 114
Hämeenkyrö	43 022
Mänttä-Vilppula	36 817
Virrat	36 165
Ikaalinen	31 348
Orivesi	27 330
Parkano	25 676
Pälkäne	22 594
Ruovesi	21 461
Urjala	13 425
Vesilahti	13 126
Punkalaidun	9 488
Kuhmoinen	9 127
Kihniö	8 417
Juupajoki	5 007

Käyntimäärissä on merkittävä ero julkisten lähteiden ja Pirhan omien järjestelmien välillä

- Pirhan omien järjestelmien mukaan käyntimääriä on keskimäärin lähes 50% vähemmän per vuosi (2022) Avohilmon dataan verrattuna.
- Ero kuntien välillä myös suuri: n. 8-78%.
- Kaikkien kuntien osalta ei ole saatavilla käyntitietoa Pirhan omista järjestelmistä.
- Eroa selittänee kuntien erilainen kirjaustapa esimerkiksi kotikuntoutuksen osalta.
- Lukuja ei ole saatavilla ulkoistetuista yksiköistä (Mänttä-Vilppula+Juupajoki, Ruovesi+Virrat, Parkano+Kihniö)

Kunta	Käynnit (Avohilmo)	Käynnit (Pirhan omat järjestelmät)	Pirha / Avohilmo %
Tampere	87639	32980	37.6
Sastamala + Punkalaidun	20438	12203	59.7
Ylöjärvi	14243	5800	40.7
Lempäälä	11292	4168	36.9
Nokia	10861	828	7.6
Valkeakoski	10498	7187	68.5
Mänttä-Vilppula + Juupajoki	11488	ei tietoa saatavilla	
Pirkkala	8778	6842	77.9
Kangasala + Pälkäne	10161	6298	62.0
Hämeenkyrö	6155	1762	28.6
Akaa	4551	3182	69.9
Ikaalinen	4188	2023	48.3
Orivesi	4074	1687	41.4
Ruovesi + Virrat	7402	ei tietoa saatavilla	
Urjala	1624	ei tietoa saatavilla	
Parkano + Kihniö	2049	ei tietoa saatavilla	
Vesilahti	1293	871	67.4
Kuhmoinen	1220	ei tietoa saatavilla	
		Keskimäärä	49.7

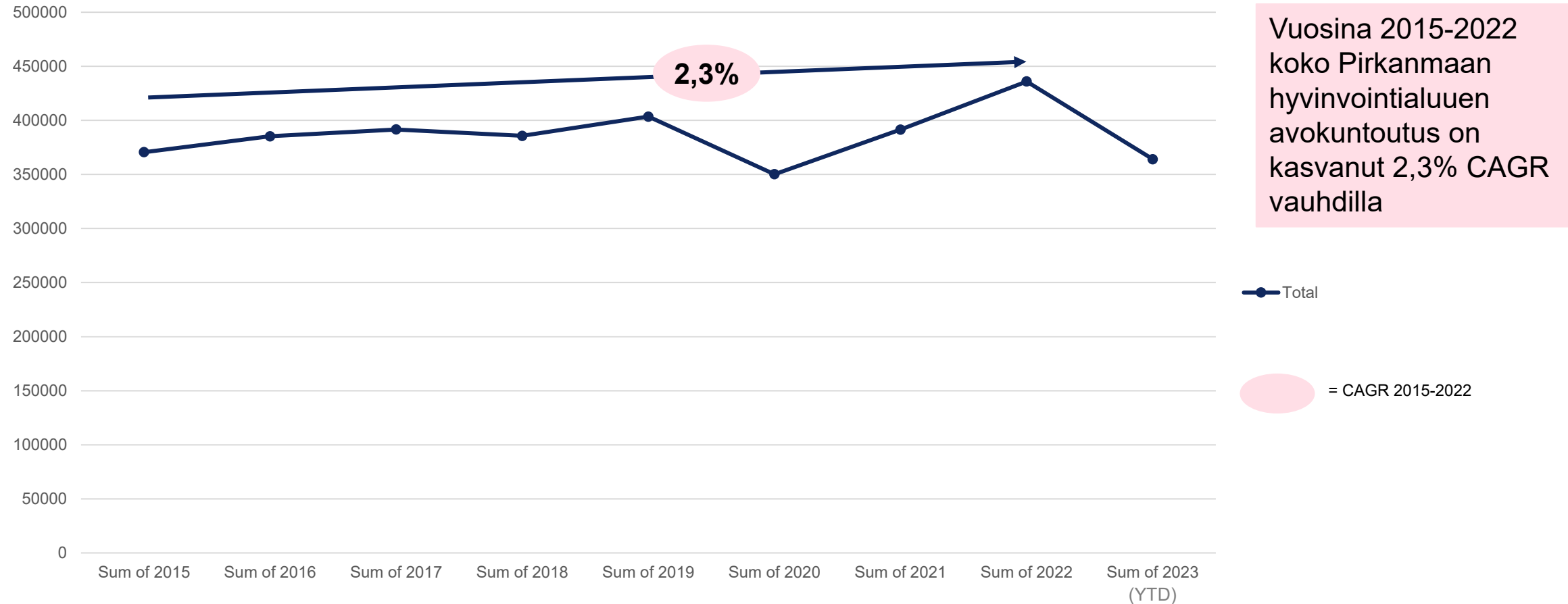
Vanhempi väestöisissä kunnissa on suhteessa enemmän avokuntoutuksen asiakkaita

Kunta	Käynnit / Asiakkaat		Alle 15-vuotiaiden osuus, %		15-64-vuotiaiden osuus, %		65 vuotta täyttäneiden osuus, %	
	Käynnit / Asiakkaat	Asiakkaat / Väestö	%	%	%	%	%	%
Tampere	3,3	0,03	12,8	68	19,2			
Sastamala	4,1	0,05	13,5	55,3	31,2			
Ylöjärvi	3,7	0,03	20,2	60,3	19,5			
Lempäälä	4,4	0,03	21,2	61,6	17,3			
Nokia	3,5	0,02	17,5	61,4	21,1			
Valkeakoski	3,3	0,04	15,1	56,6	28,3			
Mänttä-Vilppula	4,7	0,06	11,4	51,1	37,5			
Pirkkala	4,9	0,02	19,3	62,4	18,4			
Kangasala	3,4	0,02	18,2	60,6	21,1			
Hämeenkyrö	3,8	0,04	16,5	58,2	25,3			
Akaa	2,4	0,03	15,7	58,9	25,4			
Ikaalinen	4,6	0,03	13,4	53	33,6			
Orivesi	3,6	0,03	13,9	54,2	31,9			
Ruovesi	5,1	0,05	10,5	50	39,4			
Virrat	3,9	0,04	11,6	50	38,4			
Punkalaidun	3,7	0,05	11,7	50,7	37,6			
Urjala	2,8	0,03	12,3	53,1	34,6			
Pälkäne	3,0	0,02	13,8	55,6	30,5			
Parkano	2,2	0,03	13,2	52,1	34,6			
Vesilahti	2,4	0,03	19,5	61,1	19,4			
Kuhmoinen	3,8	0,04	8,4	46,2	45,4			
Juupajoki	3,8	0,04	13,9	53,7	32,4			
Kihniö	2,4	0,06	11,7	50,9	37,3			
Yhteensä	3,5	0,03						

- Asiakkaat suhteessa väestöön korreloi yli 65 vuotta täyttäneiden osuuden kanssa, kun taas käynnit/asiakas ei.
- Monessa erityisesti pienemmässä hyvinvointialueen kunnassa on vanha ikärakenne

Maltillista kasvua hyvinvointialueen avokuntoutuksen käyntimäärissä

Avokuntoutuksen käyntien kehitys

Muutamassa pienessä kunnassa selkeää laskua käyntimäärissä 2019-2022 aikana – syynä voi olla korona

Kunta	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	YTD2023	CAGR 2015-		
										2022	CAGR 2015-2019	CAGR 2019-2022
Akaa	5418	5625	4965	5046	4989	4379	4186	4551	5266	-2 %	-2 %	-3 %
Hämeenkyrö	4204	5363	5025	6081	6095	5026	5634	6155	4120	6 %	10 %	0 %
Ikaalinen	2492	2810	2852	2789	2792	3277	4081	4188	4031	8 %	3 %	14 %
Juupajoki	1421	1690	1385	1287	1469	1391	1380	1172	699	-3 %	1 %	-7 %
Kangasala	9150	8995	9295	9174	9870	6524	7123	8578	8157	-1 %	2 %	-5 %
Kihniö	827	662	570	1214	1536	1491	929	539	322	-6 %	17 %	-29 %
Kuhmoinen	1044	1102	1046	1063	1178	1118	1257	1220	1341	2 %	3 %	1 %
Lempäälä	3477	5341	5901	6029	5964	3958	6776	11292	8048	18 %	14 %	24 %
Mänttä-Vilppula	6090	6345	6644	7645	9309	9198	10605	10316	8150	8 %	11 %	3 %
Nokia	14233	13155	13621	10124	11367	10269	11648	10861	8173	-4 %	-5 %	-2 %
Orivesi	3774	4262	4828	3906	4234	4218	4531	4074	3478	1 %	3 %	-1 %
Parkano	3482	3356	3229	5101	5162	4260	2198	1510	945	-11 %	10 %	-34 %
Pirkkala	7239	6097	7385	9087	11515	6798	8512	8778	6697	3 %	12 %	-9 %
Punkalaidun	1692	1744	1728	1859	1941	1946	2350	1915	1152	2 %	3 %	0 %
Pälkäne	1636	1823	1913	1833	1665	1421	1440	1583	1510	0 %	0 %	-2 %
Ruovesi	1501	2063	2611	6224	5000	3854	3399	3818	2826	14 %	35 %	-9 %
Sastamala	16756	17258	16940	17634	19431	18003	19783	18523	14757	1 %	4 %	-2 %
Tampere	73488	77900	80200	69284	70321	66345	71519	87639	77624	3 %	-1 %	8 %
Urjala	1395	1551	1513	1395	1442	1210	1377	1624	1414	2 %	1 %	4 %
Valkeakoski	10305	10075	10855	11584	11094	9702	9791	10498	8196	0 %	2 %	-2 %
Vesilahti	1040	973	992	1198	1375	1125	1661	1293	1177	3 %	7 %	-2 %
Virrat	1550	2101	2240	5050	4613	3643	3166	3584	1363	13 %	31 %	-8 %
Ylöjärvi	13085	12336	10045	8193	9365	5942	12387	14243	12596	1 %	-8 %	15 %
Grand Total	185299	192627	195783	192800	201727	175098	195733	217954	182042	2,3 %	2,1 %	2,6 %

Kunnittain suurta vaihtelua käynneissä asiakasmäärään suhteutettuna

Kunta	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Nokia	105	98	88	81	80	83	132	142
Lempäälä	56	77	92	177	164	78	128	182
Pälkäne	214	243	257	253	242	193	200	183
Vesilahti	146	109	122	178	185	152	216	185
Akaa	249	218	196	221	219	157	166	201
Kangasala	269	258	264	267	291	177	197	212
Urjala	197	224	220	213	227	151	164	219
Parkano	453	465	469	675	513	360	239	220
Hämeenkyrö	286	347	212	268	276	279	283	229
Tampere	203	202	211	214	205	190	213	254
Ylöjärvi	297	258	205	186	215	118	255	276
Virrat	125	105	116	430	407	286	247	295
Kihniö	405	325	286	618	593	497	372	298
Ikaalinen	2	7	7	3	10	7	17	316
Pirkkala	344	296	333	402	471	244	315	326
Valkeakoski	274	273	280	285	291	248	280	334
Orivesi	276	342	390	376	391	358	382	338
Juupajoki	566	717	563	567	624	443	479	355
Punkalaidun	398	446	411	475	500	486	621	483
Kuhmoinen	324	344	319	326	357	296	442	484
Sastamala	445	479	442	471	532	474	558	547
Mänttä-Vilppula	286	304	406	501	662	492	653	639
Ruovesi	286	409	499	1089	818	589	598	645
Yhteensä	6206	6546	6388	8276	8273	6358	7157	7363

Suuria eroja asiakasmäärissä voi selittää:

- Toisistaan poikkeavat toimintamallit ja kirjaamistavat
- Ostopalveluiden käyttö
- Asiakaskunnan ikäjakauma

Fysioterapian käyntisytyt

Suurin syy fysioterapiassa käyntiin on tuki- ja liikuntaelinten vaivat. ovat suurin osa fysioterapiakäynneistä, mutta myös muista syistä käydään fysioterapiassa. Yleisiin ja epämääräisiin syihin kirjataan usein lasten fysio- ja toimintaterapiaa.

Erityisesti mielenterveyteen ja käyttäytymiseen liittyvät syyt ovat kasvaneet vuosina 2018-2022.

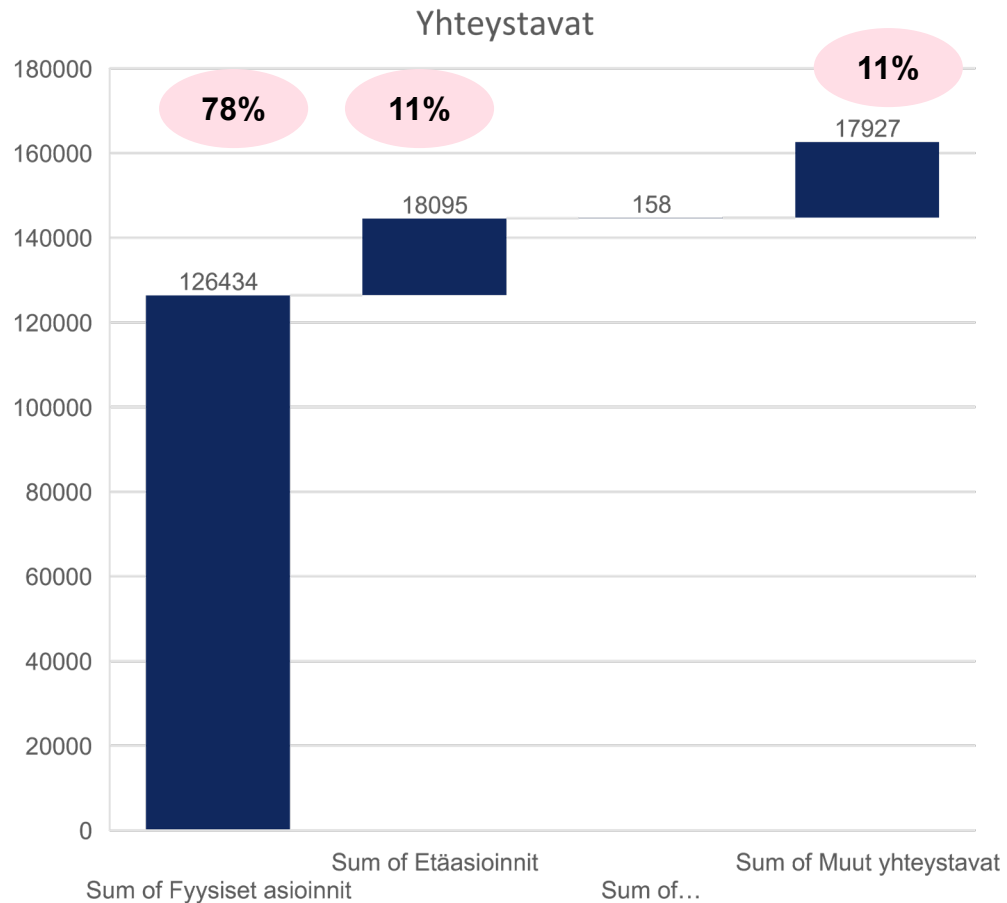
Käyntisytyt	2018	2019	2020	2021	2022	2023	% osuus kaikista käynneistä, 2022	CAGR 2018-2022
A Yleiset ja epämääräiset	1879	2298	1849	2219	3114	3418	5 %	13 %
K Verenkiertoelimet	1103	789	768	897	942	752	1 %	-4 %
L Tuki- ja liikuntaelimet	45770	44582	41878	44163	53093	48290	84 %	4 %
N Hermosto	4206	3607	3012	2972	3883	3377	6 %	-2 %
P Mielenterveys ja käyttäytyminen	450	440	427	568	1064	1238	2 %	24 %
Muut syyt	1108	731	588	605	1231	1030	2 %	3 %
Yhteensä	54516	52447	48522	51424	63327	58105		4 %

Käyntisytyt IPC2 luokituksen mukaan

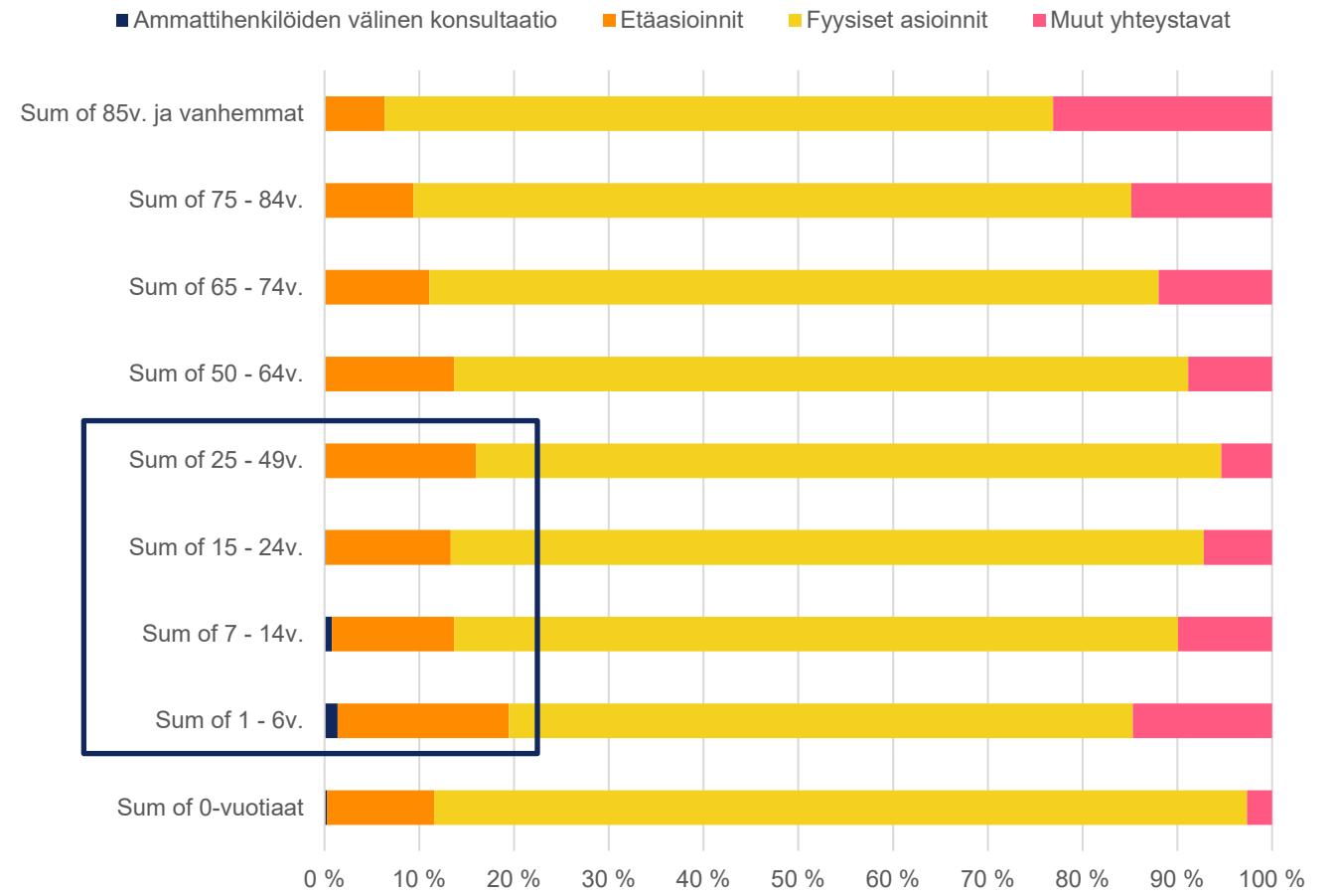
Muut syyt sisältävät yhteensä kaikki loput IPC2 kategorian käyntisytyt, joita ei taulukossa listattuna

Suurin osa käynneistä fyysisellä vastaanotolla – nuoremmilla ikäryhmillä etäasiointi yleisempää

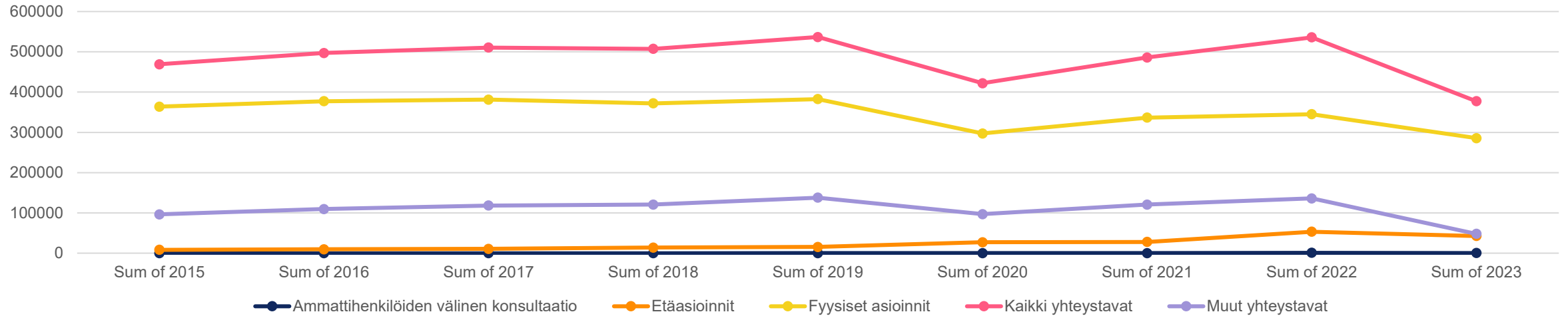

= osuus kaikista käynneistä

Etäasiointi on kasvanut selkeästi 2015-2022 välillä

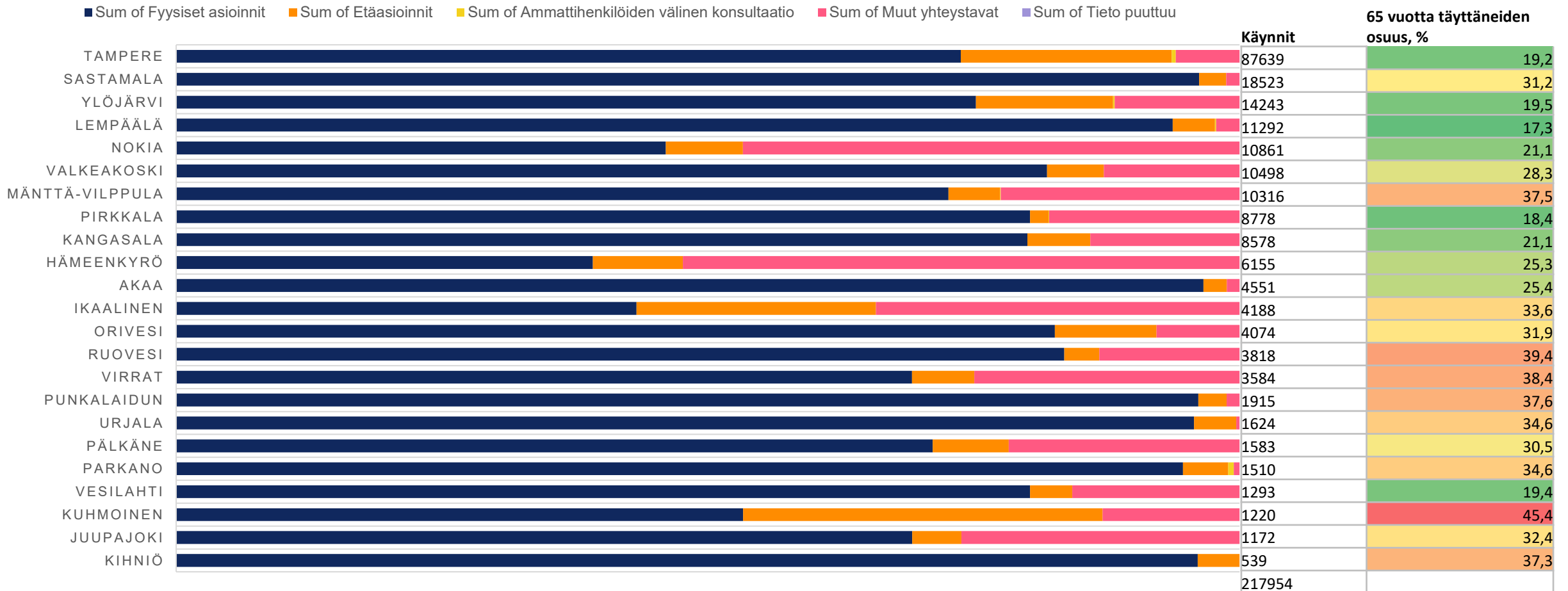
Yhteystavat kehitys

Row Labels	Sum of 2015	Sum of 2016	Sum of 2017	Sum of 2018	Sum of 2019	Sum of 2020	Sum of 2021	Sum of 2022	Sum of 2023	Sum of CAGR 2015-2022
Ammattihenkilöiden välinen konsultaatio	60	107	102	98	237	383	342	1023	616	50 %
Etäasioinnit	8541	9707	10848	14135	15726	27176	28166	53512	42892	30 %
Fyysiset asioinnit	363867	377372	381183	372059	382472	297313	336558	345185	285642	-1 %
Kaikki yhteystavat	469060	497093	510532	507262	536499	421866	485874	535894	377398	2 %
Muut yhteystavat	96449	109788	118295	120866	137959	96910	120699	136069	48107	5 %
Grand Total	937977	994067	1020960	1014420	1072893	843648	971639	1071683	754655	1,9 %

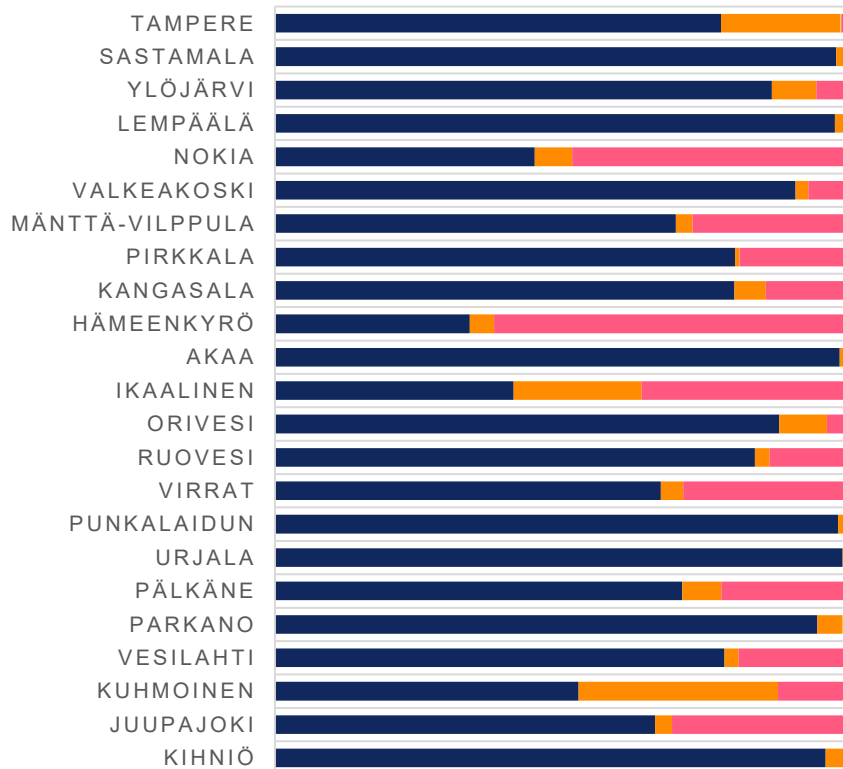
Suurin osa kunnista on järjestänyt palvelut fyysisenä asiointina

YHTEYSTAVAT KUNNITTAIN

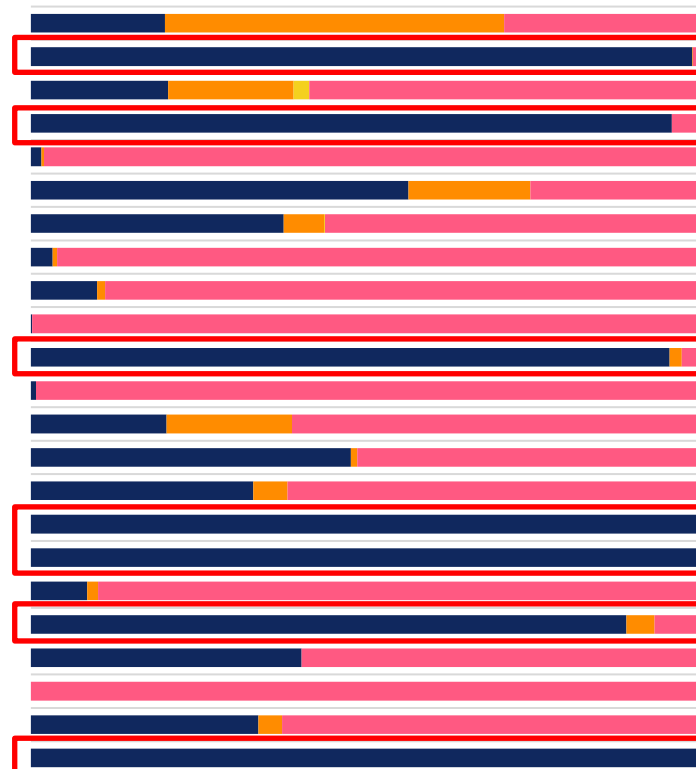
Yhteystavat ja eri avokuntoutuksen hoitomuodot kunnittain

Fysioterapia

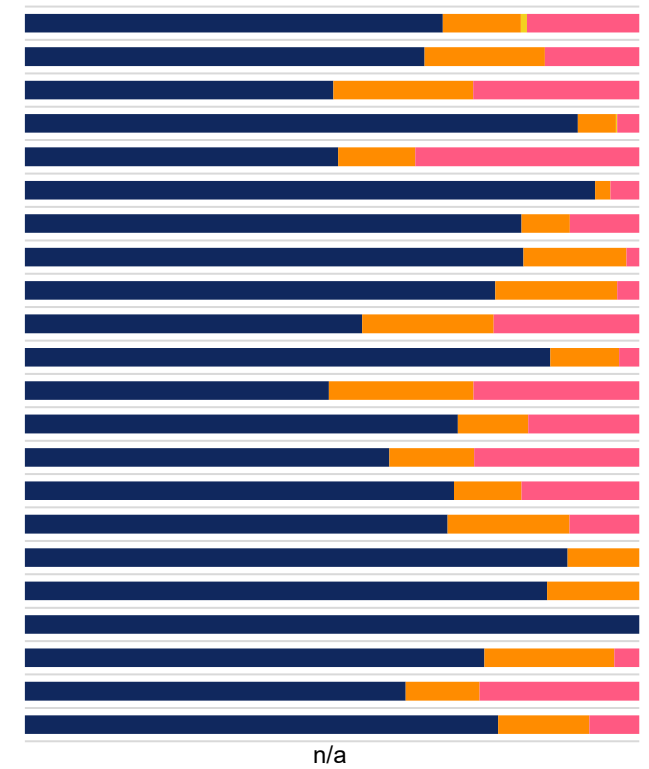
Fysioterapia on monelta osin järjestetty fyysisenä asiointina, osassa kunnissa myös paljon liikkuvia palveluita

Apuvälinepalvelut

Tilastoissa apuvälinepalveluissa on erityisen paljon muita yhteystapoja. Suuret vaihtelut johtuvat kirjaamistavasta ja siitä onko apuvälinepalvelua hoitanut avokuntoutuksen vai apuvälinekeskuksen työntekijä.

Toimintaterapia, Muu kuntoutus ja erityisterapia

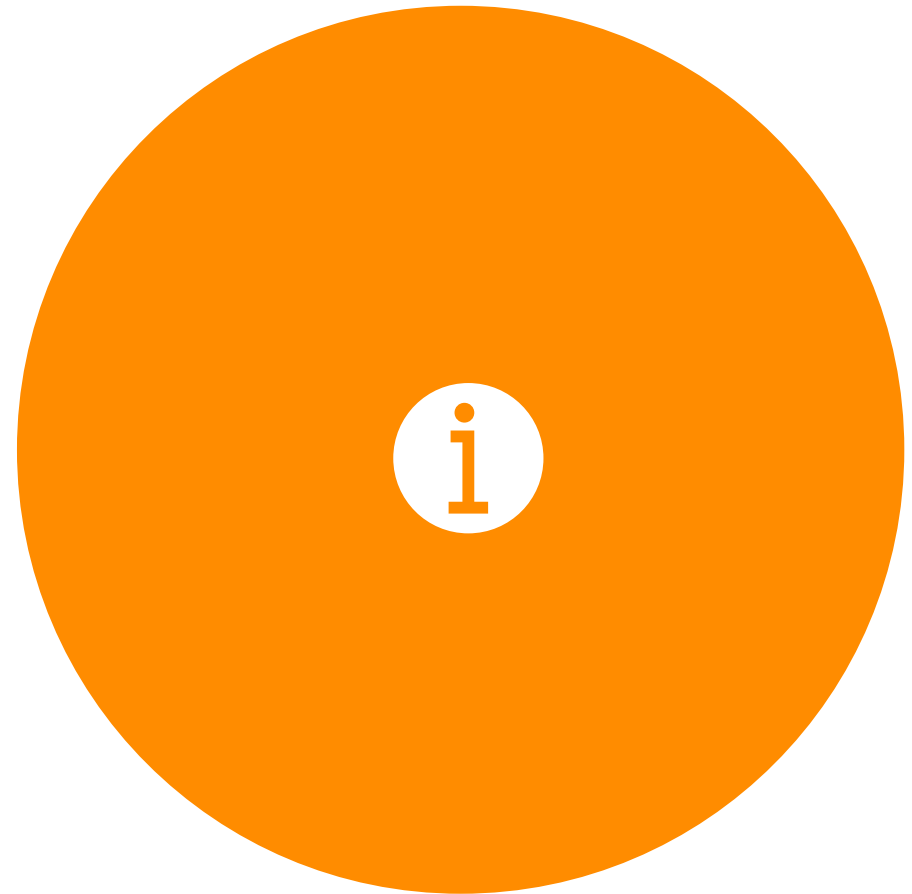

Toimintaterapiassa, muussa kuntoutuksessa ja erityisterapiassa on fysioterapiaa enemmän etäasiointia

n/a

Sisällys

- Johdanto palveluiden verkoston tarkasteluun
- Taustatietoa hyvinvointialueelta
- Avokuntoutuksen verkoston kehittäminen Pirkanmaalla
- **Avokuntoutuksen verkoston suunnittelu 10-11/2023**
  - Tulevaisuuden muutospaineet
  - Palveluiden verkoston tavoitetila
  - Palvelukanavat ja kohderyhmät
  - Digipalvelun mahdollisuudet
  - Liikkuvan palvelun mahdollisuudet
  - Fyysiset palvelut – sotekampukset, soteasemat ja lähiasemat
  - Yhteenveto tavoitetilasta
- Palveluiden verkoston tiekartta
- Vaikutusten arviointi

Avokuntoutuksen verkoston suunnittelu 10-11/2023

Tilanne, jossa suunnittelua lähdetään tekemään

1

Käyntimäärien nousu

● **Suuret ikäluokat ovat avokuntoutusta eniten kuormittava ikäryhmä**

- Suuret ikäluokat tarvitsevat tilastojen valossa avokuntoutusta eniten - väestön ikääntyessä ja kasvaessa palvelun tarve kasvaa.

2

Henkilöstön saatavuus

● **Reuna-alueille on jo nyt haastavaa saada henkilökuntaa**

- Tietyillä haja-asutusalueilla on haastavaa saada henkilökuntaa rekrytoitua.
- Vaihtoehtoisia tapoja tarjota palveluja näille alueille on kehitettävä

3

Organisaatiomuutokset

● **Avokuntoutuksen organisaatio on käynyt läpi mittavan muutoksen hyvinvointialueelle siirryttäessä**

- Avokuntoutukseen on hyvinvointialueen myötä koottu kuntoutuksen ammattilaisia monilta toimialueilta, mikä on vaatinut koko organisaatiomallin uudelleen rakentamista ja toimintatapojen yhtenäistämistä. Työ on edelleen kesken.

4

Tiedolla johtaminen

● **Tiedolla johtaminen on vaikeaa haastavaa**

- Avokuntoutuksen kirjaamismenetelmät ovat vaihdelleet kuntien ja toimialueiden välillä, minkä takia tilastoitu data ei ole yhdenmukaista eikä kaikilta osin vertailukelpoista.
- Asiakas- ja tietojärjestelmiä on useita, mikä vaikeuttaa yhteismitallisen datan saamista toiminnasta.

Pirkanmaan hyvinvointialue

Tulevaisuuden muutospaineet

Avokuntoutus

Avokuntoutuksen muutospaineet

1

Käyntimäärien nousu

● Käyntimäärien ennustetaan nousevan väestön ikääntymisen myötä
Liikkumattomuus, digitalisaatio ja psykososiaalinen kuormittuminen lisäävät fysioterapian tarvetta

- Ennusteen mukaan avokuntoutuksen käyntimäärät nousevat 9-66t käyntiä vuodessa 2035 mennessä.
- Rankaoireisten nuorten määrä tulee edelleen lisääntymään
- Psykofyysisen fysioterapian kysyntä kasvaa edelleen
- Varhaiskasvatuksen ja koulun haasteet heijastuvat kuntoutustarpeeseen

2

Henkilöstön saatavuus

● Reuna-alueille on jo nyt haastavaa saada henkilökuntaa
Lasten useiden terapiamuotojen rekrytointivaikkeudet

- Väestönkehityksen mukaisesti ennustettavissa noin 4% kasvua avokuntoutuksen käyntimäärissä vuoteen 2035 mennessä
- Hankintamenojen hillintä tulee vaikeutumaan, jos edes arviointeja ei saada tehtyä Pirhassa oman toimintana

3

Toimitilakanta

● Osa tiloista on toimimattomia ja liian pieniä

- Kuntoutuksessa tarvitaan tilat fyysiselle arvioinnille, tilaa välineistölle ja myös ryhmä-, allas- sekä kuntosalitiloja myös tulevaisuudessa.
- Paine siirtää terapiapalveluita omaksi toiminnaksi haastaa tilaratkaisut

4

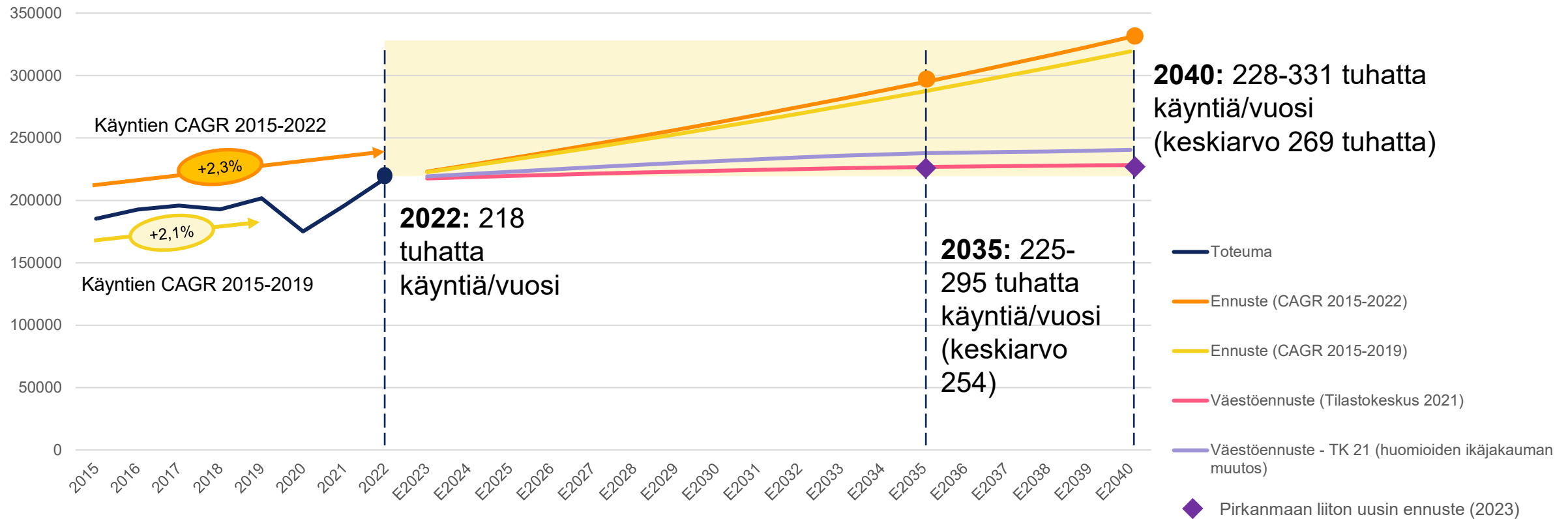
Kustannukset

● Paine kustannuskasvun hillintään alijäämäisessä taloudessa

- Ostopalvelujen hinnat kohoavat
- Paine siirtää hankintoja omaksi toiminnaksi
- Jalkautuvan palvelun tuoma säästö tilakustannuksissa menetetään, jos toimintaa ei suunnitella tarkasti ja matkustuskulut kasvavat hallitsemattomasti (esimerkiksi kirjaamiseen on löydettävä mahdollisuudet läheltä).

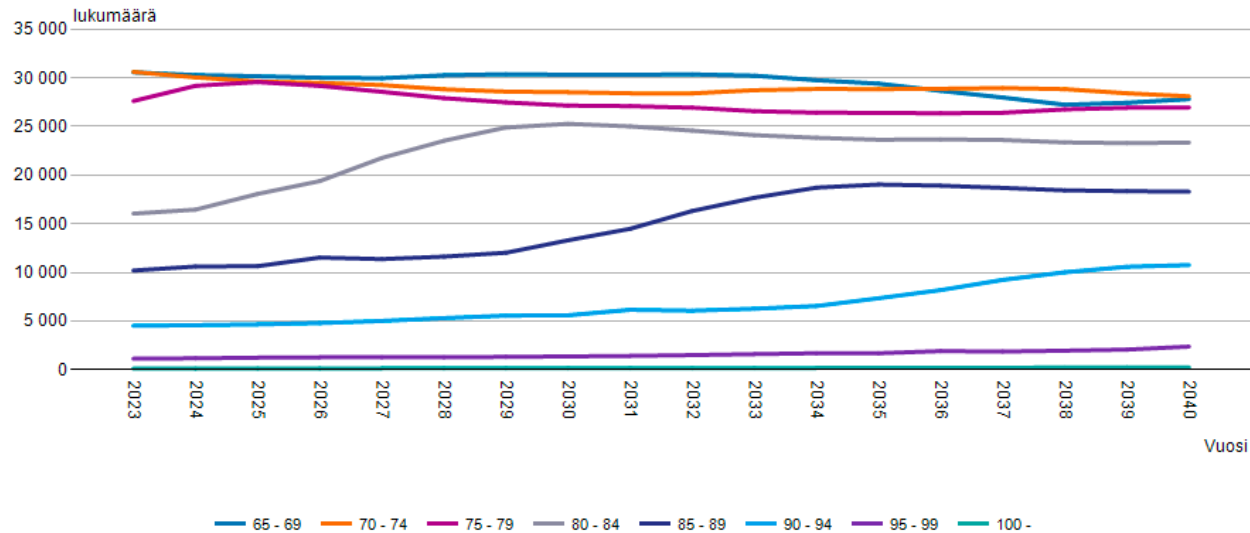
Keskiarvoskenaarioina avokuntoutustarve kasvaa n. 7 t – 77 t käyntiä vuoteen 2035 mennessä

Avokuntoutuksen käyntimäärien ennusteet (2023-2040)

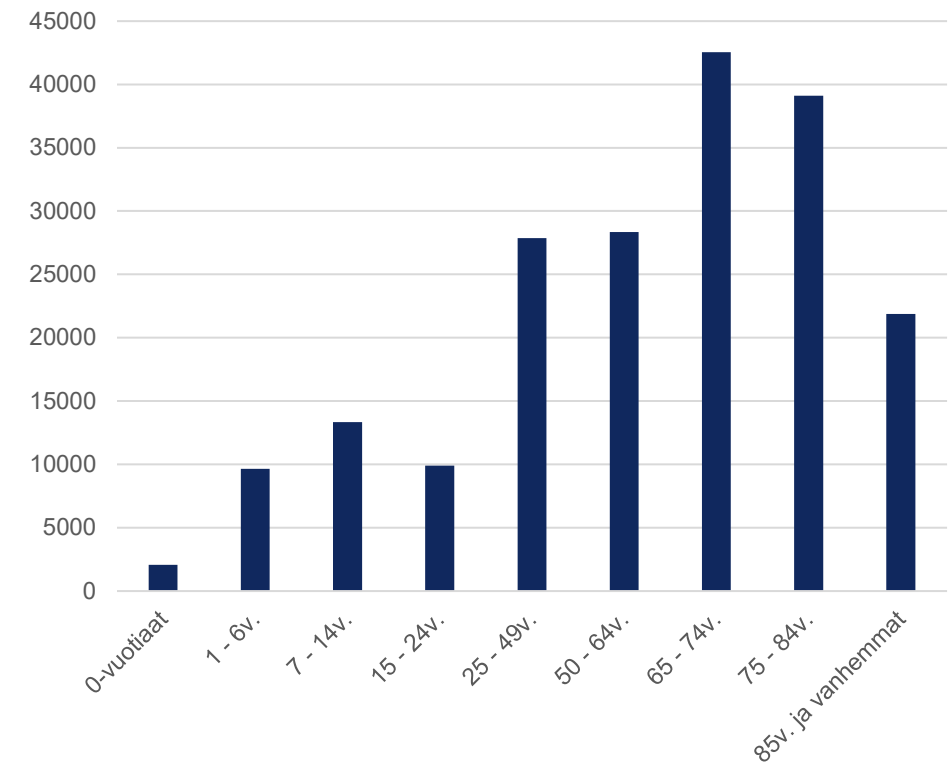

Suuret ikäluokat nyt 75-81 -vuotiaita – lisääntyneitä tarvetta kuntoutuspalveluille vuosia

VÄESTÖN KEHITYS VUOSITTAIN YLI 65-VUOTIAISSA ASUKKAISSA PIRKANMAALLA

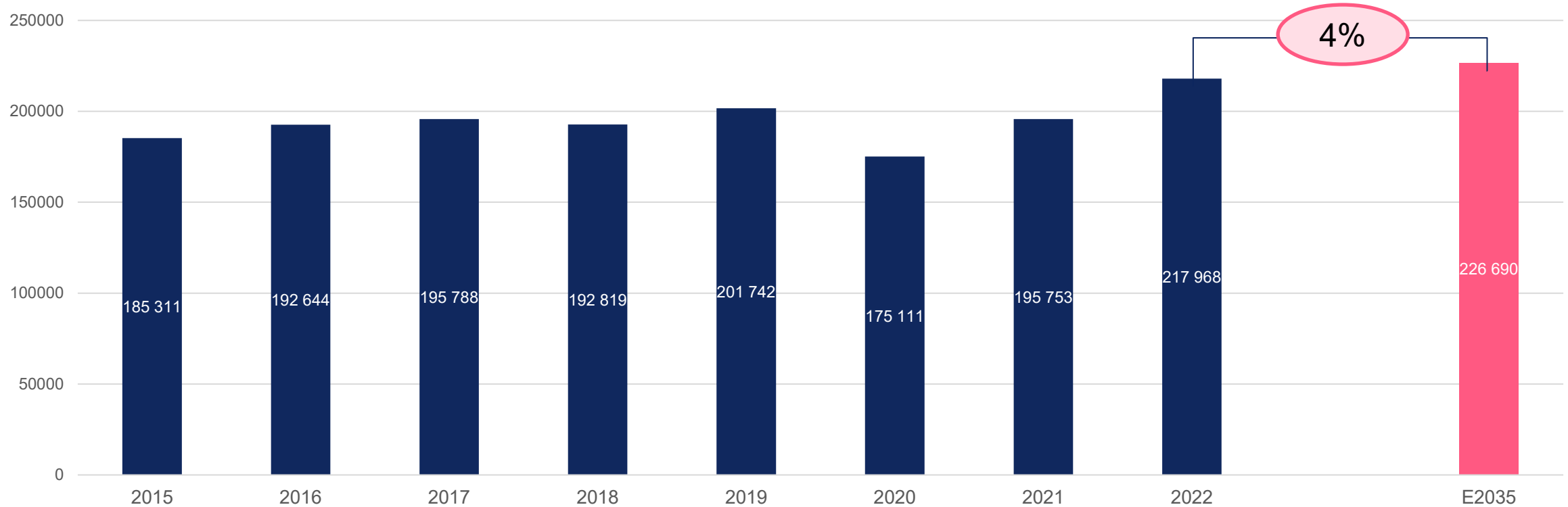

AVOKUNTOUTUSKÄYNNIT KESKIAARVO VUOSITTAIN 2015-2022

Palvelutarpeen voidaan ennustaa kasvavan 4% vuoteen 2035 mennessä

Avokuntoutuksen käyntimäärät ja ennuste

Ennuste laskettu käyttäen ikäryhmäkohtaisia vuoden 2022 käyntiaktiivisuuksia sekä Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaista arviota väestön kehityksestä kunnittain ja ikäryhmittäin

Palveluiden verkoston tavoitetila

Avokuntoutus

Kolme eri skenaariota vuoteen 2035. Seuraavassa osiossa esitetään "laajempia muutoksia"- skenaarion tavoitetilaa

Ei muutoksia	Maltillisia muutoksia	Laajempia muutoksia
<p>Asiakkaat saavat palvelua pääosin kuten nytkin.</p>	<p>Asukkaiden fyysiset palvelupisteet muuttuvat hieman. Digipalveluita ja liikkuvaa palvelua lisätään maltillisesti nykyisten puitteiden mukaisesti, jotta saadaan hyvä saavutettavuus alueille, joilla fyysisiä toimipisteitä lakkautetaan.</p>	<p>Asukkaille tarjottavia palveluita keskitetään osaamiskeskuksiin, ja palvelukirjo laajenee. Asiakkaiden matka-aika keskuksiin voi pidentyä, mutta liikkuvia palveluita tuodaan laajasti lähelle kotia, kotiin ja muihin tiloihin. Lisäksi digitaalisiin palveluihin pääsee helposti 24/7 ja osa hoitopolusta digitalisoidaan. Osaamiskeskuksien tiloja hyödynnetään tehokkaasti mm. jaetuilla tiloilla ja muilla ratkaisuilla. Aukioloaikoja laajennetaan.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Fyysinen toimipisteverkko: Ei muutosta • Liikkuvat palvelut: Ei muutosta • Digitaaliset palvelut: Ei muutosta	<ul style="list-style-type: none"> • Fyysinen toimipisteverkko: Vähennetään muutamia • Liikkuvat palvelut: Lisätään hieman • Digitaaliset palvelut: Käyttöä lisätään hieman	<ul style="list-style-type: none"> • Fyysinen toimipisteverkko: Vähennetään merkittävästi • Liikkuvat palvelut: Hyödynnetään laajasti • Digitaaliset palvelut: Hyödynnetään laajasti

Tavoitetila on luotu toiminnallisesta näkökulmasta ja vaatii vielä tarkentamista

1. Toimitilojen mahdollisuus toteuttaa luotu suunnitelma

- Esim. uudisrakentamalla, väliaikaisrakennuksilla, saneeraamalla ja palveluiden välisillä muutoilla.

2. Muiden palvelulinjojen ristiin tarkastelu yhteistyön näkökulmasta

- Esim. Mahdollisuus tehdä vastaanottopalveluiden kanssa tiivistä yhteistyötä. Päätökset vastaanottopalveluiden palveluiden verkostosta vaikuttavat avokuntoutuksen palveluverkkoon

3. Kokonaiskustannusten tarkastelu

- Esim. tilojen muutokset, liikkuvan palvelun ylläpito ja asiakkaiden matkakustannukset.

4. Henkilöstön näkemykset

- Paikallistuntemuksen saanti aiemmista osallistavista tilaisuuksista ja kyselyistä ja osallistamalla henkilöstöä suunnittelun aikana

5. Asukkaiden näkemykset

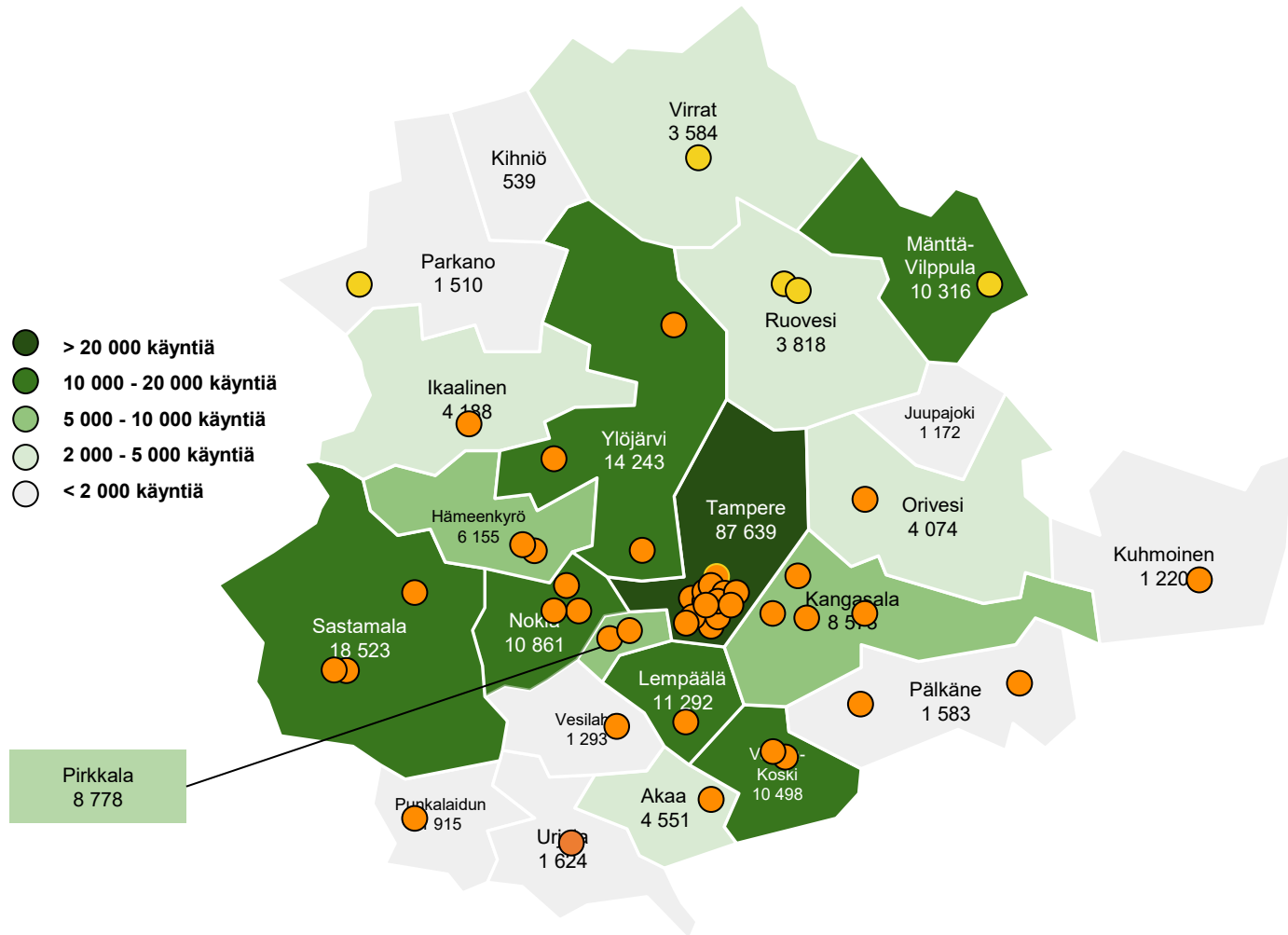
- Suunnittelussa on käytetty aiempien asukastilaisuuksien, vaikuttamistoimielimien ja keskustelujen tuloksista.

Toimipisteverkon tiivistämisen esiehtona ovat toimivat liikkuvat palvelut ja digipalvelut

- Tavoitetilassa fyysistä **toimipisteverkkoa on tiivistetty, ja liikkuvaa palvelua sekä digipalvelua lisätty**
  - Jatkoselvitettävien toimipisteiden lista on muodostettu avokuntoutuksen toiminnallisesta näkökulmasta, sekä vastaanottopalveluiden palveluverkkoselvityksen esityksen pohjalta
  - Toimipisteillä myös muita palveluja, jolloin toimipisteiden muiden palvelujen tarpeet sanelevat aidon mahdollisuuden karsintaan
- **Esiehtona toimipisteverkon muutoksille ovat toimivat muut palvelukanavat ja yhteistyö**
  1. Digipalvelut
  2. Liikkuva palvelu
  3. Jäävien toimitilojen perusparannukset, laajennukset ja uudisrakentaminen
  4. Tilojen joustavampi käyttö: esim. yhteiskäyttötiloja, aukioloaikojen laajentaminen.

Avokuntoutuksen palveluverkon nykytila

Nykyinen avokuntoutuksen palveluverkko koostuu 44:stä toimipisteestä, joka koostuu eri suuruisista yksiköistä.

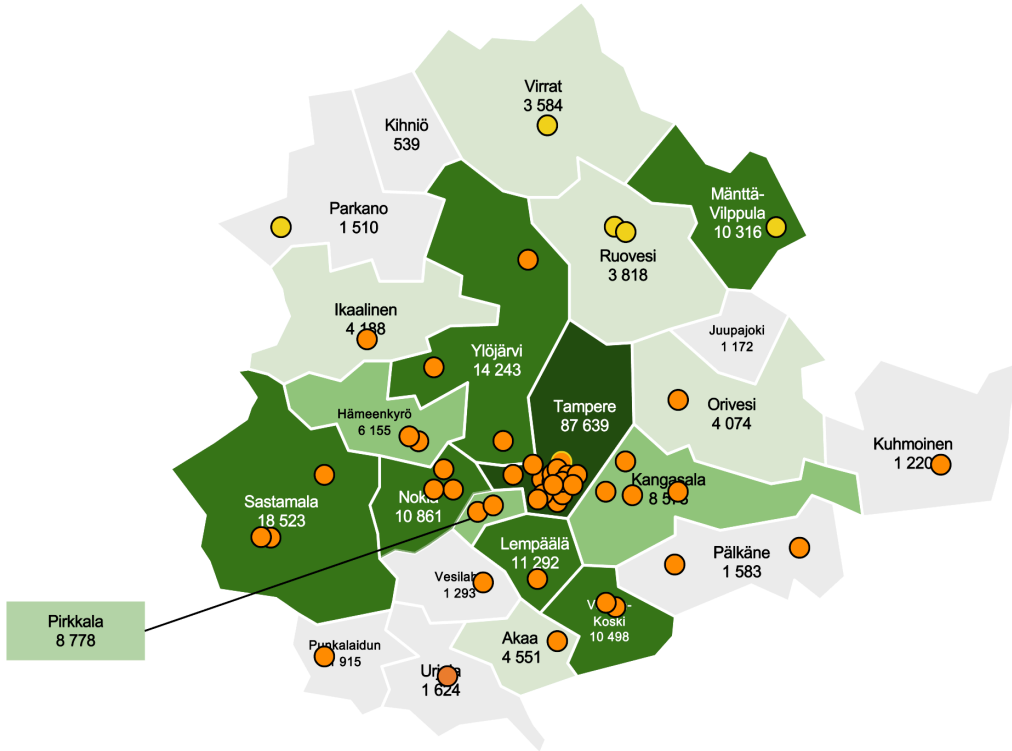
Muutama toimipiste on yhden fysioterapeutin vastaanotto, joissa vastaanotto toiminta ei ole päivittäistä, vaan jalkautuvaa.

Omia toimipisteitä on 39, ulkoistettua palvelua tuotetaan 5 toimipisteessä.

Palvelupisteitä on myös vanhusten palvelukeskusten ja palvelukotien yhteydessä ja Tampereella erityiskouluilla. Tämän lisäksi käytetään ikäihmisten palvelujen tiloja satunnaisesti.

Tavoitetilassa palveluverkko tiivistyy 44 toimipisteestä 21 toimipisteeseen

Nykytila

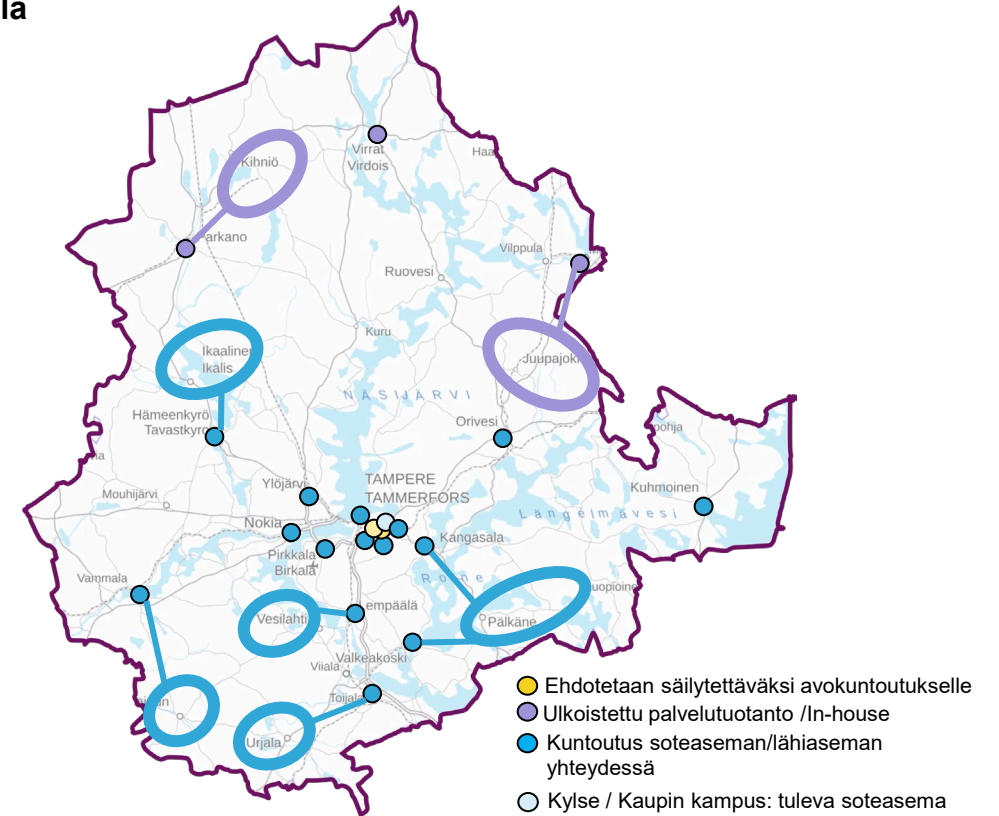

Avokuntoutus: 44 toimipistettä
(sis. osa-aikaisen toiminnan ja ulkoistetut palvelut)

**Pirkanmaan
hyvinvointialue**

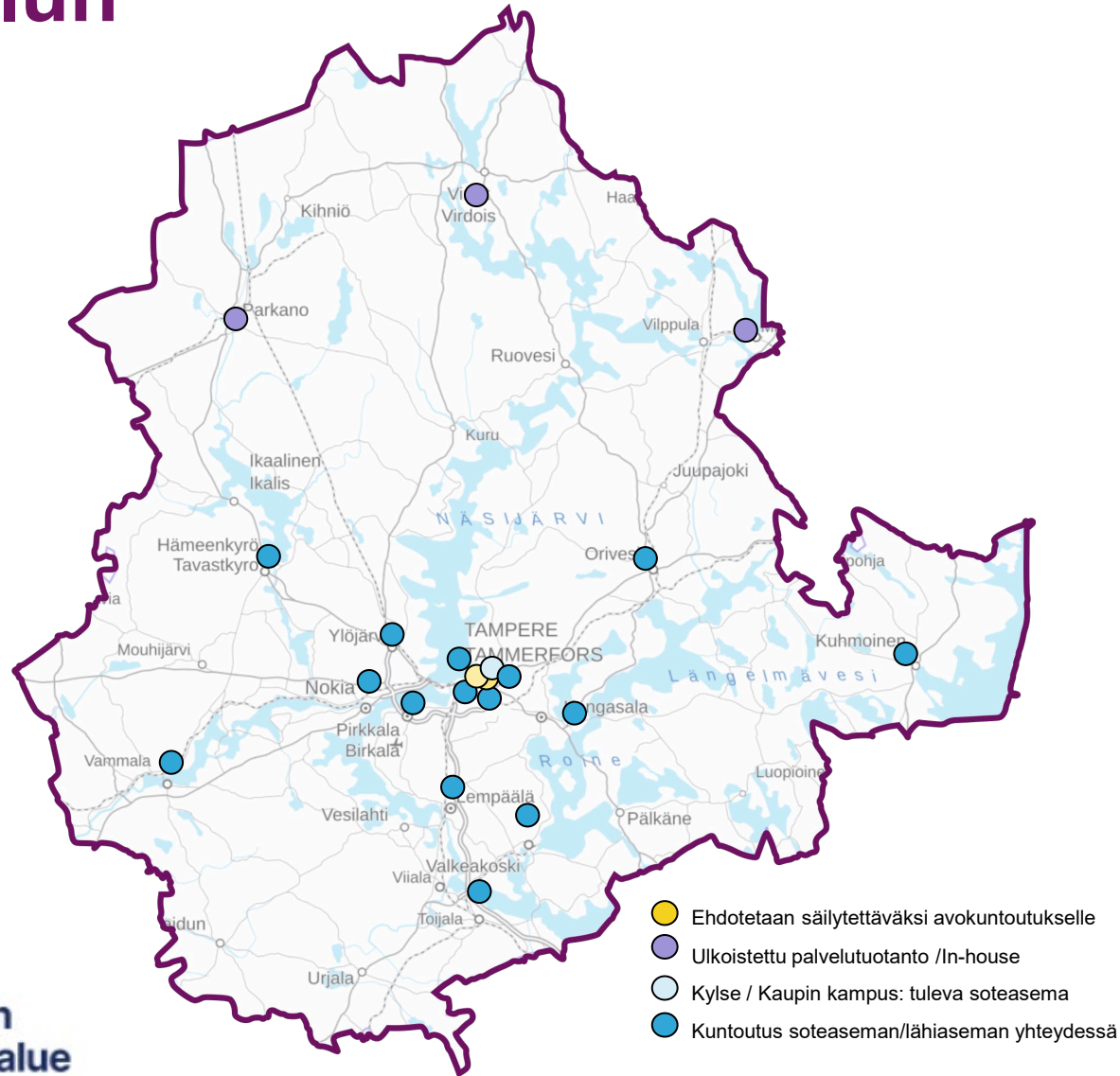
HUOM! Nykyisissä tiloissa toimii useita muita palveluja, joiden tarpeilla on vaikutus lopulliseen tilasta luopumiseen. Liikkuvat palvelut voivat kirjata siihen potilastietojärjestelmään, mitä työntekijä pääsääntöisesti käyttää, vaikka työntekoaueella olisi käytössä useita potilastietojärjestelmiä.

Tavoitetila

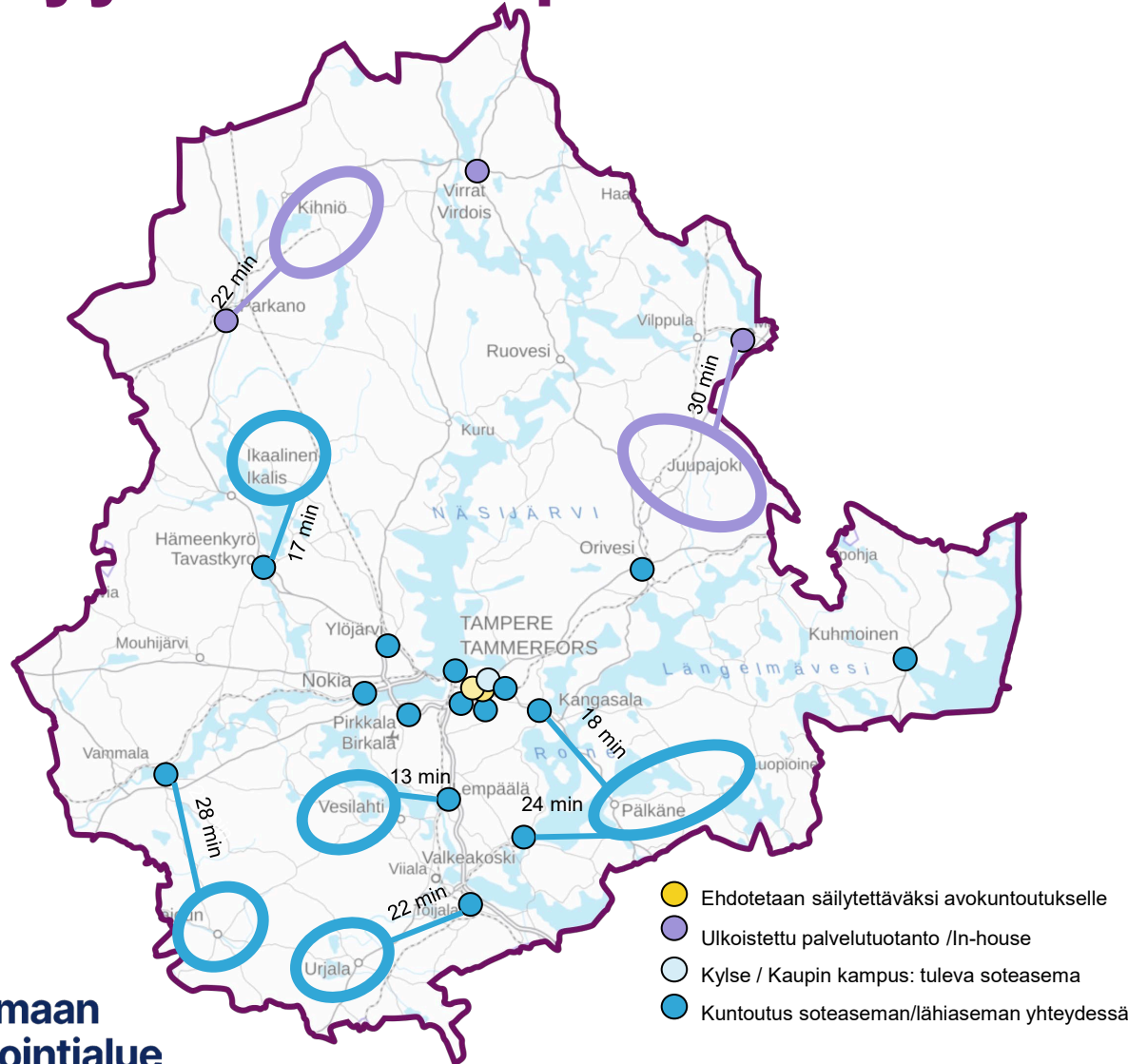
Avokuntoutus: 21 laajempaa väestöä palvelevaa toimipistettä
(sis. Ulkoistetut /in-house palvelut) jota täydennetään liikkuvalla palvelulla.

Tavoitetilassa avokuntoutus on keskitetty pääosin soteasemien yhteyteen – liikkuva palvelu ja digi täydentävät palvelun

- Tavoitetilassa toimipisteitä on yhteensä 21, joista 18 on omaa tuotantoa ja 3 toimipistettä on ulkoistettu.
- Tavoitetilassa valtaosa palveluista tuotetaan tulevilla 18 sote-asetilla tai –kampuksilla ja 1 lähiasemalla
- Lisäksi keskitettylääkinnällisen kuntoutuksen toimisto (+ Tampereen apuvälineyksikkö) sekä keskitetty työkyky-yksikkö toimivat omissa toimipisteissään.
- Palvelu nojaa vahvasti etävastaanottoon ja sitä täydennetään liikkuvilla palveluilla reuna-alueilla
- Keskeisessä roolissa on myös hybridi-työ, joka vapauttaa hoituhuoneita soteasemilla.
- Tilankäytön suunnittelu vaatii lisäselvitystä.

Liikkuva palvelu kattaa alueet, joissa ei ole fyysistä toimipistettä

Alustava suunnitelma liikkuvalla palvelulla

- Hämeenkyröstä jalkaudutaan Ikaalisiin
- Sastamalasta jalkaudutaan Punkalaitumelle
- Lempäälästä jalkaudutaan Vesilahteen
- Akaasta jalkaudutaan Urjalaan
- Valkeakoskelta ja Kangasalalta jalkaudutaan Pälkäneelle

Parkano - Kihniö, Mänttä-Vilppula – Juupajoki, ulkoistetut alueet, jatkavat samaan tapaan kuin ennen ja in-house yhtiössä Virrat mahdollisesti jalkautuu Ruovedelle.

Matka-ajat ovat kohtuullisia: Valtaosa alle 30 min autolla terveysasemalta kunnan keskusta

Liikkuvan palvelun tilatarpeet

- Toimipisteissä liikkuva tiimi tarvitsee kirjaamiseen tilat toimipisteestä.
- Toimipisteestä jalkaudutaan muihin Pirhan tiloihin (tulevaisuuden lähiasemat) tai esim. kouluihin, päiväkoteihin tai ihmisten koteihin tarpeen mukaan (nykyisen kotikuntoutuksen mallin mukaan)
- Liikkuvan palvelun pisteet vaativat vielä jatkoselvitystä

Toimipisteet on jaoteltu kolmeen kategoriaan jatkotoimenpiteiden osalta

1. Laajempaa väestöä jatkossa palvelevat alueet

- Tavoitetilan 2035 fyysinen toimipisteverkko on suunniteltu **toiminnallisesti järkeviin sijainteihin** käyntimäärien ja uuden sote-asemaverkon mukaisesti.
- Tiimien koko kasvaa ja muita palveluja on lähellä
- Osa toimipisteistä toimii liikkuvan palvelun tukikohtana joista jalkaudutaan lähialueille
- Näitä sijainteja on 12 kpl, sis. rakenteilla oleva Kylse sekä ulkoistetut palvelut.

2. Edelleen kehitettävät toimipisteet

- Näillä alueilla tavoitetilassakin sijaitsee toimipiste, vaikka ei ole osana laajempaa väestöä palvelevassa **sote-asemassa**. Nykyiset toimipisteet palvelevat pääosin väestöä, jonka sen tavoitetilassakin suunnitellaan palvelevan. Mukana on myös työkyky-yksikön ja apuvälinepalvelun tilat
- Osa toimipisteistä toimii liikkuvan palvelun tukikohtana josta jalkaudutaan lähialueille
- Näitä sijainteja on 9 kpl, sis. ulkoistetut palvelut

3. Jatkoselvitettävät toimipisteet

- Tavoitetilassa alueiden asukkaat saavat palvelua toisesta toimipisteestä. Liikkuvan palvelun alueella asuvat voivat saada liikkuvaa palvelua.
- Näitä sijainteja on 24 kpl

Suunnittelussa on huomioitu toiminnallisen näkökulman lisäksi rakennusten kunto

Kuntoluokat (KL) ja selitteet

KL 5

Rakennus on valmistunut vuoden 2018 jälkeen tai se on valmistunut 1990 jälkeen ja täydellisesti peruskorjattu pinnoiltaan ja talotekniikaltaan alle 5v. sitten.

KL 4

Rakennus on valmistunut vuoden 2011 jälkeen tai se on valmistunut 1980 jälkeen ja täydellisesti peruskorjattu pinnoiltaan ja talotekniikaltaan alle 10v. sitten.

KL 3

Rakennus on valmistunut 1995-2010. Pinnat ovat alkuperäiset ja hyväkuntoiset tai peruskorjattu alle 15v. sitten. Tekniikkaa / LVIS-kalusteita on osittain uusittu, esim. valaistus LED-tekniikalla.

KL 2

Rakennus on valmistunut 1976-1994. Pinnat ovat alkuperäiset, mutta siistissä kunnossa tai pintoja on osittain uusittu 2000-luvulla. Tekniikka on alkuperäinen.

KL 1

Rakennus on valmistunut 1961-1975, pinnoissa ja talotekniikassa tekninen käyttöikä päättymässä tai i päättynyt. Laaja peruskorjaus odotettavissa 5 vuoden sisällä.

KL 0

Rakennus on valmistunut ennen vuotta 1960. Ylläpidossa merkittävä korjausvelkaa niin pinnoissa, kuin talotekniikassa. Rakennuksessa on mahdollisesti ollut useita vesivahinkoja. Käyttöviesi- ja viemäriverkko ovat alkuperäiset.

KL ei saatavilla

Kaikista toimipisteistä ei selvityksen ajankohtana ollut tietoa saatavilla rakennuksen kuntoluokituksesta.

1. Laajempaa väestöä jatkossa palvelevat avokuntoutuksen toiminnot sote-asemilla (1/2)

Toimipiste	Toimenpide	Esitetään verkoston toimipisteeksi	Perustelut ja huomiot avokuntoutuksen näkökulmasta
Akaa , 1 toimipiste	Palvelee laajempaa väestöpohjaa	Akaan hyvinvointikeskus (Ryödintie 16 / Torkontie 2)	Palvelee laajempaa väestöpohjaa. Toimipisteestä jalkaudutaan Urjalaan. Muita huomioita: Hienot uudet tilat. Toimintaa on 110% tiloihin verrattuna. Liikkuvatyö tarvitsisi kirjauspisteitä. Kuntoluokka: 5
Kangasala, 4 toimipistettä	Palvelee laajempaa väestöpohjaa	Keskusterveysasema Kangasala Herttualantie 28	Palvelee laajempaa väestöpohjaa (Sahalahti, Lentolantie, (Ruutana).Toimipisteeltä jalkaudutaan Pälkäneelle (Luopioinen). Muita huomioita: Tällä hetkellä käytössä 12 huonetta 5pv/vko. Tilat huonossa kunnossa. Kuntoluokka: 3
Hämeenkyrö, 2 toimipistettä	Palvelee laajempaa väestöpohjaa	Terveyskeskus Hämeenkyrö Härkikuja 10	Palvelee laajempaa väestöpohjaa. Toimipisteeltä jalkaudutaan Ikaalisiin. Muita huomioita: Isot ja hyvät huoneet. Mutta toiminnalliset haastavat, koska kuntosali erillään Kuntoluokka: 4
Lempäälä, 1 toimipiste	Palvelee laajempaa väestöpohjaa	Terveysasema Lempäälä Himminpolku 6	Palvelee laajempaa väestöpohjaa (Vesilahti). Toimipisteestä jalkaudutaan Vesilahdelle. Muita huomioita: Vastaanottotiloja on liian vähän. Kuntoluokka: 4
Sastamala, 2 toimipistettä	Palvelee laajempaa väestöpohjaa	Sastamala Itsenäisyudentie 2	Palvelee laajempaa väestöpohjaa (Mouhijärvi). Toimipisteestä jalkaudutaan Punkalaitumelle. Muita huomioita: Remontoitu noin 5v sitten. Käytössä myös liikuntasali, kuntosali, lastenterapiatila, terapiakeittiö Kuntoluokka: 3
Ylöjärvi, 3 toimipistettä	Palvelee laajempaa väestöpohjaa	Ylöjärven terveyskeskus (Mikkolantie 10)	Palvelee laajempaa väestöpohjaa (Kuru). Muita huomioita: avokuntoutuksen ihmiset hajallaan. Apuvälinelainaamon tilat ovat epäkäytettävät. Apuvälinetiloja on parannettava. Kuntoluokka: 4

1. Laajempaa väestöä jatkossa palvelevat avokuntoutuksen toiminnat sote-asemilla * (2/2)

Toimipiste	Toimenpide	Esitetään verkoston toimipisteeksi	Perustelut ja huomiot avokuntoutuksen näkökulmasta
Tampere/ Hervanta	Palvelee laajempaa väestöpohjaa	Hervannan toimintakeskus (Insinöörinkatu 38)	Palvelee laajempaa väestöpohjaa (Kaukajärvi) Muita huomioita: 1 huoneen vaje. Kuntoluokitus: 2
Tampere / Tipotie	Palvelee laajempaa väestöpohjaa	Tipotien sosiaali- ja terveysasema (Tipotie 4)	Palvelee laajempaa väestöpohjaa (Tesoma, Lielähti) * Muita huomioita: Henkilöstömäärään nähden yhden huoneen vaje. Apuvälinelainaus ripotellen kolmessa eri varastotilassa Kuntoluokitus: 4
Tampere/ Kaupin kampus (Kylse)			Suunnitteilla
Parkano, 1 toimipiste	Palvelee laajempaa väestöpohjaa	Terveyskeskus ja Koskentalo (Parkanontie 48) (Kolmostien terveys Oy – Pihlajalinna)	Ulkoistettu palvelu. Palvelee laajempaa väestöpohjaa. Palvelee myös Kihniötä Kuntoluokitus: 2
Virrat, 1 toimipiste	Palvelee laajempaa väestöpohjaa	Terveysasema Virrat (Sairaalanatie 1)	Palvelee laajempaa väestöpohjaa. Palvelee myös Ruovettä.
Mänttä-Vilppula, 1 toimipiste	Palvelee laajempaa väestöpohjaa	Mäntän terveysasema Sarapiha (Pakkaajankatu 18) (Mäntävuoren terveys Oy – Pihlajalinna)	Palvelee laajempaa väestöpohjaa. Palvelee myös Juupajokea

* Lielahden ja Tesoman terveysasemilla ei ole tällä hetkellä avokuntoutuksen toimintaa

2. Edelleen kehitettävät avokuntoutuksen toimipisteet

Toimipiste	Toimenpide	Esitetään verkoston toimipisteeksi	Perustelut ja huomiot
Valkeakoski, 1 toimipiste	Pääosin ennallaan	Terveysasema Valkeakoski (Särpimäenkatu 27 / Kirkkotie 8)	Palvelee Valkeakosken ja lähiseudun väestöä laajemmin. Valkeakoskelta palvelu Pälkäneen raja-alueille kotikuntoutuksessa. Muutama vuosi sitten remontoituid tilat jo ahtaat. Sisäilma ajoittain puhututtanut. Kotikuntoutus käyttää myös tiloja. Kuntoluokka: 3
Nokia, 3 toimipistettä	Pääosin ennallaan	Terveysasema Nokia (Maununkatu 10 / 12)	Palvelee Nokian ja lähiseudun väestöä. Vilkas toimipiste, jossa tilanpuute, huoneita jo jaettu. Kuntosali, liikuntasali. Esteettömät tilat. Hallinnollisia tiloja osoitteessa Maununkatu 12. KL5
Tampere/ Linnainmaa	Pääosin ennallaan	Linnainmaan hyvinvointikeskus (Kirviälänkatu 2 / Liikekatu 2)	Henkilöstömäärään nähden yhden huoneen vaje Kuntoluokka: 3
Tampere/ Hatanpää	Pääosin ennallaan	Hatanpään terveysasema (Hatanpäänkatu 24)	Henkilöstömäärään nähden kahden huoneen vaje Kuntoluokka: 2
Orivesi, 1 toimipiste	Pääosin ennallaan	Terveysasema Orivesi (Sairaalanatie 6)	Palvelee Oriveden ja lähiseudun väestöä. Kehitettävä apuvälinelainauksen ja kotikuntoutuksen osalta Kuntoluokitus ei saatavilla
Pirkkala, 2 toimipistettä	Pääosin ennallaan	Terveysasema Pirkkala Lentoasemantie 60	Palvelee Pirkkalan ja lähiseudun väestöä laajemmin. Vastaanottohuoneet minimalistisen pienet, entinen taukotila muutettu 8/-23 vastaanottotilaksi, myös ryhmätila kuormitettu. Myöskään digityöhön ei ole riittäviä tiloja. Henkilökuntaa on lisätty. Kuntoluokka: 3
Tampere/ Lääkinnällinen kuntoutus/Apuvälineyksikkö/ Terapia, 1 toimipiste	Selvitetään 1 toimipiste, Tursonkatu 4 (kerros 1 & 2)	Selvitetään 1 toimipiste	Tarkoituksenmukaiset tällä hetkellä. Vuokrasopimus katkolla 2 vuoden päästä. Lääkinnällisen kuntoutuksen työ on toimistotyötä, joka on paikkariippumatonta. Samoissa tiloissa apuvälineyksikkö. Tilat täynnä. Kuntoluokitus ei saatavilla
Tampere/ Työkyky-yksikkö, 3 toimipistettä	Finn-Medi 5, Kanta-Sarvis 2, Hatanpää	Palvelut kootaan yhteen toimipisteeseen	Työkyky-yksikön käytössä. Suunnitteilla, että työkyky-yksikkö siirtyy Kaupin kampukselle FM5 KL N/A, Sarvis KL4, Hatanpää Kuntoluokka: 2
Toimipiste lähiaseman yhteydessä			
Kuhmoinen, 1 toimipiste	Pääosin ennallaan	Terveysasema Kuhmoinen (Orivedenkatu 3)	Pieni yksikkö, josta on pitkään tehty yhteistyötä Jämsään. Alueelta huonot liikenneyhteydet itään. Pisteestä luopumista kannattaa selvittää myöhemmin. Kuhmoinen on suuri alue ja idän alueen verkko voi olla liian keveä ilman tätä toimipistettä. Kuntoluokka: 4

3. Jatkoselvitettävät avokuntoutuksen toimipisteet (1 / 2)

Toimipiste	Toimenpide	Palvelu jatkossa (suunniteltu) Asiakkailla on valinnanvapaus	Perustelut ja huomiot
Kangasala, 4 toimipistettä	Selvitetään 3 toimipistettä: Lentolantie 2, Ruutanan terveysasema (Leppätie 3), Sahalahden terveysasema (Kurvis-Höllin tie 8)	Palvelu Kangasalta	Tällä hetkellä Lentolassa käytössä 1 huone / vko, lasten fysioterapia. Kuntoluokka ei saatavilla Ruutanassa 1 huone 4pv/vko KL3, Sahalahdella 1 huone 1pv/vko Kuntoluokka: 3
Pälkäne, 2 toimipistettä	Selvitetään 2 toimipistettä: Pälkäneen OmaAsema (Keskustie 3), Luopioisten OmaAsema (Pereentie 3)	Palvelu Kangasalta tai Valkeakoskelta	Pälkäneellä tällä hetkellä tiloissa 0.6 fysioterapeuttia. 1 huone 3pv/vko. Tilat huonossa kunnossa. KL2 Mahdolliset liikkuvan palvelun kohteet. Luopioisissa tällä hetkellä 0.2 fysioterapeuttia, 1 pv/ vko. Kuntoluokka: 2
Punkalaidun, 1 toimipiste	Selvitetään 1 toimipiste: Punkalaitumen terveysasema (Lauttakyläntie 11)	Palvelu Sastamalasta	Mahdollinen liikkuvan palvelun kohde. Tällä hetkellä 1 huone käytössä 1pv/vko, alkuperäisessä kunnossa (1960-1970). Pitkä matka Tampereelle ja Sastamalaan. Kuntoluokka: 3
Vesilahti, 1 toimipiste	Selvitetään 1 toimipiste: Terveysasema, Vesilahti (Anttilantie 2)	Palvelu Lempäälästä	1 fysioterapeutin terveysasema. Kuntoluokka: 4
Ikaalinen, 1 toimipiste	Selvitetään 1 toimipiste, Sote-keskus (Vanha Tampereentie 21)	Palvelu Hämeenkyröstä	Hämeenkyrön tilat ahtaat, liikuntatila selvitettävä. Kuntoluokka: 4
Urkala, 1 toimipiste	Selvitetään 1 toimipiste, Urjalan terveyskeskus (Sairaalanatie 9 b)	Palvelu Akaasta	Tiloissa tällä hetkellä 1 fysioterapeutti. Kuntoluokka: 4
Sastamala, 2 toimipistettä	Selvitetään 1 toimipiste, Mouhijärven terveyskeskus (Tohtorinpolku 4)	Palvelu Sastamalan toiselta toimipisteeltä	Tällä hetkellä huone käytössä 1-2 päivää viikossa. Kuntoluokka ei saatavilla
Ylöjärvi, 3 toimipistettä	Selvitetään 2 toimipistettä, Viljakkalan terveysasema, Elokaarentie 3, Kurun terveysasema	Palvelu Ylöjärven toiselta toimipisteeltä	Kuntosali käytettävissä Esperin tiloissa, laitteet avokuntoutuksen. 1 huone käytössä 1 päivänä viikossa. Vuokrattu Esperiltä, vuokrasopimus 2027 asti. Kuntoluokka: 3 Kurun terveysaseman fysioterapian tiloja ehdotetaan säilytettäväksi: Tilat uusittu v.2020 kuntouksen perintörahoilla. Ilta/viikonloppukäyttöä ulkopuolisilla. Kurun toimipiste voisi palvella laajempaa aluetta, esim. Ruovesi. Liikkuvana palveluna Ylöjärveltä? Koko kiinteistöllä keskiarvoinen kuntoluokka. Yksittäisen toiminnan tilat saattavat olla paremmat, kuin koko kiinteistö keskimäärin. Kuntoluokka 2.

3. Jatkoselvitettävät avokuntoutuksen toimipisteet (2/2)

Toimipiste	Toimenpide	Palvelu jatkossa (suunniteltu) Asiakkailla on valinnanvapaus	Perustelut ja huomiot
Ruovesi, 2 toimipistettä	Selvitettävä 2 toimipistettä: Honkalantie 15, Ruovedentie 56 (Keiturin Sote Oy Pirhan tytäryhtiö)	Palvelu Virrolita	Ulkoistettu palvelu. Kuntoluokka ei saatavilla.
Juupajoki	Ei toimipistettä, liikkuva palvelu	Palvelu Mänttä-Vilppulasta	Ulkoistettu palvelu. Kuntoluokka ei saatavilla.
Kihniö	Ei toimipistettä, liikkuva palvelu	Palvelu Parkanosta	Ulkoistettu palvelu. Kuntoluokka ei saatavilla.
Hämeenkyrö, 2 toimipistettä	Selvitetään 1 toimipiste: Kotorinteen palveluasunnot, (Kirkkoahde 4-8)	Palvelu Hämeenkyröstä	Tällä hetkellä ei ole terapeutteja, vain pienimuotoinen ryhmä. Tulevaisuudessa mahdollinen piste liikkuvalla palvelulla. Kuntoluokka ei saatavilla.
Nokia, 3 toimipistettä	Selvitetään 2 toimipistettä: Nokian Valtatie 25 F 2, Vihnuskodin palveluasumisyksikkö, (Vinhuskatu 5)	Palvelu Nokian terveysasemalta	Kotihoidon toimipiste, josta jalkaudutaan. 3 fysioterapeuttia jakaa yhden kirjaamistilan. Vihnuskodin tiloissa on asiakaspalvelu, 1 fysioterapeutti, pieni kuntosali. LAH-jaksolaisille ja kotik.asiakkailla pienimuotoista ryhmätoimintaa. 2018 valm. Kuntoluokka ei saatavilla.
Pirkkala, 2 toimipistettä	Selvitettävä 1 toimipiste: Vanhustyön keskus	Jatkoselvitetään	Ei tarkkaa tietoa toimitilasta tai toiminnasta. Kuntoluokka: 3
Tampere/ Tammelakeskus	Siirtyvä 1 toimipiste	Palvelu Kaupin Kampukselta (Kylse)	Toiminta siirretään Kaupin kampukselle Kuntoluokka: 2
Tampere/ Kotikuntoutus, 1 toimipiste	Selvitetään 1 toimipiste, Koukkuniemi Koivula	Selvitetään 1 toimipiste	Huono sisäilma. Tällä hetkellä iso yksikkö. Työntekijöille löydettävä uudet tilat Tampereen sote-asemilta. Kuntoluokka: 1
Tampere, 2 toimipistettä	Selvitetään 2 toimipistettä: Vuoreksen puistokoulu (Vuoreksen puistokatu 91), Sammon Kampus	Jatkoselvitetään	Fysioterapeutit erityiskoulun yhteydessä (konttikoulu). Läsnäolo välttämätöntä. Tilasta maksetaan vuokraa kaupungille, tilojen tulisi olla työhön soveltuvat. Mahdollisuus liikkuvaan työhön? Sammon kampuksella myös koulun tila. 1 fysioterapeutti. Koulun kanssa integraatio toimivaa. Kuntoluokka ei saatavilla.

Oman tuotannon ja lääkinällisen kuntoutuksen hankintojen suhdetta jatkoselvitetään

- Lääkinällisen kuntoutuksen hankintoja käytetään niillä alueilla ja niissä toiminnoissa, jonne on haastavaa saada omia työntekijöitä tai on päätetty olla itse tuottamasta tiettyä palvelua.
- Tavoite on tehdä omana toimintana kaikki kuntoutustarpeen arvioinnit ja myös nykyistä suurempi osa kuntoutusjaksoista lisäämällä esimerkiksi ryhmäterapiaa.
- Omassa tuotannossa pystytään hyödyntämään digin mahdollisuudet ja kohdentamaan hoidon määrä asiakastarpeen mukaan.
- Hankintojen hinnan vs. omakustannehinnan todellista suhdetta ei tällä hetkellä saada laskettua tarkasti. Omakustannehinnan alin arvio on 60 € ja hankintahinta fysioterapialle 61-129 € ja toimintaterapialle 71-200 €.
- Jatkoselvitetään oman tuotannon ja hankintojen hinta

Avokuntoutuksen tilatarpeet

Nykyisten tilojen laajennus

- Kuntoutuspalveluissa vastaanottotyön lisäksi merkittävä osuus on erilaisilla ryhmätoiminnoilla sekä yksilöllisellä terapiasaliharjoittelulla. Nämä vaativat asianmukaiset terapiasali- ja ryhmätilat (välineistöineen, esteetön kulku) sekä poliklinikkatyössä että kotikuntoutuksen ryhmätoiminnassa.
- Asumisen palveluissa kuntoutustoiminta keskittyy päivittäisten toimintojen ohjaukseen, joten kuntosalin käyttäminen ei ole välttämättä tarpeen, mutta asumisen palveluissa olevia kuntosaleja pitää tarkastella yhteiskäyttötiloina tulevaisuudessakin.

Keskeiset tilanpuutteet uudessa suunnitelmassa

- Poistuvien tilojen toiminta tulee siirtää lähialueen sote-asemalle tai muihin yhteistyöverkoston tiloihin kuten kouluihin. Vastaanotto- ja / kirjaamistilat myös liikkuville palveluille.
- Tällä hetkellä kuntoutuspalveluiden työntekijöiden kirjaamis- ja toimipisteitä on mm. eri palvelulinjojen tiloissa. Tarvitsemme monikäyttöisiä yhteiskäytössä olevia tiloja eri palvelulinjojen kanssa.
- Lääkinnällisen kuntoutuksen hankintojen vähentyessä oma toiminta lisääntyy, tarvitaan asianmukaista terapiatilaa. Tämä tulee ottaa huomioon nykyisten tilojen laajennus- ja remontointihankkeissa.
- Apuvälinelainaus käytön ohjauksineen tulee tuottaa lähellä käyttäjiä. Apuvälinepalveluun liittyvä välineiden pesu ja puhdistaminen sekä huolto tulee tuottaa sujuvasti. Tätä palvelua tuotetaan sote-asemilla sairaalapalvelujen apuvälinekeskuksen tuottamana.

Palvelukanavat ja kohderyhmät

Avokuntoutus- laajoja muutoksia vuoteen 2035

Palvelukanavia tarjotaan asiakkaan tarve huomioiden ja yhdenvertaisesti toisiinsa nähden

- Asiakkaalle tarjotaan palvelua hänen **tarpeeseensa soveltuvissa** palvelukanavissa
- Asiakas saa **valita hänelle soveltuvimman** kanavan ja ajan
- Tulevia palvelukanavia ovat
  - Digikanavat, etäasiointi ja itsepalvelu
  - Fyysinen asiointi
  - Liikkuva palvelu
  - Ryhmätoiminnot fyysisesti ja etänä

Palveluverkon lähiasemat ja muut käytettävät toimitilat suunnitellaan yhdessä vastaanottotoiminnan ja muiden alueella palveluja tarjoavien toimijoiden kanssa vuoden 2024 aikana.

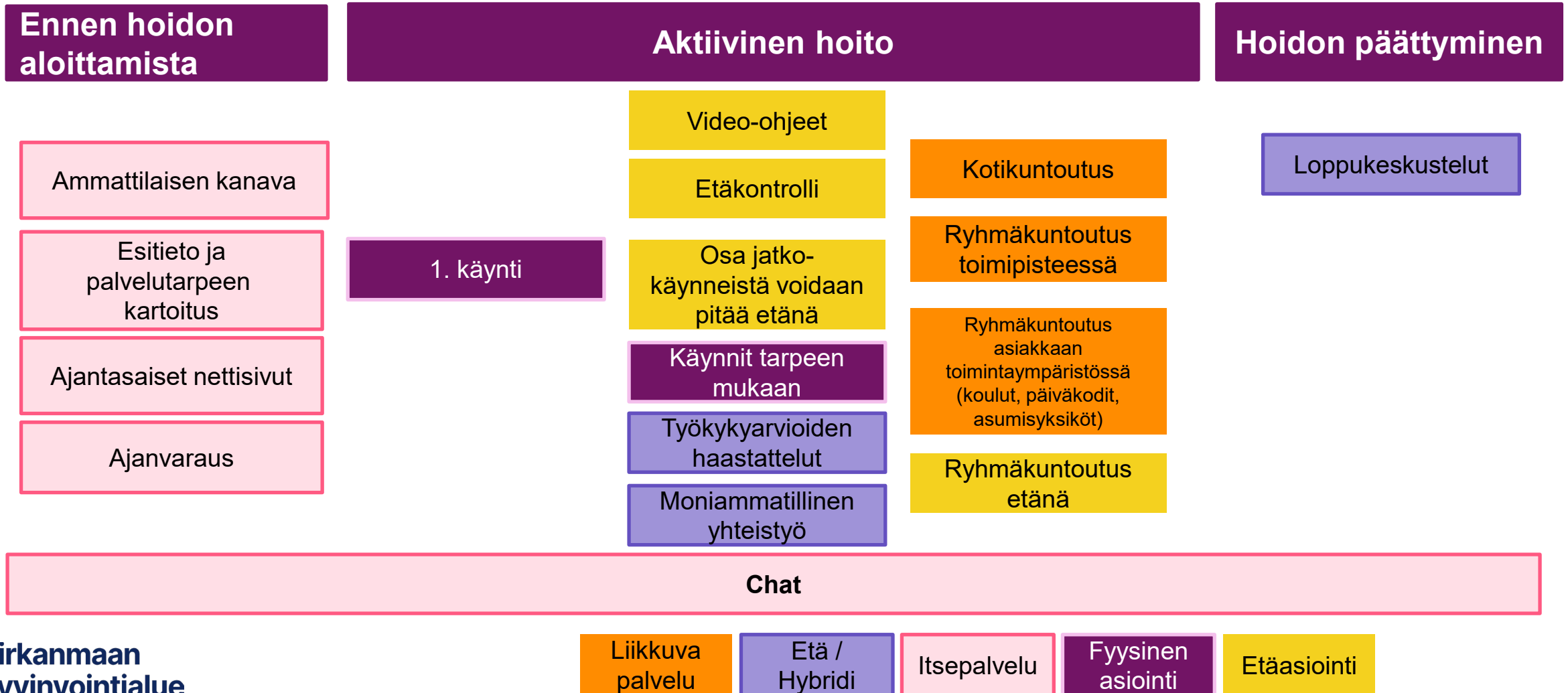

Digipalvelun mahdollisuudet

Monet nykyisistä hoitopolun asioinneista voidaan siirtää osittain tai kokonaan digiin – esimerkki hoitopolusta

Digipalvelujen mahdollisuuksien kuvaukset

Ajanvaraus

Ajanvaraus puhelimella tai itsepalveluna keskitettyyn palveluun.

Esitieto ja palvelutarpeen kartoitus

Asiakas antaa esitiedot ja tekee palvelutarpeen kartoituksen sähköisesti. Avokuntoutuksen asiantuntija tekee palvelutarpeen arvion.

Chat

Asiakas ottaa yhteyttä avokuntoutuksen asiantuntijaan omalla laitteellaan chatin välityksellä.

Ajantasaiset nettisivut

Asiakas löytää tarvitsemansa tiedon Pirhan nettisivuilta ja osaa itsenäisesti löytää oikean (digi) palvelukanavan.

Ammattilaisten digikanava

Ammattilaisille tarjotaan digikanava oikean hoitopolun löytämiseksi.

Kontrollit

Hoitosuhteessa olevalle asiakaalle tehdään kontrolli puhelimella tai videolla.

Etäohjaus

Asiakas saa ohjausta videon valityksellä. Ikäihmisillä kotihoito auttaa videolaitteiden käytössä.

Ohjevideot

Asiakas voi katsoa valmiiksi nauhoitettuja ohjevideoita omalla päätelaitteellaan tai tuettuna kotihoidon tai muun kotona hoitavan ihmisen avustamana.

Etäkuntoutusryhmät

Asiakas voi osallistua avokuntoutuksen työntekijän ohjaamaan ryhmäkuntoutukseen etänä kotoa tai asumisyksiköstä.

Loppukeskustelut

Asiakas voi osallistua loppukeskusteluihin etänä.

Moniammatillinen yhteistyö

Moniammatillisen ryhmän tapaamiset voidaan järjestää diginä, jolloin aikataulujen sovittaminen helpottuu.

Työkykyarvioiden haastattelut

Asiakasta voidaan haastatella etänä eikä työkykyä arvioivia haastatteluja tarvitse tehdä kasvotusten.

Digipalvelun etuna on paikkariippumattomuus, haasteena tekniset ongelmat

Hyödyt

- Vaivatonta, ei matkustamista, oman kodin rauha
- Itsepalvelukanavissa asiakas voi asioida silloin, kun hänelle sopii
- Yhdenvertaisuus toteutuu
- Useimpien asiakkaiden taidot riittävät
- Avustettuna kotona muu perhe voi tukea käytössä, yhdistävää tekemistä
- Etätö on ammattilaiselle tehokasta
- Ammattilaisten puolelta halukkuutta löytyy
- Häiriökysyntä vähenee, kun tietoa on saatavilla
- Digitaalisten palveluiden kehittyessä palvelua voidaan tarjota nykyistä tehokkaammin

Haasteet

- Omatoiminen asiointi ei sovellu jos asiakas kaipaa kädestä pitäen apua, kuntoutus vaatii fyysisen läsnäolon tai asiakkaalla ei ole tietokonetta tai muita laitteita käytettävissä, tai koti ei ole rauhallinen
- Sähköisiin palveluihin vaadittava tunnistautumistieto puuttuu (esim. Verkkopankki)
- Tietoteknisiä ongelmia saattaa ilmetä (esim. haasteita nettiyhteyden kanssa)
- Tietoturva haasteet yleisesti käytössä olevissa ratkaisuissa.
- Toisen viestiä voi joutua odottamaan (esim. chat)

Liikkuvan palvelun mahdollisuudet

Liikkuvassa palvelussa työntekijä menee asiakkaan luokse

Liikkuvaa palvelua saa eri ammattilaisilta ja tarvittavat digilaitteet kulkevat mukana. Liikkuvassa palvelussa asiantuntija menee asiakkaan luokse.

Asiakkaan kotona

Työntekijä tulee asiakkaan kotiin.

Palvelutalossa / lähitorilla

Asiakkaat tavataan palvelutalossa tai lähitorilla

Liikkuvan palvelun lähipisteellä

Mikäli asiakas asuu kaukana sote- asemalta liikkuvaa palvelua voidaan tarjota hyvinvointialueen lähipisteellä. Lähipisteet on varustettu vastaamaan avokuntoutuksen tarvetta tai työntekijä ottaa tarvittavat välineet mukaansa. Lähipistettä käyttää useampi Pirhan työntekijä ja ne voivat sijaita esimerkiksi lähitorilla, lähiasemilla tai kouluterveydenhuollon tiloissa.

Toimipisteellä

Mikäli asiakkaan lähin sote-keskus ei tarjoa asiakkaan tarvitsemaa palvelua työntekijä voi tulla tapaamaan asiakasta toiselle toimipisteelle.

Avokuntoutuksessa liikkuvaa työtä tehdään jo nyt kotikuntoutuksessa ja asumispalveluissa sekä lasten kuntoutuksessa. Kotikuntoutuksessa on töissä noin 60 henkilöä ja asumispalveluissa vajaa 30. Lasten terapeutteja on 32.

Muut liikkuvan palvelun kohteet määritetään, kun osaamiskeskittymän konsepti selviää.

Ammattilaisten näkökulmasta liikkuvalla palvelulla pääsee lähelle asiakasta, mutta matkustamiseen kuluu aikaa

Hyödyt

- On jo osana avokuntoutuksen toimintamallia - hyvät käytänteet olemassa joita voi skaalata
- Asiakslähtöisyys
  - Voi olla välttämättömyys asiakkaan tavoittamiseksi
  - Pääsee lähelle asiakasta, asiakas voi hoitaa asioitaan lähellä kotiaan
- Voidaan korvata pieniä toimipisteitä liikkuvalla palvelulla
  - Peruspalvelut soveltuvat liikkuvaan palveluun
- Liikkuvaa palvelua voidaan toteuttaa yhdessä muiden ammattiryhmien kanssa ja näin luoda kustannustehokkuutta
- Mahdollistaa myös ammattilaisen etätyöskentelyn paikkariippumattomasti
- Yhteiskäyttöiset tilat ja varausjärjestelmä mahdollistaa tasa-arvoisen tilojen käytön

Haasteet

- Vaatii henkilöstöresursseja
- Asiakkaita voidaan ottaa päivään vähemmän, mikäli siirtymiä päivän aikana
- Toimitilojen käytön järjestelyt vaativat resurssia ja aikaa
  - Toimitilojen avaimet, vartijat, aulapalvelut
  - Toimipistepäivän aikataulu ei välttämättä sovi asiakkaalle
  - Tilavarausjärjestelmä uupuu muilla toimipisteillä tai yhteistyökumppaneiden tiloissa tehtävään työhön.
  - Tilojen varustelu voi olla puutteellinen tai vaatia isoja "matkalaukkuja" mukaan
- Työturvallisuuden huomiointi asiakkaan kotona tai pienissä toimipisteissä
- Ammattilaisen oman auton käyttömahdollisuus sekä leasing-autojen kulut ja kunnossapitoon menevä aika haasteena. Vahinkotapauksissa oman auton vakuutusasia selvitettävä.

Fyysiset palvelut – sotekampukset, soteasemat ja lähiasemat

Fyysiset palvelut sotekampuksilla, soteasemilla ja lähiasemilla ovat tärkeä osa avokuntoutusta

Avokuntoutusta ei voida siirtää kokonaan digiin ja etäasiointiin, koska sen tarjoama terapia vaatii ainakin ensikäynnillä potilaan tapaamista oikean hoidon varmistamiseksi.

Avokuntoutuksen asiakaskohtaaminen vaatii usein myös erityisiä tiloja tai välineitä joiden siirtäminen paikasta toiseen voi olla haastavaa.

Tulevaisuuden palveluverkko kattaa laajat asiakaskeskittymät. Fyysistä palvelua tarjotaan sotekampuksilla, sote-asemilla sekä tarvittaessa palveluverkon lähiasemilla.

Ammattilaisten näkökulmasta toimipisteiden etuna on laitteiden ja tarvikkeiden saatavuus sekä kollegoiden tuki

Hyödyt

- Kasvokkaiskohtaaminen
- Laitteet ja tarvikkeet saatavilla
- Turvajärjestelyt toimivat, helpommin järjestettävissä
- Kollegat ja työyhteisö tukena, yhteisöllisyyden tunne pysyy
- Useita asioita voi hoitaa samassa tilassa / samalla käynnillä
- Tehokas ajankäyttö työntekijän näkökulmasta
- Suuremmat yksiköt mahdollistavat joustavuutta monesta näkökulmasta

Haasteet

- Laaja toimipisteverkko on luo kustannuksia
- Huonokuntoisia tiloja
- Tilan toiminnallisuus ei vastaa toiminnan tarvetta
- Tilavarausjärjestelmää ei toistaiseksi ole
- Kuntoutuksen toimintojen (esim. apuvälineiden lainauspiste, salit ja vastaanotot, apuvälinevarastot ja apuvälineiden huolto) saattava tilan puutteen vuoksi olla hajallaan samassa rakennuksessa.
- Jos ei ole toimivia tiloja, saatetaan varastona käyttää portaiden alla olevia tiloja, käytäviä jne, mikä on työ- ja paloturvallisuusriski

Yhteenveto tavoitetilasta

Palveluiden verkoston tavoitettiin pääsemiseksi palvelukanavien välistä suhdetta täytyy muuttaa

Digipalvelut

- Digipalvelujen osuutta asiakaskohtaamisista tulee lisätä.
- **Panostus** digitaalisen materiaalin tuottamiseen
- **Panostus** etävastaanoton käytön laajentamiseen ja osaamisen lisäämiseen
- **Panostus** erityisesti potilaan hoitopolun alun ja lopun digitalisaatioon ja itsepalveluun

Liikkuvat palvelut

- Avokuntoutuksessa liikkuvaa työtä voidaan lisätä, jotta palvelua on saatavilla myös siellä, missä ei ole toimipistettä
- **Panostus** liikkuvaan palveluun, tukikohtien ja ryhmätilojen selvittämiseen, suunnitteluun ja pilotointiin

Fyysiset palvelut

- Palvelua tulisi siirtää muihin kanaviin
- **Panostus** toimitilaratkaisuihin ja kivijalkapalveluvalikoiman määrittämiseen

Muutokset vaativat panostuksia henkilöstön koulutukseen, kyvykkyyksien kasvattamiseen ja työkuulttuurin muutokseen läpiviemiseen samoin kuin asukkaidenkin tukemiseen ja opastamiseen muutoksessa.

Miten supistuvat tilat saadaan riittämään kasvavalle asiakasmäärälle?

- Supistuvat tilat ja kasvavat asiakasmäärät vaativat muutosta työnteon malleihin.
- Tilaratkaisuihin saadaan helpotusta muutamalla työntekoa hybridimalliin, jossa osa töistä voidaan tehdä etänä tai erilaisissa yhteiskäyttöisissä tiloissa.
- Etävastaanoton ansiosta asiakkaita voidaan mahdollisesti ottaa vastaan enemmän. Jo nyt hyvinvointialueen eri yksiköissä asiakasmäärät vaihtelevat suuresti, mikä kertoo että samalla määrällä työntekijöitä on mahdollisuus ottaa vastaan enemmän asiakkaita.

Suunnittelun aikana tunnistettuja ratkaisuja tilojen riittämiseen

Pidennetyt aukioloajat

Pidennetyt aukioloajat mahdollistavat samojen tilojen laajemman käytön ja parantaa asiakaskokemusta.

Etätyön lisääminen

Digiin siirtyminen mahdollistaa työntekijöiden etätyön. Kontrollipuhelut, kirjaamiset ja etävastaanotto eivät ole sidottuja tiettyyn paikkaan.

Koulujen tilat

Pirha vuokraa paljon tiloja kouluilta, jotka ovat vajaalla käytöllä. Liikkuva palvelu voisi käyttää näitä tiloja hyväkseen, kunhan ne on varustettu kunnolla.

Joustavat työtilat

Avokuntoutuksen työntekijät eivät tarvitse omaa huonetta kaikkiin työtehtäviin. Soteasemilla pitäisi olla tarjolla erilaisia työskentelyyn soveltuvia yhteiskäyttöisiä tiloja.

Kuntosalien, altaiden ja salien yhteiskäyttö

Avokuntoutus voisi käyttää olemassa olevia kuntien kuntosaleja tai vuokrata omiaan ulkopuolisille.

Hyödyt

- Mahdollistaa joustavan työnteon
- Laajennetut aukioloajat asiakkaiden kannalta hyvää palvelua
- Pirhalla on käytössä jo paljon tiloja, joissa liikkuvaa työtä voidaan tehdä

Haasteet

- Nykyinen laitekanta ei mahdollista hybridityötä
- Tietoturva haasteet
- Tilojen varausjärjestelmät ovat puutteellisia / Niitä ei ole

Palvelukanavat laajojen muutosten skenaariossa 2035

2035 – PALVELUKANAVAT

FYYSINEN 50%		LIIKKUVA 25%		DIGI 25%	
FYSIOTERAPIA	50%	FYSIOTERAPIA	25%	FYSIOTERAPIA	25%
TOIMINTATERAPIA	40%	TOIMINTATERAPIA	35%	TOIMINTATERAPIA	25%
RYHMÄKUNTOUTUS	35%	RYHMÄKUNTOUTUS	35%	RYHMÄKUNTOUTUS	30%
KOTIKUNTOUTUS	0%	KOTIKUNTOUTUS	75%	KOTIKUNTOUTUS	25%
TYÖKYVYN TUKI	45%	TYÖKYVYN TUKI	10%	TYÖKYVYN TUKI	45%
NEUROPSYKOLOGINEN KUNTOUTUS	70%	NEUROPSYKOLOGINEN KUNTOUTUS	10%	NEUROPSYKOLOGINEN KUNTOUTUS	20%
APUVÄLINEPALVELU	50%	APUVÄLINEPALVELU	25%	APUVÄLINEPALVELU	25%

Palvelukohtaiset mahdollisuudet ja haasteet digi- ja liikkuvalla palvelulle

Aikuisten fysioterapia

Aikuisten fysioterapia vaatii fyysisen kohtaamisen ainakin ensikäynnillä. Osa asiakkaan palvelupolusta on mahdollista tuottaa digitaalisena palveluna. Aikuisten fysioterapiaa tuotetaan jo nyt myös kotikuntoutuksena. Liikkuville palveluille hyvät edellytykset, jos asiakkaan tilanne ei vaadi erityistiloja, esim. allasta.

Lasten fysioterapia

Lasten fysioterapia vaatii fyysisen kohtaamisen ja usein huoltajan läsnäolon. Osa palvelupolusta – esim. ajanvaraus ja loppukeskustelut on mahdollista toteuttaa etänä. Lasten fysioterapiaa tuotetaan jo nyt liikkuvana palveluna, esim. kouluihin tai päiväkoteihin. Edellytykset liikkuvalla palvelulle hyvät, mutta varauksella, että huoltajan on hyvä olla läsnä.

Aikuisten toimintaterapia

Aikuisten toimintaterapiaa toteutetaan jo nyt monipuolisesti. Toimintaterapian muodot voivat olla vastaanotto, koti- tai asiointikäynnit eri ympäristöissä. Liikkuville palveluille hyvät mahdollisuudet kun asiakkaan tilanne sen sallii. Digipalvelulla mahdollista hoitaa myös osan asioinnista, asiakkaan toimintakyky huomioiden.

Lasten toimintaterapia

Lasten toimintaterapiaa toteutetaan monipuolisesti, jo nyt osittain liikkuvana palveluna. Mahdollisuuksia digiasioinnille on, esim. keskusteluissa vanhempien kanssa.

Kotikuntoutus

Kotikuntoutus suoritetaan liikkuvana palveluna, usein asiakkaan kotona. Digipalveluille kuitenkin mahdollisuuksia, mm. omaisten keskusteluissa.

Ryhmäkuntoutus

Ryhmäkuntoutus vaatii lähtökohtaisesti fyysisen kohtaamisen siihen soveltuvassa tilassa (esim. kuntosali), mutta myös mahdollisuuksia mm. Etäjumpparyhmille on. Ryhmäkuntoutusta järjestetään jo nyt liikkuvana palveluna, esim. Ikäihmisten palveluiden tiloissa.

Neuropsykologinen kuntoutus

Aikuisten neuropsykologien palveluista neuropsykologiset tutkimukset ja muistitutkimukset on tehtävä lähipalveluna. Neuropsykologinen kuntoutus, ohjauksjakso voidaan järjestää ainakin osin etäpalveluna. Työ- ja opiskelukykyyn liittyvät arviot vaativat usein lähitapaamisen.

Apuvälinepalvelu

Apuvälineitä saadaan jatkossakin apuvälinekeskuksista. Tietyt apuvälineet voivat kuitenkin kulkea liikkuvan palvelun tiimin mukana.

Työkyky-yksikön palvelut

Palveluista suuri osa voidaan järjestää etäpalveluna. Lausuntojen laatiminen vaatii usein lähitapaamisen. Jalkautuva palvelu keskitetystä yksiköstä on mahdollista ja sitä on kokeiltukin.

Tavoitetilaan pääseminen vaatii paljon työtä prosessien, tietojärjestelmien ja laitteistojen kannalta

Tavoitetilan suunnitteluprosessin aikana tunnistettiin useita haasteita, jotka pitää ratkaista ennen tavoitetilaan pääsemistä.

Isoimmat haasteet liittyvät yhteisten prosessien puutteeseen ja vaihteleviin kirjaamistapoihin.

Myös erilaiset tietotekniset haasteet, jotka liittyvät henkilöstön käytössä olevaan laitteistoon nousi esille.

Kirjaamistavat vaihtelevat

Kunnissa on ollut kirjavat käytännöt kirjausten tekemiseen sekä useita potilastietojärjestelmiä. Työtä yhtenäistämiseksi on tehty vuoden alusta.

Yhtenäinen prosessi puuttuu

Eri kunnissa on toimittu hyvin eri tavoin, mutta vuoden 2023 alusta toimintamalleja on määrätietoisesti yhtenäistetty palvelu kerrallaan

Tietotekniset haasteet

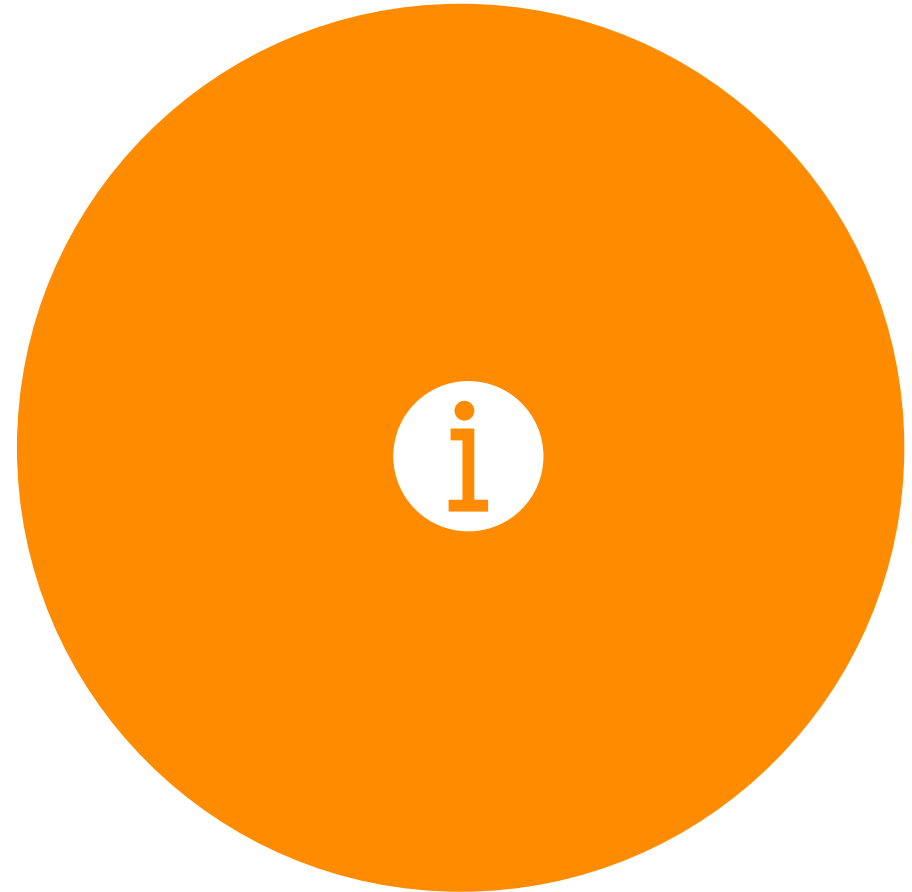
Toimiva hybridityöskentely vaatii asianmukaiset laitteet ja ohjelmistot (kannettavat tietokoneet, soveltuva digialusta, taipuva potilastietojärjestelmä, hyvät yhteydet)

Ihmiset mukaan kehittämään

Prosessissa mukana olleet ovat oman työssä asiantuntijoita ja haluavat olla mukana kehittämässä omaa työtään.

Sisällys

- Johdanto palveluiden verkoston tarkasteluun
- Taustatietoa hyvinvointialueelta
- Avokuntoutuksen verkoston kehittäminen Pirkanmaalla
- Avokuntoutuksen verkoston suunnittelu 10-11/2023
- **Palveluiden verkoston tiekartta**
- Vaikutusten arviointi

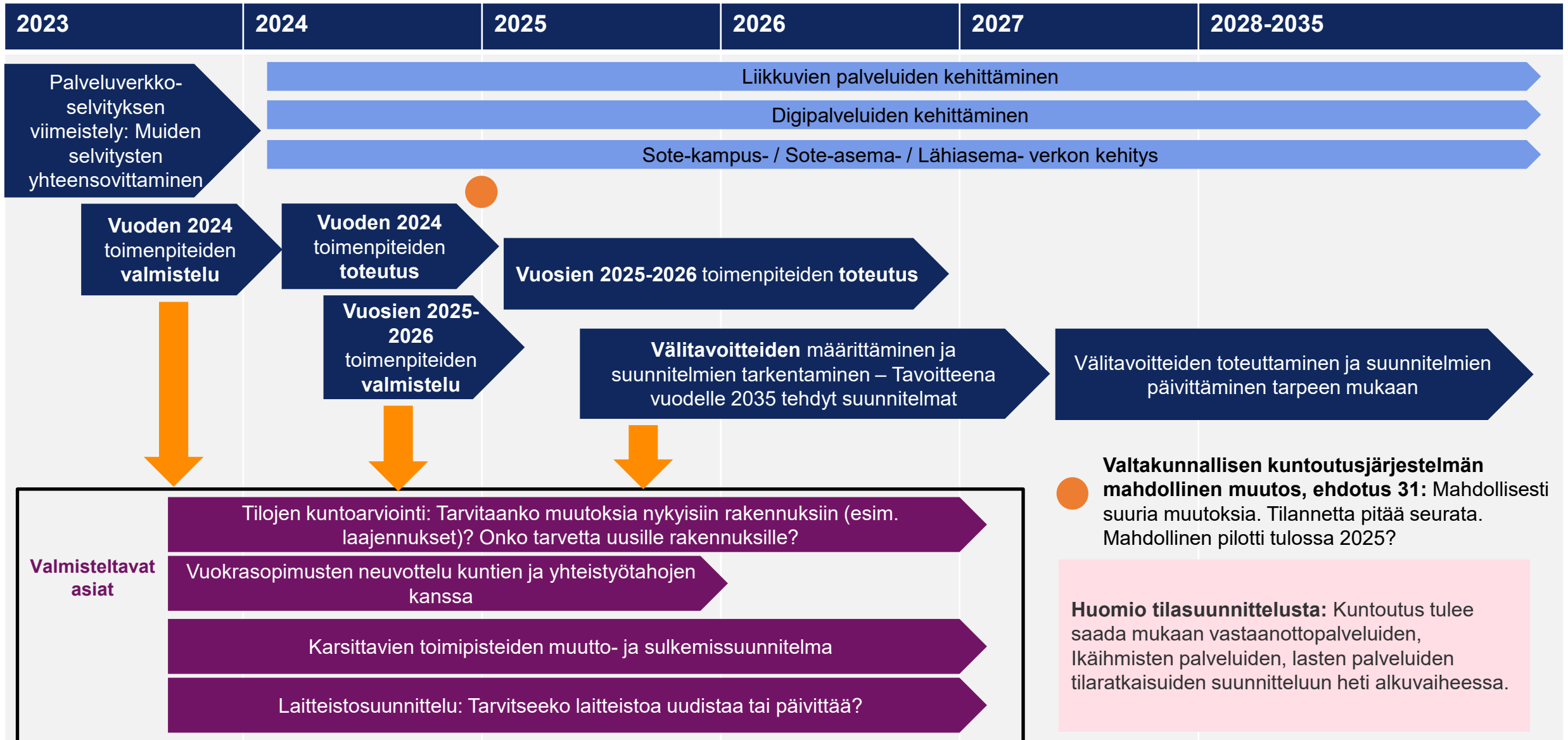

Palveluiden verkoston tiekartta

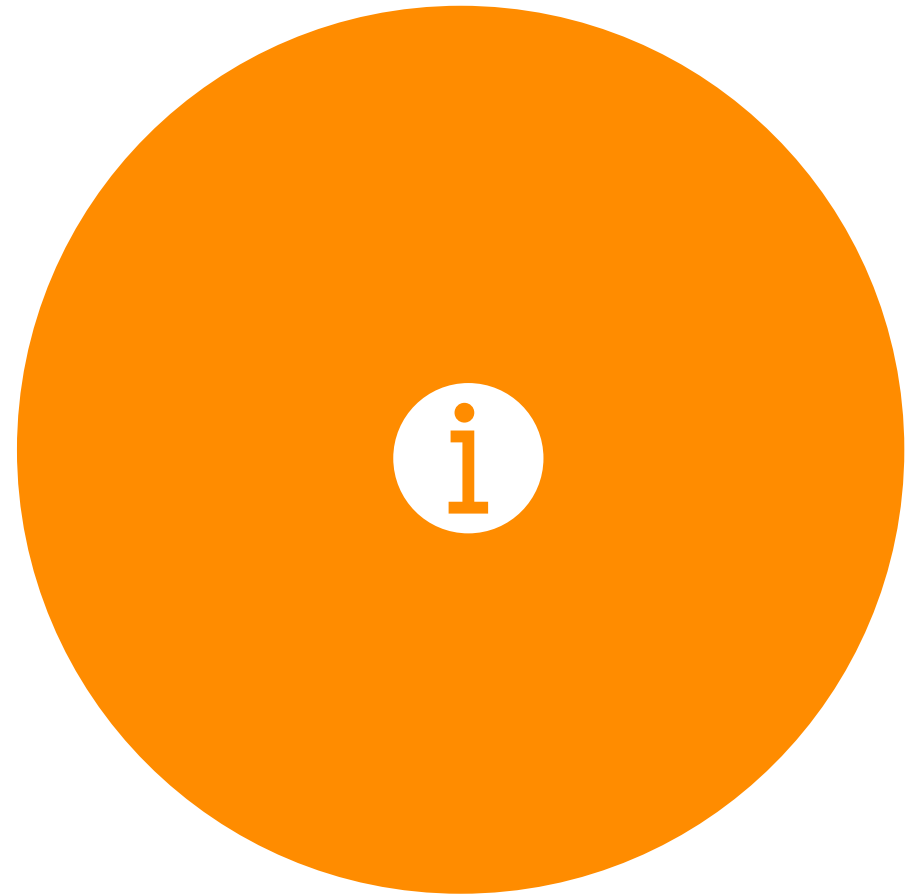
Avokuntoutus

Ylätason tiekartta palveluverkkoselvityksen jatkotyöstöä varten

Sisällys

- Johdanto palveluiden verkoston tarkasteluun
- Taustatietoa hyvinvointialueelta
- Avokuntoutuksen verkoston kehittäminen Pirkanmaalla
- Avokuntoutuksen verkoston suunnittelu 10-11/2023
- Palveluiden verkoston tiekartta
- **Vaikutusten arviointi**

Vaikutusten arviointi

Vaikutusten arviointi yleisesti

Vaikutusten arviointi on jaettu neljään kokonaisuuteen:

Vaikutukset asukkaisiin, asiakkaisiin ja henkilöstöön

- Asiakkaat
- Asukkaat / kuntalaiset
- Pirhan organisaatio
- Pirhan työntekijäryhmät

Vaikutukset ympäristöön

- Luonto
- Rakennettu ympäristö
- Aluekehitys ja maaseutu
- Työllisyys ja työelämä

Vaikutukset sidosryhmiin

- Kunnat / ELY
- Sote-alan yritykset
- Yhdistykset (3. sektori)
- Toiset hyvinvointialueet

Vaikutukset talouteen

- Investoinnit
- Henkilöstö
- Toimitilat
- Liikkuvat palvelut
- Digitaaliset palvelut
- Tukipalvelut

Vaikutuksen kohde: Asiakkaat

Vaikutukset	Ei muutoksia vaihtoehto	Maltillisia muutoksia vaihtoehto	Laajempia muutoksia vaihtoehto
Kuntoutus	<ul style="list-style-type: none"> Pääosin kuten nytkin Moniammatillisista yhteistyötä siellä missä on siihen mahdollisuus 	<ul style="list-style-type: none"> Pääosin kuten nytkin Moniammatillisia tiimejä jonkin verran enemmän 	<ul style="list-style-type: none"> Moniammatillisia tiimejä enemmän suuremmilla sote-aseilla Tiimi kootaan nopeasti digi-palveluja hyödyntäen Osa hoidosta digitaalisesti, esim. etävastaanotoilla asiakkaan tarpeen mukaan
Saatavuus	<ul style="list-style-type: none"> Oma lähtöimipiste säilyy Jonoja hoitopääsyssä Loma-aikoina sulkemisia pienillä toimipisteillä Liikkuvia palveluja vaihtelevasti Digipalveluita rajallisesti 	<ul style="list-style-type: none"> Keskitetty kuntoutuksen ajanvaraus/neuvonta. Toimipisteeltä laajemmilla aukioloajoilla Lähipalveluja karsittu hieman Digitaalista palvelua pistemäisiin tarpeisiin ja satunnaisesti reaaliaikaisesti 	<ul style="list-style-type: none"> Keskitetty kuntoutuksen ajanvaraus/neuvonta. Toimipisteeltä palveluita laajemmilla aukioloajoilla sekä laajemmalla palvelutarjonnalla Useita palvelukanavia Lähipalveluja liikkuvina ja digipalveluina Liikkuva ja digi-palvelu säännöllistä ja kattavaa
Saavutettavuus	<ul style="list-style-type: none"> Omalla alueella/kunnassa Ei aina julkisilla välineillä Liikkuva /digi-palvelua pyydettyäessä Digitaalinen palvelu vaatii omat välineet 	<ul style="list-style-type: none"> Pääosin omalla alueella Ei aina julkisilla välineillä Liikkumiseen liittyvät kustannukset voivat kasvaa Digi-palvelua saa omilla tai laina-laitteilla Uusien palvelukanavien opiskelu 	<ul style="list-style-type: none"> Haja-asutusalueilla saattaa vaatia siirtymistä toiselle alueelle, ellei palvelua voida tarjota liikkuvana Ei aina julkisilla välineillä Liikkumisen kustannukset voivat kasvaa Osassa palveluista tietyt palvelukanavat korostuvat Digi-palvelua omilla tai laina-laitteilla Uusien palvelukanavien opiskelu
Esteettömyys	<ul style="list-style-type: none"> Tilanne säilyy nykyisellään 	<ul style="list-style-type: none"> Perusparannusten yhteydessä huomioitavissa Digitaaliset palvelut helpottavat asiointia kotoa 	<ul style="list-style-type: none"> Uudisrakennusten ja perusparannusten yhteydessä huomioitavissa Digi / liikkuvat palvelut helpottavat asiointia kotoa
Omaiset	<ul style="list-style-type: none"> Omaiset osallistuvat kuten nytkin 	<ul style="list-style-type: none"> Toimipisteiden muuttuminen vaikuttaa kulkemiseen Digi-palveluilla osallistuminen matkustamatta Liikkumisen kustannuksiin vaikuttaa palvelukanavan valinta 	<ul style="list-style-type: none"> Toimipisteiden muuttuminen vaikuttaa kulkemiseen Digi-palveluilla osallistuminen matkustamatta Liikkumisen kustannuksiin vaikuttaa palvelukanavan valinta
Asiakkaan kustannukset	<ul style="list-style-type: none"> Pääosin kuten nytkin 	<ul style="list-style-type: none"> Liikkumisen kustannuksiin vaikuttaa palvelukanavan valinta Vaikutus kelan korvattaviin kuljetuskustannuksiin + omavastuu 	<ul style="list-style-type: none"> Liikkumisen kustannuksiin vaikuttaa palvelukanavan valinta Vaikutus kelan korvattaviin kuljetuskustannuksiin + omavastuu

Vaikutuksen kohde: Asukkaat / kuntalaiset

Vaikutukset	Ei muutoksia vaihtoehto	Maltillisia muutoksia vaihtoehto	Laajempia muutoksia vaihtoehto
Osallistuminen / Osallisuus	<ul style="list-style-type: none"> Osallistetaan olemassa olevia kanavia käyttäen 	<ul style="list-style-type: none"> Fyysisten palvelujen sijainnin siirtyminen kauemmas voi vaikuttaa osallistumishalukkuuteen 	<ul style="list-style-type: none"> Fyysisten palvelujen sijainnin siirtyminen kauemmas voi vaikuttaa osallistumishalukkuuteen Laajempi digitaalisten palvelujen käyttö voi lisätä osallistumismahdollisuuksia huomattavasti, sillä kynnyks on aiempaa matalampi.
Turvallisuus	<ul style="list-style-type: none"> Palveluihin pääsemättömyys voi aiheuttaa turvallisuuden tunnetta 		<ul style="list-style-type: none"> Apuvälinepalveluissa turvallisuuden tunnetta voi aiheuttaa etäisyys apuvälinepalveluun.
Ihmisyhmät / yhdenvertaisuus	<ul style="list-style-type: none"> Heikoimmassa asemassa olevat ryhmät joutuvat odottamaan palvelua Osa ryhmistä voi turvautua muihin palveluntuottajiin Terveyserot kasvavat 	<ul style="list-style-type: none"> Voi heikentää avustusta tarvitsevien ihmisyhmien pääsyä palvelun piiriin 	<ul style="list-style-type: none"> Laajempi palvelukanavavalikoima lisää yhdenvertaisuutta ja valinnanmahdollisuutta Kulkeminen fyysisiin toimipisteisiin lisää matkakustannuksia, joka voi heikentää palvelun piiriin hakeutumista
Työllisyys ja työelämä	<ul style="list-style-type: none"> Työpaikat kuten nytkin Kumppanit tarjoavat työpaikkoja kuten nytkin 	<ul style="list-style-type: none"> Työpaikkoja siirtyy toisille alueille Voi lisätä työmatkaliikennettä poistuvien toimipisteiden osalta tai liikkuvan palvelun osalta Myös kumppanit tekevät omia suunnitelmia HVA suunnitelmiin linkittyen 	<ul style="list-style-type: none"> Työpaikkoja siirtyy toisille alueille Etätyö aito mahdollisuus työskentelyyn joidenkin palveluiden kohdalla, ainakin osa-aikaisesti Voi lisätä työmatkaliikennettä poistuvien toimipisteiden osalta tai liikkuvan palvelun osalta Voi vähentää työmatkaliikennettä digi-palvelujen vuoksi Myös kumppanit tekevät omia suunnitelmia HVA suunnitelmiin linkittyen

Vaikutuksen kohde: Pirhan organisaatio

Vaikutukset	Ei muutoksia vaihtoehto	Maltillisia muutoksia vaihtoehto	Laajempia muutoksia vaihtoehto
Henkilöstön riittävyys ja saatavuus	<ul style="list-style-type: none"> Halutun osaamisen omaavaa henkilöstöä ei riitä kaikille toimipisteille Toimipisteitä pidetään kiinni henkilöstötilanteen mukaan Pieniin yksiköihin vaikea saada henkilöstöä Työturvallisuus pienissä yksiköissä ontuu 	<ul style="list-style-type: none"> Halutun osaamisen omaavaa henkilöstöä ei riitä kaikille toimipisteille Toimipisteitä pidetään kiinni tarvittaessa 	<ul style="list-style-type: none"> Halutun osaamisen omaavaa henkilöstöä riittää kaikille toimipisteille Uusia työntekijärooleja / tehtäviä Varautuminen muutoksiin on helpompaa Isommat yksiköt houkuttelevampia työpaikkoja (mm. konsultointitukea) Työturvallisuus parempi isommissa yksiköissä Liikkuvissa palveluissa voi olla riski työturvallisuuden tunteelle, jos vähän henkilöstöä mukana
Työyhteisö ja johtaminen	<ul style="list-style-type: none"> Nykyiset yhteisöt nykyisissä toimipisteissä 	<ul style="list-style-type: none"> Uusia työyhteisöjä muodostuu muuttuneille toimipisteille ja palvelukanaviin 	<ul style="list-style-type: none"> Uusia työyhteisöjä muodostuu ja yhteisön koko kasvaa Kollegan tuki saatavilla Työyhteistön muodostumisen, uusien toimintatapojen jalkauttamisen, uusien välineiden käyttöön oton ja moniammatillisen yhteistyön mahdollistava osallistava johtaminen
Työntekopaikka	<ul style="list-style-type: none"> Työntekopaikka kuten ennenkin Nyt jo liikkuvaa palvelua tekevät työntekijät (sosiaalipalvelut) jatkavat kuten ennenkin Nyt jo digitaalista palvelua antavat työntekijät jatkavat kuten ennenkin 	<ul style="list-style-type: none"> Työntekopaikka sijaitsee pääosin omalla alueella Palvelun tuottaminen vaatii liikkumista, työpäivät voivat olla eri pisteillä Jotkin työntekijät antavat digi-palvelua Uusiin toimintatapoihin ja työvälineisiin kouluttautuminen 	<ul style="list-style-type: none"> Työntekopaikka saattaa vaatia siirtymistä Työmatka pitenee Palvelun tuottaminen vaatii liikkumista, työpäivät voivat olla eri pisteillä Pääosa työntekijöistä antaa osan ajastaan digi-palvelua Uusiin toimintatapoihin ja työvälineisiin kouluttautuminen

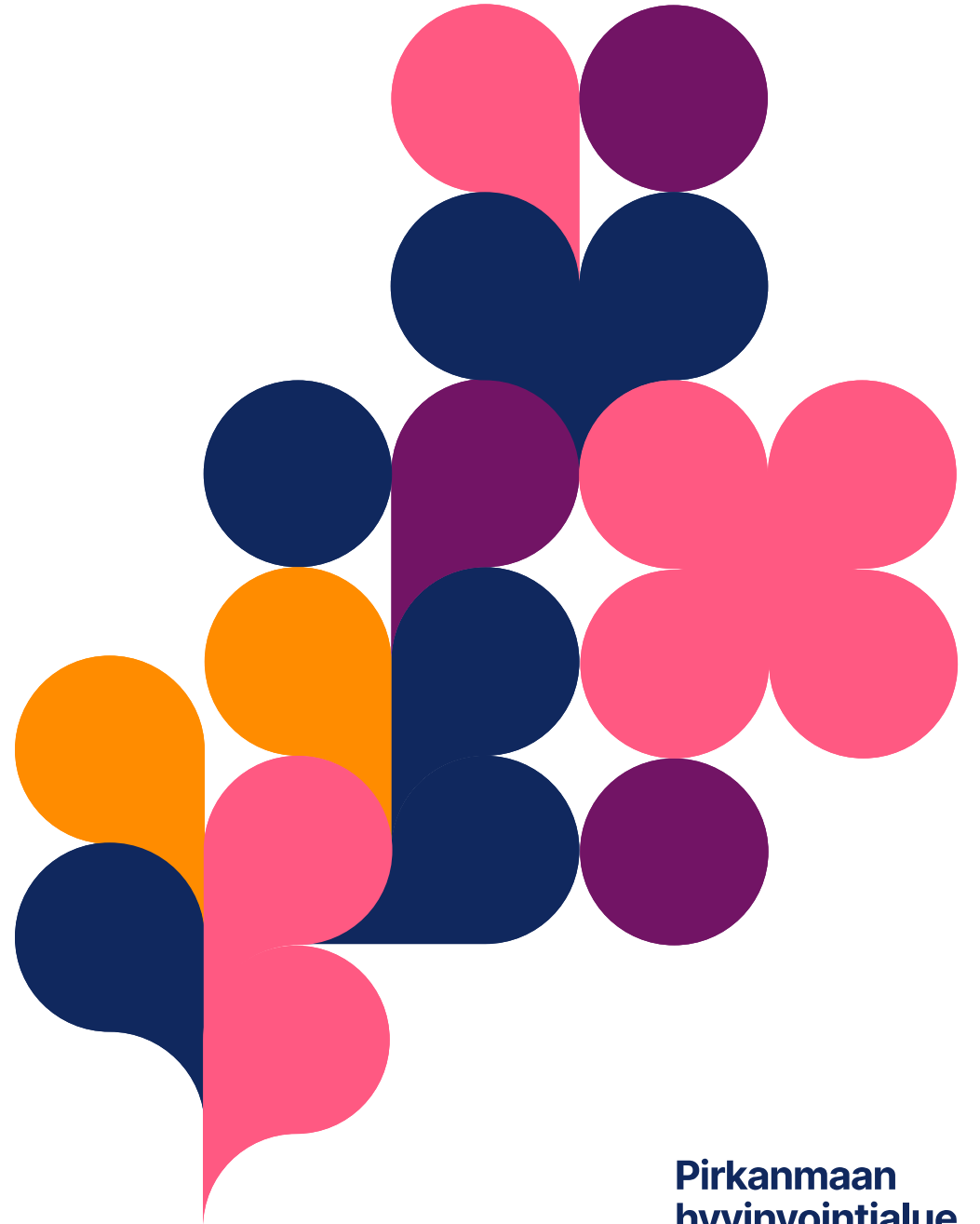

Vaikutuksen kohde: Pirhan työntekijäryhmät

Vaikutukset	Ei muutoksia vaihtoehto	Mallittaisia muutoksia vaihtoehto	Laajempia muutoksia vaihtoehto
Avokuntoutuksen työntekijät sekä lähiesihenkilöt	<ul style="list-style-type: none"> Työskentelyä jatketaan kuten nykyin	<ul style="list-style-type: none"> Uusiin toimintatapoihin kouluttautuminen (digi, moniammatillinen työskentely) Työpisteen muuttuminen joidenkin kohdalla Uusiin työvälineisiin kouluttautuminen Työn sisältö voi muuttua Isompi työyhteisö tuo turvaa	<ul style="list-style-type: none"> Useita muutoksia niin toimintamalleihin kuin työnkuvaan Uusiin toimintatapoihin kouluttautuminen ja ylläpitäminen (digi, liikkuva, moniammatillinen työskentely) Työpisteen muuttuminen Uusiin työvälineisiin kouluttautuminen Työn sisältö muuttuu Liikkuvan palvelun lisääntyminen lisää yksinäistä työtä.
IT-palvelut	<ul style="list-style-type: none"> Työskentelyä jatketaan kuten nykyin	<ul style="list-style-type: none"> Uusia toimintatapoja uusiin palvelukanaviin liittyen Joitain uusia huollettavia välineitä	<ul style="list-style-type: none"> Uusia toimintatapoja uusiin palvelukanaviin liittyen Uusia huollettavia välineitä
Digiyksikkö			<ul style="list-style-type: none"> Osana digitaalisten palvelujen kokonaisuutta Työskentelee yhdessä muiden kanssa eri palvelukanavissa
Tukipalvelut	<ul style="list-style-type: none"> Työskentelyä jatketaan kuten nykyin	<ul style="list-style-type: none"> Joitain uusia toimintatapoja muuttuneisiin kivijalka-toimipisteisiin liittyen	<ul style="list-style-type: none"> Uusia toimintatapoja muuttuneisiin ja keskitettyihin kivijalka-toimipisteisiin liittyen
Muut Pirhan työntekijät	<ul style="list-style-type: none"> Työskentelyä jatketaan kuten nykyin	<ul style="list-style-type: none"> Paikoittain uusia toimintatapoja avokuntoutuksen palveluiden kanssa lisääntyneen yhteistyön myötä	<ul style="list-style-type: none"> Uusia toimintatapoja avokuntoutuksen palveluiden kanssa lisääntyneen yhteistyön ja uusien toimintamallien myötä

Vaikutukset sidosryhmiin

- Kunnat / ELY
- Sote-alan yritykset
- Yhdistykset (3. sektori)
- Toiset hyvinvointialueet

Vaikutuksen kohde: Sidosryhmät

Vaikutukset	Ei muutoksia vaihtoehto	Maltillisia muutoksia vaihtoehto	Laajempia muutoksia vaihtoehto
Kunnat / ELY	<ul style="list-style-type: none"> Kiinteistöjen ylläpito ja sopimukset jatkavat kuten nytkin 	<ul style="list-style-type: none"> Kiinteistöjen ylläpito ja sopimukset muuttuvat joillain sopimuskumppaneilla Vaikutuksia väylä- ja liikennesuunnitteluun Mahdolliset vaikutukset julkisen liikenteen suunnitteluun Kuntien HYTE-toimijoiden ja avokuntoutuksen yhteistyön lisääminen. 	<ul style="list-style-type: none"> Kiinteistöjen ylläpito ja sopimukset muuttuvat monilla sopimuskumppaneilla Painetta huomioida muutokset väylä- ja liikennesuunnittelussa Mahdolliset vaikutukset julkisen liikenteen suunnitteluun Taksimatkat voivat lisääntyä Kuntien HYTE-toimijoiden ja avokuntoutuksen laaja yhteistyö.
Yritykset (sote)	<ul style="list-style-type: none"> Ei muutosta 	<ul style="list-style-type: none"> Sote-alan yrityksille voi tulla sopimuksilla palveluntuotantoa alueille, joilta toimipiste lakkaa Omien toimipisteiden sijoittelu 	<ul style="list-style-type: none"> Sote-alan yrityksille voi tulla sopimuksilla palveluntuotantoa alueille, joilta toimipiste lakkaa Ulkoistetun palvelun ja oman tuotannon suhteen selvityksen tuloksena saattaa tulla muutoksia sopimuksiin Omien toimipisteiden sijoittelu linkittyvänä verkostona
Yhdistykset ja järjestöt (3. sektori)	<ul style="list-style-type: none"> Yhteistyötä jatketaan kuten nytkin 	<ul style="list-style-type: none"> Yhteistyö tiivistyy kivijalkapalvelujen osalta, pyritään keskittämään palveluja samoihin rakennuksiin Tehtäväjako selkiytyy 	<ul style="list-style-type: none"> Yhteistyö lisääntyy haja-asutusalueiden tukikohtien, rakennushankkeiden ja eri palvelukanavien käytön lisääntymisen myötä Tehtäväjako selkiytyy
Muut HVA:t	<ul style="list-style-type: none"> Pirhan reuna-alueilta voi mennä asiakkaita toisen HVA:n puolelle, mikäli lähin toimipiste on toisen HVA:n alueella tai jonotilanne on parempi 	<ul style="list-style-type: none"> Pirhan reuna-alueilta voi mennä asiakkaita toisen HVA:n puolelle, mikäli lähin toimipiste on toisen HVA:n alueella tai jonotilanne on parempi 	<ul style="list-style-type: none"> Pirhan reuna-alueilta voi mennä asiakkaita toisen HVA:n puolelle, mikäli lähin toimipiste on toisen HVA:n alueella Pirhaan voi tulla reuna-alueilta asiakkaita, mikäli jonotilanne on parempi

Vaikutukset ympäristöön

- Luonto
- Rakennettu ympäristö
- Aluekehitys ja maaseutu
- Työllisyys ja työelämä

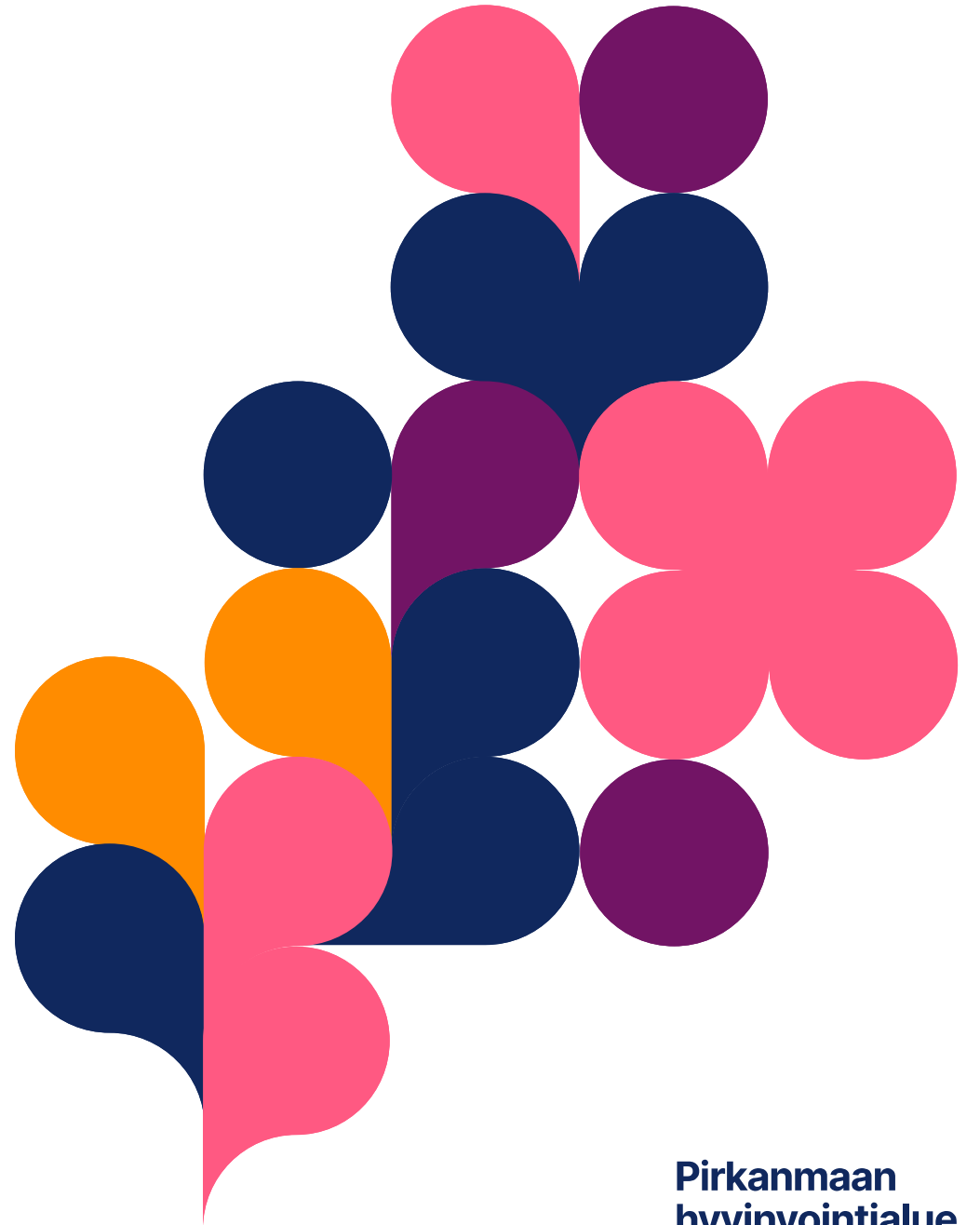

Vaikutuksen kohde: Ympäristö ja aluekehitys/maaseutu

Vaikutukset	Ei muutoksia vaihtoehto	Maltillisia muutoksia vaihtoehto	Laajempia muutoksia vaihtoehto
Ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuus ja luonnonvarojen käyttö	<ul style="list-style-type: none"> Nykyetäisyydet ylläpitävät nykyiset liikennepäästöt 	<ul style="list-style-type: none"> Kasvavat etäisyydet ja liikennepäästöt Laajennusrakentamisen sijoittaminen alueella ja luonnon monimuotoisuus Rakennushankkeet, logistiikka ja digitaaliset välineet ja luonnonvarat 	<ul style="list-style-type: none"> Kasvavat etäisyydet ja liikennepäästöt Liikkuva palvelu lisää liikennepäästöjä, huomioitava liikenteen sähköistyminen ja latauspaikat Digipalvelut vähenevät liikennepäästöjä Rakennushankkeiden sijoittaminen alueella ja luonnon monimuotoisuus Rakennushankkeet, logistiikka ja digitaaliset välineet ja luonnonvarat
Yhdyskuntarakenne, rakennettu ympäristö, maisema, kaupunkikuva ja kulttuuriperintö	<ul style="list-style-type: none"> Nykyiset kiinteistöjen alueet varattu nykykäyttöön 	<ul style="list-style-type: none"> Saneerauksia ja rakennushankkeita keskitettyihin osaamiskeskittyymiin 	<ul style="list-style-type: none"> Uusia rakennushankkeita keskitettyihin osaamiskeskittyymiin
Aluekehitys ja maaseutu	<ul style="list-style-type: none"> Alueen vetovoimaisuus kuten nytkin Työpaikkojen ja palvelujen perässä muuttamiseen ei vaikutusta 	<ul style="list-style-type: none"> Toimipisteiden karsimisen myötä voi olla haitallista vaikutusta alueen vetovoimaisuuteen asuinkuntana / kaupunkina työpaikan ja palvelun puuttumisen näkökulmista Toimipisteiden osaamiskeskittymien sijainti voi lisätä alueen vetovoimaa potentiaalisten työntekijöiden ja asukkaiden näkökulmasta Muutto haja-asutusalueelta kaupunkiin työn tai palvelujen vuoksi 	<ul style="list-style-type: none"> Toimipisteiden karsimisen myötä voi olla vaikutusta alueen vetovoimaisuuteen asuinkuntana / kaupunkina työpaikan ja palvelun puuttumisen näkökulmista Palveluiden keskittämisen myötä näiden paikkakuntien vetovoimaisuus saattaa kasvaa potentiaalisten työntekijöiden ja asukkaiden näkökulmasta Muutto haja-asutusalueelta kaupunkiin työn tai palvelujen vuoksi Digi ja liikkuvien palvelujen lisääntyessä muutto kaupungista haja-asutusalueelle
Työllisyys ja työelämä	<ul style="list-style-type: none"> Työpaikat kuten nytkin 	<ul style="list-style-type: none"> Reuna-alueilta työpaikkoja siirtyy keskitettyihin toimipisteisiin 	<ul style="list-style-type: none"> Reuna-alueilta työpaikkoja siirtyy keskitettyihin toimipisteisiin, mutta etätö lisääntyy

Vaikutukset talouteen

- Investoinnit
- Henkilöstö
- Toimitilat
- Liikkuvat palvelut
- Digitaaliset palvelut
- Tukipalvelut

Vaikutuksen kohde: Talous

Vaikutukset	Ei muutoksia vaihtoehto	Maltillisia muutoksia vaihtoehto	Laajempia muutoksia vaihtoehto
Investoinnit	<ul style="list-style-type: none"> Tilojen saneeraus ja toiminnalliset tilamuutokset 	<ul style="list-style-type: none"> Tilojen laajennus, saneeraus ja toiminnalliset tilamuutokset Henkilöstön koulutus Uudet välineet Asukkaiden tukeminen 	<ul style="list-style-type: none"> Uudisrakentaminen, tilojen laajennus, saneeraus ja toiminnalliset tilamuutokset yhteistyössä vastaanottopalvelujen muiden linjojen kanssa Henkilöstön koulutus Uudet välineet Asukkaiden tukeminen
Henkilöstö	<ul style="list-style-type: none"> Ammattilaisten työpanosta kuluu hallinnolliseen työhön mm. jonojen hallintaan, resursointiin 	<ul style="list-style-type: none"> Ammattilaisten työpanosta kuluu hallinnolliseen työhön mm. jonojen hallintaan, resursointiin 	<ul style="list-style-type: none"> Ammattilaisten työpanosta nykyistä paremmin hoitotyöhön Oikea ammattilainen käytettävissä oikeaan aikaan lisää tehokkuutta ja vähentää kustannuksia Ammattilaisten ajankäyttö tehostuu digitaalisten palvelukanavien myötä. Liikkuvassa palvelussa ajankäyttö haasteellista.
Fyysiset palvelut Toimitilat	<ul style="list-style-type: none"> Nykyinen toimipisteverkko säilyy Sisältää huonokuntoisia kiinteistöjä Tilat eivät vastaa nykyajan vaatimuksia 	<ul style="list-style-type: none"> Nykyinen toimipisteverkko muuttuu maltillisesti Sisältää mahdollisesti edelleen huonokuntoisia kiinteistöjä Tilat eivät välttämättä vastaa nykyajan vaatimuksia 	<ul style="list-style-type: none"> Uusi keskitetympi toimipisteverkko luo kustannussäästöjä Laajentamalla nykyisiä tiloja ja uudisrakentamalla osasta huonokuntoisia kiinteistöistä luovutaan, jos muutkin palvelut siirtyvät samoillemme asemitte Tilat vastaavat tarvetta ja sopivat toimintamalleihin
Liikkuvat palvelut	<ul style="list-style-type: none"> Ei muutosta kustannusrakenteeseen 	<ul style="list-style-type: none"> Ei juuri muutosta kustannusrakenteeseen 	<ul style="list-style-type: none"> Lisäävät kalusto- ja välinehankintoja, ylläpito- ja koulutuskuluja Vähentävät henkilöstön työn tehokkuutta Vähentävät tilatarpeita
Digitaaliset palvelut Etäpalvelut	<ul style="list-style-type: none"> Ei muutosta kustannusrakenteeseen 	<ul style="list-style-type: none"> Kustannuksia aiheuttavat välinehankinnat, ylläpitokulut ja koulutus 	<ul style="list-style-type: none"> Lisäävät välinehankintoja, ylläpito- ja koulutuskuluja Tehostavat tilankäyttöä
Tukipalvelut	<ul style="list-style-type: none"> Tukipalvelut hajautuneet eri yksiköihin 	<ul style="list-style-type: none"> Tukipalvelut hajautuneet eri yksiköihin 	<ul style="list-style-type: none"> Tukipalvelut kustannustehokkaammin keskitetysti

Kustannuksiin vaikuttavia tekijöitä avattu vielä seuraavalla sivulla

Kustannuksiin vaikuttavat tekijät

Fyysiset palvelut

Tekijät	Tarkenne
Ylläpitokulut ja vuokrat	<ul style="list-style-type: none"> Kiinteät ylläpitokulut Muuttuvat ylläpitokulut Tukipalvelut
Tilan saneeraus	<ul style="list-style-type: none"> Tekninen tarve Toiminnallinen tilamuutos
Rakentaminen	<ul style="list-style-type: none"> Lisärakentaminen Uudisrakentaminen
Asiakkaiden matkakulut toimipisteille	<ul style="list-style-type: none"> Korvattavat matkat
Tilavarausjärjestelmä	<ul style="list-style-type: none"> Jaettaville tiloille tarvitaan toimiva tilavarausjärjestelmä

Liikkuvat palvelut

Tekijät	Tarkenne
Kaluston osto / vuokraus	<ul style="list-style-type: none"> Linja-auto / henkilöauto
Kaluston ylläpito	<ul style="list-style-type: none"> Kiinteät ylläpitokulut Muuttuvat kulut
Tilavuokrat	<ul style="list-style-type: none"> Tukikohdat
Ammattilaisten työaika	<ul style="list-style-type: none"> Ei-tuottamaton siirtymäaika
Ammattilaisten matkakustannukset	
IT-kustannukset	<ul style="list-style-type: none"> Lämpimien/kylmien pisteiden IT-varusteet Ylläpito
Varusteet	<ul style="list-style-type: none"> Liikkuvat varusteet Digivälineet
Koulutus	<ul style="list-style-type: none"> Käyttöönottovaihe Jatkuva koulutus

Digipalvelut

Tekijät	Tarkenne
Tekninen alusta	<ul style="list-style-type: none"> Ylläpito Käyttö
Ohjelmistokehitys	
Laitteiden ja välineiden hankinta	<ul style="list-style-type: none"> Laitehankinnat/leasing Lisenssit ja käyttöoikeudet
Koulutus	<ul style="list-style-type: none"> Käyttöönottovaihe Jatkuva koulutus
Sisällön tuotanto	<ul style="list-style-type: none"> Ohjeet ja sisältö ammattilaisille Ohjevideot asiakkaille

Säästöihin vaikuttavat tekijät

- Säästöjä voidaan hakea usean toimipisteen ylläpitämisestä pienemmän toimipisteverkoston ylläpitoon siirtymisessä
  - Tilojen ylläpito, vuokrat
  - Tilahallinnointi
  - Tukipalvelut mm. hoitotarvikejakelu, siivous, välinehuolto
  - Oikeasuhtainen henkilöstön resursointi, tehokkaampi ajankäyttö
- Liikkuvan ja digipalvelun lisäämisen kautta uudet toimintamallit kohdistavat avun oikeasuhtaisena oikeaan aikaan ja paikkaan
  - Oikeasuhtainen henkilöstön resursointi, tehokkaampi ajankäyttö
- Ohjautumisen hallinta: Ohjaavien ammattilaisten ohjeistus ja kouluttaminen, jotta oikeat asiakkaat ovat oikeassa palvelussa
- Toimintamallien yhdenmukaistaminen, sujuvoittaminen ja kohdentaminen
- Vaihtoehtokustannuksista tehtävä tarkempi kustannuslaskenta (tiekartalla)
- Fyysisen – liikkuvan - digipalvelun suhteen muuttaminen mahdollistaa toimipisteiden ylläpidosta syntyvät säästöt ja tehostavat toimintaa, joka puolestaan mahdollistaa vastaamisen kasvavaan palvelutarpeeseen

Avokuntoutuksen talousarvio

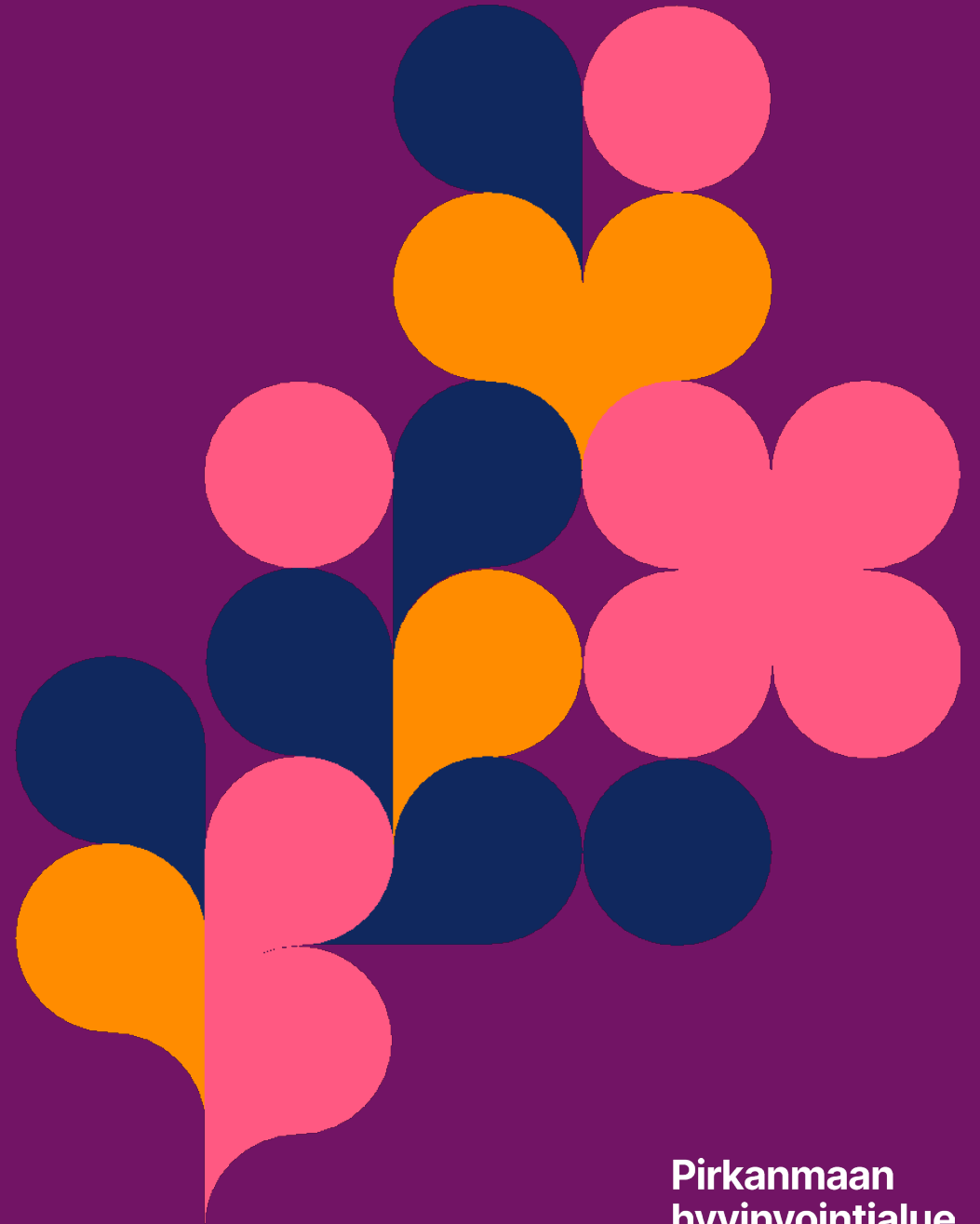
Kustannustekijä	Selite	Jyvitetyt kustannukset, €	Jyvitetty kustannussäästö, €	Kommentti
Henkilöstökustannukset	Ei arvioitu säästöjä tässä vaiheessa	12 878 823€	→ Ei säästöjä	Palvelutuotannossa ei tunnistettuja säästökohteita. Nykytilassa on enemmän henkilöstövajausta.
Tilat	Tehostamalla tilan käyttöä, lisäämällä liikkuvaa ja digitaalista palvelua saavutetaan kustannussäästöjä	3 190 175€ (Kustannuspaikkadatasta)	↓ 1 027 949€ (Tilahallinnon vuokratadatasta)	Tässä huomioitu ainoastaan avokuntoutuksen luovutetuista tiloista saatava jyvitetty kustannusvaikutus. Jatkossa mallinnettava todellinen kokonaispalveluverkon vaikutus yhdessä muiden palvelujen kanssa
Tilat	Vanhojen tilojen tilalle toimintaa keskitetään muiden palveluiden yhteyteen tai rakennetaan kokonaan uusia tiloja	Ei saatavilla	↑ Ei arvioitu vielä tässä vaiheessa kasvavia kustannuksia	Näitä lisääntyviä kustannuksia ei olla voitu hahmottaa vielä tässä vaiheessa
Liikkuvat palvelut	Liikkuvasta palvelusta aiheutuvat kustannukset esimerkiksi matkakulut	Ei saatavilla	↑ Ei arvioitu vielä tässä vaiheessa kasvavia kustannuksia	Ei pystytty tässä vaiheessa mallintamaan. Kerätään pilotista tarvittava kustannusymmärrys
Digitaaliset palvelut	Digitaalisten palveluiden kehittämisestä ja ylläpidosta syntyvät kalut	Ei saatavilla	↑ Ei arvioitu vielä tässä vaiheessa kasvavia kustannuksia	Ei pystytty tässä vaiheessa mallintamaan. Liittyy suurempaan tietohallinnon kokonaisuuteen.
Aineet, Tarvikkeet ja Tavarat	Palveluiden tuottamiseen tarvittavat aineet, tarvikkeet ja tavarat	155 094€	→ Ei merkittäviä säästöjä	Yhdenmukaistetaan hankittavien tarvikkeiden valikoimaa. Tavoitteena synnyttää säästöjä.
Palvelujen ostot ja muut kustannussäästöt	Palveluiden ostojen vähentäminen ja siirtäminen omaan tuotantoon tai muut kustannussäästöt	6 030 237€	↓ Tuloksia saadaan vuoden vaihteessa	Palvelutuotanto on uudistanut hankintojen toimintamalli a alkaen 5 /2023. Viitteitä säästöistä on jo havaittavissa tilastoissa.

↑ =Kustannukset nousevat   ↓ =Kustannukset laskevat   → =Kustannukset pysyvät samana

Huomiot ja oletukset talousarviosta

- Talousarviossa on käytetty saatavilla olevaa dataa kustannuspaikoista ja tilahallinnon jyvitetystä tiloista.
- Kustannuspaikoilta oli saatavilla 1-9 2023 toteumadata, joka muutettu arvioksi vuosittaisesta vaikutuksesta.
- Tilahallinnon osalta käytetty lokakuun 2023 jyvitettyjä kustannuksia, jotka muutettu arvioksi vuosittaisesta vaikutuksesta.
- Datassa on jonkin verran pieniä puutteita, kaikkia käytettyjen tilojen kustannuksia ei aina jyvitetty avokuntoutukselle.
- Tällä hetkellä ei ole hahmoteltu muita kuin tiloihin kohdistuvia säästöjä, mutta tehostettu toiminta hillitsee henkilöstökustannuksiin aiheutuvaa nousupainetta tulevaisuudessa.
- Liikkuvan ja etäpalveluiden kasvavat kustannukset puuttuvat talousarviosta, sillä eivät ole vielä saatavilla.
- Vaadittavat uudet ja korvaavat tilainvestoinnit puuttuvat talousarviosta.
- Kustannussäästöjä ei ole jaksotettu.

Kiitos!

**Pirkanmaan
hyvinvointialue**